

Petar Gračanin v Murski Soboti

Član CK ZKJ Petar Gračanin se je v torko mudil v Murski Soboti. Najprej se je udeležil seje občinskega komiteja zveze komunistov, na kateri so osrednjo pozornost namenili uresničevanju sklepov 16. seje CK ZKJ v soboški občini. V razpravi so zlasti osvetlili gospodarske dosežke in težave, s katerimi se ubada tukajšnje združeno delo. Govor pa je bil

tudi o nekaterih planskih dokumentih, kjer se bodo morali v precejšnji meri angažirati komunisti.

Popoldne se je Petar Gračanin udeležil zбора komunistov KZ Panonka in kmetov — komunistov, zvečer pa še seje osnovne organizacije ZKS v Rakičanu. M. Jerše

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 42
Murska Sobotica
24. oktobra
1985
CENA 40 DIN

VESTNIK

NALOŽBE V ZDRAVSTVU

Zaradi potreb pomurskega zdravstvenega varstva se je zamislil o gradnji nove bolnišnice v Rakičanu začela uresničevati že pred dvema in pol desetletji, ko je republiški izvršni svet dal soglasje za to naložbo kot najracionalnejšo v Pomurju. Usklajena je bila tudi s samoupravnim sporazumom o delitvi dela v Sloveniji na področju zdravstva. Graditi pa so začeli šele po dolgotrajnih postopkih, ko so se o potrebi izrekli najuglednejši slovenski zdravstveni strokovnjaki ter ko so delovni ljudje in občani Pomurja na referendumu izglasovali samoprispevek.

V dveh referendumskih obdobjih so tako delovni ljudje in občani Pomurja solidarnostno zbrali nad 850 milijonov dinarjev. Poleg tega pa so letos v Pomurju začeli tudi dodatno zbirati denar za dograditev in opremo kirurškega bloka soboške bolnišnice. Od predvidenih 200 milijonov dinarjev v dveh letih so že doslej iz enodnevnih zaslužkov delavcev, sredstev skupne porabe, prispevkov kmetov, obrtnikov in drugih zbrali 120 milijonov dinarjev. Gradnja kirurškega bloka v Rakičanu gre h koncu, usposobitev za delovanje prihodnje leto pa je v veliki meri odvisno od denarja republiške solidarnosti, je bilo povedano na tiskovni konferenci, ki jo je sklical MS SZDL za Pomurje in na kateri so novinarjem iz vse Slovenije seznanili z razmerami pomurskega zdravstva, o poteku gradnje kirurškega bloka in o solidarnostnem zbiranju sredstev. Že doslej so za gradnjo kirurškega bloka prispevali sredstva republiške solidarnosti, vendar so se stekala počasneje, kot so načrtovali, zaradi nekaterih prednostnih naložb v Sloveniji. Tako so del sredstev republiške solidarnosti prenesli na zadnji dve leti tega in prva tri leta prihodnjega srednjeročnega obdobja.

Z republiško pomočjo se je torej odlašalo tako dolgo — vse druge bolnišnice v Sloveniji so bile dograjene tudi s sredstvi republiške solidarnosti — da je postal republiški dinar vse bolj vprašljiv. Na osnovi določil zveznega zakona, ki velja že nekaj časa, predlaga slovenski izvršni svet, da se sredstva za naložbe v prihodnjem srednjeročnem obdobju ne smejo več zbirati iz prispevne stopnje, temveč se je za vsako naložbo potrebno

Ali republiške pomoči ne bo?

dogovarjati z združenim delom. Zaradi tega se je bati, da Pomurci ne bodo dobili načrtovanih republiških solidarnostnih sredstev, čeprav se Zdravstvena skupnost Slovenije zavzema zato, da bi v naslednjem srednjeročnem obdobju imele prednost nedokončane

naložbe. Kljub vsemu pa delovni ljudje in občani Pomurja pričakujejo, da do take enostranske in selektivne odločitve ne bo prišlo, kajti to bi lahko imelo daljnosežne posledice. Čimprejšnjo usposobitev kirurškega bloka soboške bolnišnice namreč terjajo nevzdr-

žne razmere na kirurškem oddelku v Murski Soboti. Upoštevati je tudi potrebno, da gradnja tega zdravstvenega objekta v Pomurju, ki je prednostna naložba, ves čas poteka izredno racionalno in poceni.

Feri Maučec

Presušena zemlja kmetovalcem dela težave pri jesenski setvi. Kdor nima ustreznih priključkov na dovolj močnem traktorju, bo slabo pripravil zemljo za dobro kletje pšenice. In kakšna naj bo potem prihodnja žetev? Ko smo pripravljali to številko Vestnika, se je že močno pooblačilo, zato to fotografijo objavljamo v upanju, da bo ob izidu blagodejna moča pomurske kmetovalce že odrešila skrbi. foto: A. Abraham

V RADENCIH JE ZASEDALA MEŠANA SLOVENSKO-BAVARSKA KOMISIJA

Možnosti preskromno izrabljene

Konec preteklega tedna so se sedmič sestali na dvodnevno zasedanju v Radencih člani slovensko-bavarske mešane komisije za sodelovanje med deželama. Na izrazito delovnem srečanju — goste je vodil Rainer Kessler, vodja Bavarskega državnega urada, našo stran pa Ivan Seničar,

predsednik Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje — so namenili osrednjo pozornost nadaljnjemu sodelovanju na področju blagovne menjave med deželama.

Ta zahodnonemška dežela je za Slovenijo posebno zanimiva, kajti tam je glavnina naših samo-

stojnih oziroma mešanih predstavništva, nasploh pa je zahodnonemško tržišče eno najbolj odprtih na svetu, saj uvozi letno za 153 milijard dolarjev. V tej ogromni številki jugoslovanski delež zaenkrat ne dosega niti odstotka. Sicer pa je Slovenija lani izvozila v ZR Nemčijo za 322 milijonov dolarjev blaga (36 odstotkov jugoslovanskega deleža); od tam pa uvozila za 419 milijonov dolarjev (četrtino jugoslovanskega uvoza). V letošnjem prvem polletju sta tako izvoz kot uvoz enakomerno počasi naraščala.

Ker možnosti še zdaleč niso izkoriščene, je tekla beseda na zasedanju članov mešane slovensko-bavarske komisije predvsem o poteh za vzpostavitev višjih oblik kooperacijskega gospodarskega sodelovanja, o novih skupnih naložbah in o sodelovanju pri razvoju novih tehnologij v industriji; energetiki, obrti, turizmu in drugje.

Bavarci so se tudi zanimali za možnosti izkoriščenja Luke Koper. Druga področja dvodnevnih pogovorov pa so bila: položaj na tržišču dela, položaj in socialna varnost naših delavcev začasno zaposlenih na Bavarskem, izobraževanje in vzgoja njihovih otrok, znanstveno in kulturno sodelovanje in sodelovanje pri varstvu prostora in urejanju okolja.

V. Paveo

B. Bavčar
Foto: Š. Celec

PRINCESA VINA — V Gerlincih na Goričkem so preteklo nedeljo živahno proslavili praznik vina in kostanja. Z odzivno prireditvijo v prostorih opuščene stare šole, ki so jo primerno okrasili v mini gorice (grabice kot pravijo), so s testiranjem in dobro ponudbo skušali obnoviti tradicijo prvovrstnih vin s tega območja, o katerem listine pričajo, da je svoj čas romalo celo na dunajski dvor. Zato so se letos odločili, da izberejo princeso vina in tako z nazivom, ki je le nekoliko nižji v aristokratski hierarhični lestvici, na osnovi poznavanja vinske kulture in pridelave vina ovenčali ANICO GOMBOC.

Ker sodi k moštu kostanj, hribovito območje pa je bogato s tem okusnim jesenskim sadežem, so ga pekli in ponujali, z izkupičkom prireditve pa bodo skušali zbrati denar za nov vaško — gasilski dom.

Ob 40-letnici svetovne organizacije

Pomembna vzgojna funkcija klubov OZN

24. oktobra praznuje svobodoljubno in napredno človeštvo dan Organizacije združenih narodov. Na ta dan je pred natanko štiridesetimi leti namreč večina držav podpisnic Ustanovne listine združenih narodov podpisala ta izredno pomemben dokument, sprejet 26. junija 1945 na ustanovnem zasedanju v San Franciscu. Med 51 državami je ustanovno listino podpisala tudi SFR Jugoslavija, ki se skupaj z neodvisnimi narodi Afrike, Azije in Latinske Amerike v Organizaciji združenih narodov bori za uresničenje miroljubnega sožitja in za svoj razvoj. Že ob beograjski konferenci nevrščenih držav leta 1961 — letos torej praznujemo tudi 24-letnico nevrščenosti — se je pokazalo, da pomenijo veliko moralno silo v boju za mir in enakopravno sodelovanje med narodi.

Pred štiridesetimi leti se je končala za človeštvo najbolj nasilna in uničevalna vojna v zgodovini. Grozovitost te vojne in spoznanje, kam je pripeljala človeka v boju proti sočloveku, sta ustvarila ugodno ozračje za ustanovitev mednarodne organizacije, katere člani so trdno odločeni varovati prihodnje rodove pred strahotami vojne, znova potrditi vero v temeljne človekove pravice, vzpostaviti pravičnost in spoštovanje mednarodnih obveznosti ter zagotoviti družbeni napredek in boljše življenjske razmere v večji svobodi. Ob tem Organizacija združenih narodov ni bila zamišljena kot neka »nadržava«, ki bi izdajala zakone. Zagotovila naj bi le mehanizem, s katerim bi suverene države članice sodelovale pri reševanju mednarodnih problemov.

Združeni narodi so danes edinstvena tribuna, na kateri prestavnik večine dežel sveta, velikih in majhnih, bogatih in revnih, močnih in šibkih, zagovorniki različnih političnih stališč, družbenih sistemov in kultur svobodno razpravljajo o vsti mednarodnih vprašanj. Letošnje slovesnosti ob 40-letnici svetovne organizacije potekajo pod geslom Združeni narodi za boljši svet. Osrednja slovesnost bo na dan svetovne organizacije 24. oktobra, ko bodo leto 1986 razglasili za mednarodno leto miru.

Preučevanje politike aktivne miroljubne koeksistence, spremljanje boja nevrščenih in dežel v razvoju za njihovo

gospodarsko in politično osamosvojitve, vključevanje v mednarodne akcije za pomoč narodom in ljudstvom, ki so še vedno žrtve imperialističnih in nazadnjaških sil, sodijo med poglavitne naloge klubov OZN, ki delujejo v okviru mladinske organizacije. Taka je tudi vloga klubov OZN v Pomurju, ki vseskozi namenjajo posebno pozornost delu z mladimi v osnovnih in srednjih šolah, pri čemer poleg splošnega ocenjevanja in obveščanja o mednarodnem političnem položaju poudarjajo predvsem posebnosti, ki so zanimive za našo državo.

V Pomurju je najbolj razgibano delovanje klubov OZN v soboški občini. Center klubov OZN, ki deluje v okviru občinske konference ZSMS, združuje 14 klubov, od tega jih je največ (9) v OO ZSMS, štirje so na srednjih šolah, en klub OZN pa je v delovni organizaciji Mura. V drugih pomurskih občinah je to število znatno manjše. Kljub temu pa opravljajo zelo pomembno vzgojo mladega rodu, ki se na ta način laže znajde v prepletenosti mednarodnih odnosov. Povejmo še to, da se je nekaj članov klubov OZN iz Pomurja ob koncu tedna udeležilo shoda udeležencev poletne politične šole in seminarja klubov OZN v Mežici, v Murski Soboti pa pripravljajo večje srečanje počastitev dneva svetovne organizacije prav danes v Klubu mladih. Zatem bo še proslava klubovcev iz soboške občine. Milan Jerše

Slavnostna seja zborov SO

Letos 8 priznanj soboške občine

V spomin na 17. oktober 1944, ko je v spopadu z madžarskimi okupatorji padel Juš Kramar, nekaj dni kasneje pa narodni heroj Dane Šumenjak — Miran in Franc Kosi, slavi soboška občina svoj praznik. Ob tej priložnosti so v veliki skupščinski dvorani v Murski Soboti pripravili slavnostno sejo zborov skupščine občine, ki so se udeležili številni ugledni gostje. Med njimi so bili častni občani Rudolf Čačinovič, sekretar RK SZDI Geza Bačić, predstavniki drugih pomurskih občin, medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, Prekmurske čete in brigade, združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti, delegati in občani. Pri srčna dobrodošlica je bila namenjena tudi delegacijam iz partnerskega mesta Ingolstadt, Feldbacha, avstrijske Radgone in Körmeada. Čestitkam ob soboškem prazniku so se pridružile družbenopolitične organizacije in skupščina občine pobratenege mesta Paraćin, občina Domžale in Eila Ulrich — Atena, predsednica odbora skupnosti Prekmurske čete in brigade.

Celotno slovesnost je z umešnim nastopom popestril Prekmurski oktet, nato pa je spregovoril slavnostni govornik Ivo Orešnik, podpredsednik družbenopolitičnega zbora skupščine občine. V svojem govoru je podrobneje orisal zgodovinsko preteklost Prekmurja n še posebej soboške občine. Pri tem se je zlasti zadržal ob dogodkih med NOB in prelomnem letu 1944.

Na slavnostni seji so podelili letošnja priznanja in nagrade soboške občine. Zahvalno listino z denarno nagrado so dobili: KAREL ČERNJAVIČ, direktor tozda Zvezda, za velike zasluge za razvoj turistično-gostinske dejavnosti v Pomurju, LUDVIK MERKLIN, inž. agronomije, upokojenec iz Murske Sobote, za razvoj sadjarstva in vzgojo sadik v občini, EDVARD PERHAVEC, dipl. inž. agronomije, pod-

predsednik IS SO Murska Sobotica, za velike zasluge pri uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov v kmetijstvu, pri razvoju tehnologije predelave hrane in izvajanju zemljiških posegov, HELA SREŠ, udeleženka NOB, upokojenka iz Murske Sobote, za uspešno delovanje Zveze prijateljev mladine in zglede mentorsko delo, in JOŽE ZADRAVEC, dr. medicinskih znanosti, zdravnik in vodja Zdravstvene postaje Beltinci, za velike zasluge za urejeno zdravstveno varstvo in znanstveno proučevanje prekmurske zdravstvene preteklosti.

Zahvalne listine pa so izročili kolektivoma Intesa tozda Mlinopek in tozdu Moravske Toplice ter krajevni skupnosti Partizan Murska Sobotica, ki so se še posebej izkazali na svojem področju delovanja. Milan Jerše

KREPIMO POŽARNO VARSTVO

Ves svet je obsodil usmrtnice črnega pesnika Benjamina Moloisa, v južnoafriški republiki pa je to dejanje izzvalo silovite nemire črnega prebivalstva in spopade z belci, kot kaže slika, ki jo je posredoval Reuter. V ponedeljek se je začel tudi sodni proces proti 16 voditeljem protirasistične Združene demokratične fronte. Obtožili so jih za velezdajo oziroma za organiziranje črnih demonstracij, ki so od septembra lani zahtevale 770 žrtev.

»MI ZA MIR« v Slovenj Gradcu

V Slovenj Gradcu je bila v nedeljo osrednja slovenska proslava ob 40-letnici OZN »Mi za mir«, pod pokroviteljstvom generalnega sekretarja OZN Pereza de Cuellarja. Slavnostni govornik, predsednik predsedstva SRS

France Popit je ob tej priložnosti dejal, da se tudi Organizacija združenih narodov srečuje z nasprotji velikih sil in težnjo po svetovni nadoblasti, podobno kot nekoč Društvo narodov, ki je bilo ustanovljeno po prvi svetovni vojni. Združeni narodi

kljubujejo tem težnjam, ker se je v svetu rodila nova politična sila, nasprotna blokovskim težnjam — to je gibanje neuvrščeniosti, ki ga podpirajo in napredne ljudske množice širom sveta, je med drugim rekel Popit.

Plačilo za potrdilo o devizah

Izvršni odbor Združenja jugoslovanskih bank je sprejel predlog, naj bi banke v prihodnje računavale občanom 1000 dinarjev za potrdila, ki jih izdajajo za odnašanje deviz iz države, če so bile te manj kot deset dni na de-

viznem računu. Ta ukrep so uvedli, da bi spodbudili občane k polaganju deviz na hranilne knjižice oziroma devizne račune. Sklenili so tudi, da se bo najmanjša vezana vloga povečala s sedanjih 20 na 50 tisoč dinarjev.

FUNKCIONARJI Odstopili

Najbolj odgovorni funkcionarji ulcinjske občine so pred dnevi odstopili. Za kaj je šlo? Po ugotovitvah predsedstva CK ZK Črne Gore so se v tej občini dogajale čudne stvari. Tako je bilo pritaščenih 200 hektarjev družbenega zemljišča v najlepših predelih, brez dovoljenj (na črno) so zgradili približno dva tisoč objektov in nekateri prebivalci te občine dolgujejo več kot sto milijonov dinarjev davkov. Različne špekulacije in mahinacije so ustvarile velike socialne razlike in povzročile nezadovoljstvo pri delu prebivalstva. V preteklih letih so naredili tudi nekaj investicijskih napak. Nova tovarna soli dela le s 15-odstotno zmogljivostjo, tovarna za konzerviranje oliv, čeprav je dokončana, pa nima kaj proizvajati.

Če si se napotil proti cilju in se med potjo začel ustavljati, da bi kamenjal vsakega psa, ki laja na tebe, ne boš do cilja nikdar došel.

DOSTOJEVSKI

Proti Barešiču

Jugoslovanski delavci na začasnem delu na Švedskem so ostro protestirali proti sklepu o zmanjšanju kazni Miru Barešiču, ki je pred leti ubil našega veleposlanika Vladimira Roloviča. Predsedstvo jugoslovanske zveze na Švedskem v posebnem pismu med drugim pravi, da švedsko stališče do tega zločinca nikakor ne prispeva k nadaljnji gradnji mostov prijateljstva in sodelovanja med švedskimi in jugoslovanskimi narodi. Predsedstvo tudi preseneča stališče švedskih sredstev obveščanja oziroma njihove kampanje za pomilostitev terorista Mira Barešiča, je rečeno v pismu.

Krepitev materialne osnove samoupravljanja

Pred durmi so kongresi — od mladinskih do partijskih. Kongresi bodo prihodnje leto, vendar so že zdaj povsod v forumih zaposleni z njimi in pripravljajo nič koliko javnih razprav o kongresnih dokumentih. Ker pa smo tako bogato organizirana družba, da se že kar bojimo preorganiziranosti, nas je rahlo strah, da za vskdanje delo ne bo ostalo kdo ve koliko časa. Vendar nas lahko tolaži spoznanje, da se v vsesplošne razprave o raznih krizah v gospodarjenju in drugje že vse bolj vsiljuje teza, da je že skrajni čas, da se izognemo premnogim razdrobljenim bojem proti tem ali onim napakam in neprijetnostim in da se končno složno lotimo bitke za eno samo in bistveno — za krepitev materialne baze samoupravljanja.

Kakor razberemo iz predlogov sindikatov, pripravljajo za kongres namesto mnogo resolucij, ki naj bi odgovorile na vsa vprašanja družbe. Kot je to bila navada v administrativnih časih in skorajda vse doslej, eno samo, in sicer z nosilno temo kot akcija že za zdaj — krepitev materialne baze samoupravljanja. Iz tega boja bi se namreč lahko izcimil vsesplošen napredek, kajti močnejša materialna osnova samoupravljanja nam bo omogočila večjo in boljšo proizvodnjo, uspešnejše in zanesljivejše nastopanje na tujem tržišču, torej v izvozu, povečala bo osebne dohodke, življenjsko raven, socialno varnost, zaposlenost že zaposlenih in tistih, ki to še niso, in še marsikaj, vse do večanja kulturne ravni in mednarodnega ugleda, ki ga po malem že izgubljam.

Seveda se to lepo sliši, toda težko je storiti, kajti to pomeni zaostrovanje spopada s tistimi, ki so navajeni delovati v imenu delavcev in na vse kriplje še naprej poskušajo upravljavati s sredstvi, ki jim pravijo družbena in bi že morala biti v rokah samih delavcev. Kratko lahko temu rečemo spopad sil integracije samoupravljanja od človeka dalje s silami, ki ohranjajo centralizirana sredstva vseh vrst, navsezadnje tudi obveščanje. Decentralizacija upravljanja je bila prepočasna. Bi temu rekel komentator, ni nasprotja se zaostrovanje. Delovnim ljudem je to jasno, zato zahtevajo od tako imenovanih subjektivnih sil akcije, ki bodo dale takojšnje rezultate.

Le po slihi, da na teh izostrenih zahtevah delovnih ljudi gradijo že vse družbenopolitične organizacije, od zveze komunistov, oziroma njenega centralnega komiteja, do mladinske organizacije. Toda ta postuh za realnost in realno obravnavanje razmer še vedno ne po-

pismo iz Beograda

meni odsotnost forumskega smisla za rožnato prikazovanje uspehov, ki so bili doseženi doslej, nekakšnega trkanja na prsi, češ pa smo le veliko naredili, veliko dosegli, veliko ...

Odmeh na takšno obnašanje so zahtev po večji, še večji kritičnosti, čeprav bi se morda lahko zadovoljili kar z večjo samokritičnostjo. Spodbudno je pač, da so delavci tako zavzeti za boljše, čeprav so jim administracije vedno pripisovale nagnjenje k temu, da pojedo vse, kar prigrisodarijo, in da jim je zato treba gospodarjenje omogočiti po žličkah kot zdravilo, ne pa vsega naenkrat, češ da jih bo tako naenkrat dano — ubilo. Kot vemo, je praksa to administrativno, birokratsko, tehnokratsko ali kakršno že tezo ovrgla z dokazi o tem, da nas v gospodarske težave ni pripeljalo odločanje delavcev, temveč vase prezaverovanih upravljalcev nad njimi.

Tudi posledica preinvestiranja in drugih podobnih prepokratnosti je zdajšnja premajhna materialna baza samoupravljanja, ne samo zdajšnje pregloboko zajemanje v dohodek, ki poskrbi za vse drugo, samo za krepitev samoupravljanja ne.

O tem jemoče govoriti na dolgo in široko, toda bolje bi bilo, če bi lahko čim prej začeli s pripovedovanjem o tem, kako se temeljne organizacije združenega dela spreminjajo v res prave organizacije dela, kakšni delegati v skupščinah ne odločajo drugače, kot pa jim je iz zborov delavcev in občanov naročeno, kako sili ne poslušajo več na podlagi prispevkov, temveč dogovorjenih vzajemnih odnosov dajalcev in uporabnikov teh namenskih sredstev.

Saj vendar vemo, da sekretar nekega sisa razpolaga z več sredstvi kot direktor velikega podjetja in da je z njimi bolj negospodaren kot tisti v ozdu, čeprav se oba oziroma oboji skrivajo za odločitvijo organov samoupravljanja, ki zaradi premajhne usposobljenosti in odgovornosti za odločitve sprejemajo nezakonite predloge poslovnih organov.

Viktor Širec

v žarišču dogodkov

Vsi smo vsak dan enako lačni

Za začetek bi zapisali tole: kdor je še pri kruhu odvisen od drugih, tudi pri drugih zadevah ne more biti neodvisen. V Jugoslaviji bijemo boj za samozadostnost, denimo pri pšenici, že domala četrta stoletja, pred nekaj leti smo bili že čisto blizu zmage (se pravi šest milijonov ton pridelka), zdaj pa smo spet čedalje dlje.

Kmetijstvu resda nikoli po vojni ni primanjkovalo besedne podpore, zmeraj pa mu primanjkuje materialne. Nesreča pa je, da je še vedno veliko takšnih, ki mislijo ali pa so celo prepričani, da je kmet preživela kategorija pridelovalca hrane in da mora kot takšen izginiti — in to ne glede na to, da ima v svojih rokah več kot 80 odstotkov vse pri nas obdelovalne zemlje in da redi v hlevu devet od desetih govejih reprov v naši državi. Na nedavnem svetovnem kongresu o hrani v španski Malagi je prevladovalo mnenje, da v nobeni državi, pa naj bo manj ali pa bolj razvita, ne morejo prevladovati stabilne gospodarske in družbene razmere, če ni na voljo zadosti hrane po dostopnih cenah.

In kaj je to — dostopna cena? Predvsem zelo relativen pojem, ki terja na eni strani za enoto pridelka toliko denarja, da pridelovalec lahko živi, na drugi pa čim nižjo ceno, da je dostopen slehernemu človeku, kajti vsi smo vsak dan enako lačni. Kmetijstvo je panoga, ki je bila in bo še najbližja tržnim zakonitostim — tu monopoli niso možni. Čim bolj gospodarstvo razvita je država, tem boljše kmetijstvo ima, pri čemer je opazna tudi bistveno drugačna

politika do te branže, kot je pri nas. Namesto da tiščemo cene k tlom in na tak način porivamo kmetijstvo v naravnost obupen ekonomski položaj, bi bilo bolj prav, da bi se zgedovali po drugih, naprednejših, ki o tej stvari razmišljajo drugače: država se v cene sicer vtika, toda ne zato, da bi jih s svojo politično močjo tiščala k tlom, temveč skrbi za to, da ne bi preveč padle — ravno obratno kot pri nas torej. Po drugi strani pa te države skušajo poskrbeti, da bodo njihovi prebivalci zaslužili toliko, da si bodo lahko privoščili tudi dražjo hrano. Povsem jasno namreč je, da je treba pridelovalca hrane plačati za njegovo delo tako kot delavca v pisarni ali industriji in da je kmetu potrebno povrniti skozi ceno pridelka tudi proizvodne stroške, na kakšen način pa to naredimo, je pa druga stvar. Če to ni možno urejati z drobnoprodajnimi cenami, ker je prebivalstvo preravno, potem so pač potrebne različne druge finančne injekcije — v nobenem primeru pa se ne sme dogajati to, kar pri nas trenutno se, da mora ceho slabe ekonomske moči ljudstva plačevati pridelovalec hrane.

V prvem polletju letošnjega leta so se cene industrijskih izdelkov povečale za 84 odstot-

tkov, kmetijskih pridelkov pa za slabih 44 odstotkov. In taka dražitvena razmerja se ponavljajo iz leta v leto, zato pa lahko zapišemo, da je povprečni osebni dohodek v prvem polletju letošnjega leta v primerjavi z enakim lanskim zadostoval za nakup dvajsetih kilogramov mesa več, kupiti je bilo moč tudi 43 litrov mleka ali pa 90 kilogramov kruha več. Lani je bilo za težki traktor potrebno prodati 171 ton pšenice, letos že 339, za srednjega lani 18, letos pa 28 ton, za žitni kombajn lani 162, letos pa domala štiri-sto ton krušnega žita. Sto kilogramov mineralnega gnojila KAN je lani veljalo toliko kot 53 kilogramov pšenice, letos pa je potrebno za dve vreči gnojila prodati že 69 kilogramov pšenične zrnja. Agroekonomisti pa pravijo, da je letošnja odkupna cena pšenice kar pravišnja — izgube so torej posledica predragih vhodnih surovin in premajhnih hektarskih pridelkov — le ti pa so majhni tudi zato, ker sejemo slabo seme (dobro je namreč predrago), ker imamo premajhne obdelovalne komplekse (se pač gremo zavoljo strahu pred bogatimi kmeti vrtičkarstvo) in še kaj bi se lahko naštel.

Zahodna Evropa je v zadnjem desetletju močno intenzivirala svoje kmetijstvo in po njenem izračunu bo potrebno okoli leta 2000 na enem hektar-

ju obdelovalne zemlje pridelati vsaj za štiri ljudi hrane. S primerno mehanizacijo (Slovenija jo v glavnem ima, potrebno bi bilo dokupiti le še nekaj priključkov, kar pa ni tako zelo drago) lahko sto hektarov zemlje obdela pet delovno sposobnih ljudi — približno dvajset hektarov vsak. Povedano z drugimi besedami: naša republika ima kakih sedemsto tisoč hektarov obdelovalne zemlje in vse naravne dispozicije, da se priključi zahodnoevropskim normam, kar pomeni — z domačimi njiv in travnikov bi morali prehraniti domala tri milijone ljudi.

Direktor Kmetijskega inštituta Slovenije Slavko Gliha v zvezi s tem takole pravi: »Intenzifikacija kmetijstva se prične pri rastlinah, nadaljuje pa z optimalno racionalizacijo pridelave oziroma obdelave. Slovenec, ki je v tujini, prej vpraša za domačo njivo kot za sorodnike, ker ima zemljo rad — kmečka družina pa bi pri nas lahko obdelala trideset do štiri-deset hektarov zemlje. Bojimo se, da bi zavoljo tega naš kmet postal prebogat, kar je čisto odveč. Pridelka bo resda precej več, toda tudi cene bodo potem nižje, sicer pa se bojimo bogatenja tistih, ki delajo, posrednikov pri plodovih tega dela, ki dobivajo precej več za svoje (ne)delo, pa nočemo videti. Družbena posestva zelo dobro

delajo z delovno ekstenzivnimi kulturami — denimo s pridelavo pšenice, kjer je možna strojna obdelava. Delovno intenzivne panoge, kot je denimo pridelovanje mleka, pa se boljše obnesejo, če je koncentracija živine manjša. Limitiranje števila krav je kočljiva zadeva, toda analize so pokazale, da kmet, ki ima osem molznic, pridelava za 55 odstotkov dražje mleko kot pa njegov sosed, ki ima denimo 17 krav. V ZRN je krompir po 11 pšenigov, pri nas pa po pet in več starih jurjev. In to zato, ker se o večjih hektarskih pridelkih že desetletja samo pogovarjamo, ne naredimo pa nič. Boljše seme in večji kompleksi — ne po trideset arov, temveč tri ali več hektarjev, ki krompir tudi pri nas pocenili.«

Pri racionalizaciji kmetijstva torej spet naletimo na ta nesrečni zemljiški maksimum, za katerega najbrž tudi njegovi zagovorniki ne vedo natančno, čemu je sploh potreben. Združene države Amerike imajo okoli 2,5 milijona farm, Jugoslavija pa prav toliko kmetij ...

Kmetijstvo ni sposobno rešiti samo sebe, to je dejstvo, zato ga bo moralo reševati celotno gospodarstvo, kar pa še ne pomeni, da bi to reševanje morali začeti prav pri odpisu obresti. Kapital, ki gre v kmetijstvo, je ravno toliko vreden kot tisti, ki gre v elektriko, zato ni razlo-

ga, da bi bil brez obresti oziroma bi imel nižje. Le zakaj, morda bi pa le bilo bolj smotno, če ta kapital po trenutni vrednosti vkalkuliramo v ceno pridelka, bomo vsaj videli, kje smo. In ker bo potem hrana tako prekleto draga, da je ne bomo mogli več kupovati, bomo začeli razmišljati drugače — ne samo za danes, temveč tudi za jutri.

Predsednik KPO ABC Pomurka Gusti Grof je na zadnji seji IO GZS med drugim dejal: »Več kot dvajset let delam v kmetijstvu, pa stvari čedalje manj razumem! Kmetijski so v vlogi gospodarstva — za koga in zakaj? Zase ne prosimo, hkrati pa dodajam, zakaj bi prav kmetijstvo moralo nositi večji delež bremena pri ohranjanju standarda prebivalstva ob tem, da imajo sami najslabšega! Pravijo, da kmetje dobro živijo, jaz pa trdim, da to ni res: če bi bilo to res, potem se sprašujem, zakaj noče nihče iz pisarne, kjer nima kaj početi, iti na kmetijo in dobro živeti? Povsod v svetu na primer velja, da se cena sladkorne pese določa v razmerju 1 proti 16 v primerjavi s sladkorjem, pri nas mora biti to drugače — 1 proti 13 in potem se čudimo, da so sladkorne tovarne v izgubah. Za nameček pa sladkor še uvažamo takrat, ko ga je doma dovolj (sinhronizacija uvoza in izvoza!), domače zaloge pa potem vzdržujemo z dragimi komercialnimi krediti.«

(po GV)

globus

DAKAR — Nigerijski ljudski zdravniki zatrjujejo, da lahko uspešno zdravijo AIDS. Po njihovem je AIDS kombinacija več različnih bolezni.

BONN — Zaradi kislega dežja je bilo v ZRN uničeno do konca leta 1984 okoli 50 odstotkov gozda.

MOSKVA — Sovjetska zveza načrtuje novo železniško progo skozi Kavkaz in na ta način želi skrajšati za okoli tisoč kilometrov pot iz osrednjega dela države do transkavkaskih republik.

DUNAJ — Čeprav vino v Avstriji po znanem vinskem škandalu strogo kontrolirajo in zagotavljajo, da v njem ni nobenih škodljivih snovi, se je izvoz vina v avgustu zmanjšal za 90 odstotkov.

ATENE — Suša, kakršne ne pomnijo v zadnjih petdesetih letih, je Grčijo prisilila na uvoz pšenice, olja in še nekaterih drugih živil.

ŽENEVA — Čeprav je do srečanja med Reaganom in Gorbačovom še več kot mesec dni, je že sedaj v Ženevi vse v znamenju tega trenutka. Srečanje bo spremljalo 3 do 4 tisoč novinarjev z vseh koncev sveta.

DUNAJ — Na zasedanju Socialistične internacionale v dunajskem Hofburgu so tako ZDA kot ZSSR pozvali naj se odpovesta obnašanju, ki bi utegnilo ogroziti pozitivni izid splošnih naporov za razorožitev v svetu.

BRUSELJ — V državah EGS se ponovno ubadajo s prevelikimi količinami masla, žitaric in mesa. Upajo, da bodo nekaj teh viškov izvozili v Indijo in Pakistan.

BUDIMPEŠTA — Na Madžarskem se pripravljajo na kongres ljudske fronte, ki naj bi, kot množična organizacija, dobila bolj samostojno vlogo.

HELSINKI — Finec Teo Santavouri, ki je napovedal katastrofalni potres v Mehiki in v Tadžikistanu, opozarja, da bo čez leto spet močan potres, vendar ne ve kje.

LJUTOMER — Tesne prijateljske in bratske vezi med občino Titovo Užice in Ljutomerom se nadaljujejo tudi po obiski delegacije družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ljutomer z vlakom bratstva in enostnosti v Titovem Užicu. Minuli konec tedna je kolektiv osnovne šole Ivan Cankar obiskala delegacija pobratene šole iz Titovega Užica. S svojimi pobratimi so se dogovarjali o nadaljnjih izmenjavah in sodelovanju učencev in učiteljev obeh šol.

MURSKA SOBOTA — Delegati zbora krajevnih skupnosti skupščine občine so potrdili več pomembnih dokumentov; osnutek družbenega plana SRS za obdobje 1986—1990, načrt jesenske setve, usklajen bilance sredstev sisov družbenih dejavnosti za leto 1985 in periodični delovni načrt zbora KS za četrto trimesečje. Poleg tega so soglašali s predlogom odloka o vzdrževanju in upravljanju z javnimi potmi v soboški občini, lokacijskim načrtom plinovoda Boreci—Murska Sobota in z osnutkom odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine za letošnje leto.

MURSKA SOBOTA — Zbora občanov v krajevni skupnosti Lendavska mesta Murska Sobota se je udeležilo blizu 30 prebivalcev. V razpravi so brez bistvenih pripomb sprejeli poročilo o uresničevanju referendumskega programa drugega občinskega samopriskpevka in osnutek programa tretjega občinskega samopriskpevka. To velja tudi za razpravo o uresničevanju referendumskega programa krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota in osnutku referendumskega programa za obdobje 1986—1990. Govor pa je bil tudi o srednjeročnem in dolgoročnem načrtu soboške občine ter o evidentiranju in pripravi na volitve.

LENDAVA — Samoupravna interesna skupnost za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti lendavske občine je pripravila razgovor o delovanju skupnosti v kulturi in izobraževanju narodnosti. Razgovora se je udeležil tudi Etienne Verne, francoski znanstvenik, udeleženec mednarodne konference o vzgoji in izobraževanju v več kulturnih družbah.

LJUTOMER — Informiranost je temeljna pravica delavcev. To je bilo tudi vodilo občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije Ljutomer, ko so se odločili za izdajo svojega glasila, z naslovom Sindikalist. Pred kratkim je izšla že druga številka, v kateri je poudarek na pripravah za občne zbornice, objavljeni pa so tudi sezname aktivistov, ki naj bi jih obiskovali, seznam evidentiranih kandidatov za organe Zveze sindikatov, pripravili pa so tudi izveleček iz gradiva o skupnih nalogah sindikata in komunistov pri uresničevanju ustavnega položaja delavcev pri odločanju o dohodku in sredstvih družbene reprodukcije ter razporejanju z njimi. Ciklostirano glasilo na koncu objavlja tudi kratke vesti z natečajem za podelitev nagrad in priznanj inovatorjem.

LJUTOMER — Čeprav je do konca leta še dobra dva meseca, pa se v osnovnih sindikalnih organizacijah pospešeno pripravljajo na občne zbornice — letos morajo biti opravljeni nekoliko prej (vsaj do konca novembra), kajti Zvezo sindikatov čakata prihodnje leto republiški in zvezni kongres. Prav zaradi tega so minuli teden v občini Ljutomer pripravili posvet s predsedniki osnovnih organizacij Zveze sindikatov. Na posvetu so se pogovorili o vsebini občnih zborov in o rokih, do katerih morajo biti opravljeni. Poudarek ho na volitvah, razpravljali pa bodo tudi o odločanju delavcev o dohodku in sredstvih družbene reprodukcije ter razporejanju z njimi.

GORNJA RADGONA — Petintrideset let obstoja so delavci Proizvodno-transportnega podjetja Avtoradgona prosiavili pretekli teden z več dogodki in športnimi srečanji. Na slavnostni seji so se delegati centralnega delavskega sveta zbrali v radgonskem gasilskem domu. Spregovoril jim je predsednik DS Franc Kozar, zatem pa so podelili čez 50 priznanj zaslužnim delavcem za razvoj delovne organizacije iz vseh štirih temeljnih organizacij in delovne skupnosti. Družabno srečanje vseh zaposlenih pa je bilo v gostinskih prostorih Pomurskega sejma.

GORNJA RADGONA — Ob trideset letnici delovne organizacije so se zbrali na slavnostni seji delegati delavskega sveta delovne organizacije Gorenje Elrad. Na slovesnosti jim je spregovoril predsednik tega najvišjega samoupravnega organa Ludvik Števanec. Zatem so podelili priznanja zaslužnim in dolgoletnim delavcem in poslovnim partnerjem.

GORENJE ELRAD — Za trideset, dvajset oziroma deset let delovne zvestobe so v tej delovni organizaciji delavcem podelili jubilejne nagrade in značke. Skupno je jubilejne nagrade prejelo čez sto delavcev, za tri desetletja zvestobe sedem, značke, ki so jih podelili tokrat prvič, pa čez dvesto dvajset delavcev.

GORNJA RADGONA — V radgonski občini si inovacijska dejavnost zlagoma utira položaj v nekaterih delovnih organizacijah. To pomembno dejavnost pa že nekaj let organizirano podpira in spodbuja tudi občinska izobraževalna skupnost. Pretekli teden so znova podelili denarne nagrade in priznanja inovatorjem in racionalizatorjem. Med 52-timi nagrajenci jih je kar 32 iz Gorenje Elrada, 12 iz Radenske, 7 iz Avtoradgona in 1 iz radgonskega Kmetijskega kombinata.

Delovna organizacija ZGEP POMURSKI TISK n. sol. o. TOZD TISKARNA, r. o. MURSKA SOBOTA, Lendavska 1
Delavski svet tozda Tiskarna

ponovno RAZPISUJE

po določilih statuta in na podlagi sklepa dela in naloge

1. DIREKTORJA TOZDA TISKARNA

2. VODJA PRODAJE

(ni rekeloklja)

Pogoji:

K točki 1:

- visoka strokovna izobrazba,
- 3 leta prakse na vodilnih delovnih mestih,
- imeti mora organizacijske sposobnosti in izkušnje pri utrjevanju samoupravljanja;

K točki 2:

- visoka strokovna izobrazba ekonomsko komercialne smeri,
- 1 leto delovnih izkušenj,
- višja strokovna izobrazba ekonomsko komercialne ali grafične smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj pri ustreznih delih in nalogah.

Zainteresirane, ki izpolnjujejo splošne in posebne pogoje iz razpisa in bi želeli združiti delo v naši delovni organizaciji, vabimo, da pošljejo prijave z dokazilom o strokovnosti na naslov: DO ZGEP POMURSKI TISK, splošno-kadrovska služba 69000 MURSKA SOBOTA, Lendavska 1 (pod t. 1 z oznako na pisemski ovojnici »za razpisno komisijo«) v 15 dneh o objavi razpisa.

Dela in naloge se združujejo za dobo štirih let. S prijavljenimi kandidati bomo imeli pogovor.

ZELENA LUČ ZA PLINOVOD

Kot je znano, sta ljutomerska in soboška občina aktivni pri skupnem projektu gradnje plinovoda na relaciji Boreci—Murska Sobota. V tem so v soboški občini že sprejeli odlok, s katerim so opredeljene bistvene vsebinske usmeritve novega lokacijskega načrta. Gre za visoko- in srednjetačni plinovod iz ljutomerske v soboško občino, za kar je ustrezni lokacijski načrt izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

Gradnja visokotlačnega plinovoda, ki se bo začel od merilno-reducirne postaje v Borecih v ljutomerski občini, prečkal železniško progo in regionalno cesto Križevci—Ljutomer ter se nadaljeval vzporedno z regionalno cesto Lipovci—Križevci, severozahodno od naselja Banovci in jugovzhodno od Veržeja, prečkal

reko Muro vse do industrijske cone Lipovci, kjer je predvidena merilno-reducirna postaja, in se končal v kompleksu bolnice v Rakičanu, pomeni dograditev plinovodnega sistema SR Slovenije. To je namreč prednostna naloga, opredeljena v samoupravnem sporazumu o temeljnih planov samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin SR Slovenije za obdobje 1981—1985 in v republiškem družbenem planu za omenjeno obdobje. Nadaljevanje gradnje plinovodnega sistema pa so opredelile tudi pomurske občine v dogovoru o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985 in v planih družbeno-političnih skupnosti.

Trasa srednjetačnega plinovoda pa bo potekala od merilno-reducirne postaje Rakičan, južno

in zahodno od kompleksa bolnice Rakičan, proti severozahodu do magistralne ceste Murska Sobota—Lendava, nadalje južno in vzporedno z njo, jo prečkala na Poljski cesti, kjer preide v industrijsko cono. Tu se bo plinovod odcepil za delovne organizacije Muro, Mesno industrijo, Panonijo, Tovarno mlečnega prahu in Mlinopek. Drugi del plinovoda bo speljan ob južnem obrežju potoka Ledava, prečkal železniško progo se končal v stanovanjskem kompleksu Lendavska-sever, kjer se bo povezal s kotlovnico.

Ker na omenjeni lokacijski načrt v času javne razprave v soboški občini ni bilo nobenih pripomb, so odlok na nedavni seji sprejeli tudi delegati skupščinskih zborov.

Milan Jerše

PEREČ GMOTNI POLOŽAJ INVALIDSKIH DELAVNIC

Ob koncu tedna je bil v Murski Soboti sestanek poslovne skupnosti invalidskih delavnic Slovenije — skupno jih je 11 — ki so se mu v drugem delu pridružili tudi predstavniki soboške občine, in sicer izvršnega sveta, občinskega komiteja zveze komunistov občinskega sindikalnega sveta in skupnosti socialnega skrbstva. Direktor invalidskih delavnic Solidarnost, in samoupravni interesnih skupnosti bi lahko, kot smo slišali, uresničili predvideno naložbo. Zato pa morajo biti jasne usmeritve nadaljnjega razvoja, kajti ob pomanjkanju denarja, ko zaradi uvoznih omejitev ni mogoče kupiti vseh strojev, je vprašljivo tudi novo zaposlovanje invalidov. Tega se je treba dobro zavdati, je bilo slišati v razpravi.

Sicer pa so na tem pogovoru razgrnili problematiko, s katero se ubadajo invalidske delavnice v naši republici. Po ustavi je treba invalidom omogočiti enakovredno vključevanje v vsa druž-

beno dogajanja, zato so nesprijemljiva odklanjanja ljudi z omejeno delovno zmoglostjo v nekaterih delovnih organizacijah. Ob razumljivi nižji produktivnosti invalidov so olajšave za take kolektive preizkušene. Zato si precej obetajo od novega samoupravnega sporazuma o odstopanju prispevkov invalidskim delavnicam, ki jih moramo vrednotiti. Nesmiselno je, kot so navedli v razpravi, da so invalidske delavnice lahko oproščene prometnega davka, če imajo lastne trgovine. Ob pičlih denarnih sredstvih je na kaj takega sploh nemogoče pomisliti! Prav tako si ne morejo zamisliti zaposlitve posebnih delavcev in psihologov, da o aktualnih osebnih dohodkih v invalidskih delavnicah ne razpredamo. Brez pomoči občinskih izvršnih svetov in drugih odgovornih dejavnikov, je bilo poudarjeno, ne bodo mogli prodreti s svojimi predlogi.

Milan Jerše

O PORABJU

VEČJA PRIPRAVLJENOST — POČASNA PRAKSA

Čeprav se v zadnjem času kaže večja pripravljenost predstavnikov vlade in družbenopolitičnih organizacij v sosednji železni županiji oziroma na Madžarskem nasploh za izboljšanje položaja porabskih Slovencev, pa se v praksi te načelne opredelitve le počasi uresničujejo. To je ena osnovnih ugotovitev iz ocene o položaju slovenske narodnostne skupnosti na Madžarskem, ki so jo pretekli terek obravnavali na zasedanju skupščine SR Slovenije. Sicer pa so tudi ugotavljali, da so pravice Slovencev in drugih narodnostnih skupnosti na Madžarskem opredeljene v ustavi iz leta 1972, vendar pa doslej ni obstajala pravna norma izvedbenega značaja, ki bi torej zavezovala izvajanje te politike. Aprila letos pa so na zasedanju madžarskega parlamenta obravnavali tudi predlog novega zakona o izobraževanju, ki prvič predvideva zakonsko urejanje pouka v jeziku narodnostnih manjšin v Ljudski republici Madžarski.

Pouk slovenščine v porabskih šolah pa zaenkrat še ni ustrežno rešen in Porabci zato dokaj slabo obvladajo slovenski knjižni jezik. Delegat iz Lendave Milan Klar

se je zato zavzel, da bi morali v Porabju uvajati podoben koncept dvojezičnega pouka, kot ga v Pomurju uveljavljamo že 26. leto. Predsednik komisije za manjšinska vprašanja pri republiški konferenci SZDL Jože Hartman pa je dejal, da je potrebno okrepiti tudi gospodarski položaj porabskih Slovencev in sploh še marsikaj postoriti za njihov narodnostni razvoj. Hkrati je dodal, da se njihov položaj vendarle izboljšuje.

V razpravi so opozorili tudi na neustrezen madžarski predpis o obvezni menjavi tuje valute (tudi dinarjev) v forint, kar zmanjšuje število prehodov in otežuje stike med prebivalstvom na obeh straneh meje. Zato naj bi madžarski organi to obvezno menjavo ukinitili — vsaj za imetnike maloobmejnih prepustnic. Prav tako so se zavzeli za odprte maloobmejne prehode Gornji Senik v Porabju in Martinje na naši strani, s čimer bi omogočili neposredne stike med prebivalstvom tega obmejnega območja, to je stike slovenske oziroma madžarske narodnosti z matičnim narodom. Ugotavljali so tudi, da je predšolska vzgoja v Porabju sicer do-

kaj razvita, vendar je slovenskemu jeziku v njej odmerjen le skromen del. V srednjih šolah pa slovenskega jezika sploh ne poučujejo. Na gimnaziji v Monostru deluje namreč samo slovenski krožek, ki pa ni obvezen. Zato imajo tisti mladi Slovenci, ki se odločijo za študij v Ljubljani ali na kateri da slovenski jezik na Visoki učiteljski šoli v Szombathelyu precejšnje jezikovne težave.

Sicer pa je analiza pokazala tudi vrsto pozitivnih sprememb v življenju in delu porabskih Slovencev. Prav v tem šolskem letu so na šolah uvedli delni dvojezični pouk, prišlo je do neposrednih stikov med pedagoškimi ustanovami v Pomurju in železni županiji, vse porabske šole pa so se povezale z dvojezičnimi osemletkami v lendavski in soboški občini, pa še bi lahko naštevali.

Zal ob tej razpravi v Ljubljani ni sodeloval noben porabski Slovenec, medtem ko so bili predstavniki Slovencev iz Avstrije in Italije dokaj aktivni.

JOŽE GRAJ

OTROK — največje bogastvo?

Tako nekako so se spraševali delegati in Marta Lasbaber, predsednica Občinske zveze prijateljev mladine iz Ljutomera. Družbam, ki tako malo da za naše največje bogastvo, ki krmi denar ter malo ceni delo učiteljev in vzgojiteljev — to je naša družba. In posledica tega je zanemarjanje vzgoje otrok, kar pa je nenadomestljivo. Tako kritične so bile besede Marte Lasbaber v uvodnem poročilu o delu te občinske zveze v minulnem obdobju. Kljub temu pa so nekatere akcije uspešno izpeljali. V občini Ljutomer je 11 društev prijateljev mladine, od katerih jih 5 dela dokaj dobro, drugih šest pa le občasno, ob nekaterih pomembnejših akcijah. Zadnje čase, odkar so ukiniti osnovni šoli v Vučiji vasi in Logarovich, pa slabše delujejo tudi tamkajšnja društva. Osnovna problema, s katerima se srečujejo v zvezi sta: denar in pomanjkanje prostorov, saj zveza lastnih prostorov nima.

Svet zveze pionirjev in vsi trije sveti: za letovanje, bralno značko in za predšolsko vzgojo otrok so opravili načrtovano delo v celoti. Zadnja leta se pojavlja poseben problem, ki je dokaj čuden. V Baški, kjer bi letno lahko preživelo počitnice 250 otrok iz občine Ljutomer po dokaj ugodni ceni (letos 500 din na dan), jih povprečno letuje le 170—180. Proste zmogljivosti ponujajo sosednji občini Gornja Radgona. Veliko zapletov je tudi pri organiziranju prireditev ob prihodu dedka Mraza, kjer se z združenim delom nikakor ne morejo pogovoriti o skupni akciji. Razprava, ki je nakazala vse te probleme, je tako dopolnila tudi reden program dela, ki so si ga zadali na programsko-volilni konferenci Občinske zveze prijateljev mladine Ljutomer, izvršitev pa so prepuščili novemu upravnemu odboru, ki so ga izvolili.

Dušan Loparnik

Sedaj mi pa ni več jaano, če sva pijana midva ali pa tisti, ki prodajajo novi mošt dražje kot dobro, staro, v kletah donegovano lansko vino.

RADGONSKA ZLATA PENINA VPISANA V LISTO PIJAČ, KI SE PRODAJAJO V KANADI

PRVI KARTONI ZLATE PENINE ČEZ OCEAN

Kanadski uvoznik iz Vancouvera bo radgonska peniča se vina šolanca po klasični šampanjski metodi, prodajal tudi na Aljasko in v ZDA.

Po petih letih trnovega prebijanja na tuja tržišča, ki je bilo bolj ali manj iskane možnosti prodaje radgonskih vin, so v KK Radgona naleteli na razumevanje Jadrana iz Sežane, ki poleg Radgonske kleti na tujih tržiščih zastopa še tri kleti Timava.

Pod okriljem Jadrana so Radgončani svoja vina predstavili na več mednarodnih poskušnjah, med drugim tudi v Kanadi.

Prav v Kanadi so pred časom prejeli poročilo, s katerim jih je tvrdka Britische Columbia obvestila, da je bila radgonska zlata penina odlično ocenjena in so jo vpisali na listo pijač, ki se lahko prodajajo na kanadskem tržišču.

Že danes pa so iz radgonskega kombinata kanadskemu uvozniku v Vancouver poslali prvo pošiljko kantonov s peničimi se vini, šolanima v radgonski šampanjski kleti po klasični šampanjski metodi. Zlato radgonsko penino izvažajo pod imenom RADGONA GOLD — s poudarkom, da jo izdelujejo že prek 170 let in da so že leta 1815 o njej pohvalno pisale Bleiweisove novice. Uvoznik Burnaby, B. C. bo šampanjec iz Vancouvera z ladjami pošiljal tudi na Aljasko, išče pa tudi prodajne poti na tržišče v ZDA. Boris Hegediš

DRAGO, A PLEMENTO

Etien Verne iz Francije, ki je proučeval narodnostno šolstvo v Sloveniji, je na mednarodni konferenci o vzgoji in izobraževanju v večkulturnih družbah, ki se je, kot smo že poročali, začela v Lendavi, nadaljevala pa v Canarjevem domu v Ljubljani (preteklo sredo in četrtek), med drugim dejal, da kaj takega še ni imel priložnosti videti nikjer na svetu. Dvojezično oziroma narodnostno šolstvo v Prekmurju oziroma v primorski regiji ni omejeno le na manjšini, ampak je obvezno tudi za pripadnike večinskega naroda. »Zdi se mi, da so pedagoški rezultati več kot zadovoljivi. Tudi druge izkušnje so pozitivne. Takšno šolstvo pa je zelo drago, ker je treba izdajati

stni politiki, kako poteka večjezično izobraževanje v šoli in kako je z večjezičnostjo zunaj nje. Prav na ta vprašanja so udeleženci mednarodne konference dobili celovit odgovor v študiji Inštituta za narodnostna vprašanja iz Ljubljane in iz številnih razprav jugoslovanskih udeležencev. (Sodeloval je tudi pedagoški svetovalec organizacijske enote zavoda za šolstvo v Murski Soboti Janez Kerčmar s temo Dvojezično šolstvo ohranja in razvija narodnost.)

Vzgoja in izobraževanje pri nas pomenita enega od temeljev za boljše razumevanje in sožitje, česar pa ni mogoče doseči samo s seznanjanjem z jezikom drugega, narodnostnega jezika, mar-

Udeleženci mednarodne konference odhajajo z dvojezične osnovne šole Drago Lugačič v Lendavi, kjer so bili tako rekoč vsi navdušeni nad dvojezičnim poskrom. V ospredju (na levi) je visoki predstavnik centra za vzgojo in izobraževanje, znanost in inovacije pri OECD, Pier Batoni. (Foto: J. G.)

posebne učbenike, ker je število učencev v razredih majhno, ponekod le nekaj učencev, in ker imajo narodnostne šole precej dodatne opreme. In če je temu tako, potem ima država do vzgoje in izobraževanja pripadnikov narodnosti plemenit odnos.

Verne je tudi omenjal, da sta v Prekmurju zelo živi dve narečji, ki da eno izvira iz katoliške, drugo pa iz protestanske vere.

Pier Batoni, predstavnik centra za vzgojo in izobraževanje, znanost in inovacije pri OECD, pa je poudaril, da je gospodarska kriza v svetu v zadnjih letih položaj manjšin marsikje poslabšala. Zato je treba ugotoviti, kaj se pravzaprav dogaja v narodno-

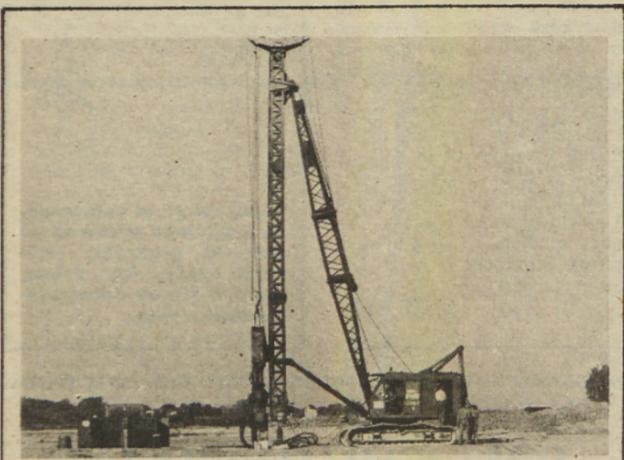
več z razvijanjem tudi širših vzgojno-izobraževalnih smotrov. Gre tudi za medsebojno spoznavanje kulture in zgodovine drugega naroda ter za razvijanje občje človeških vrednot. Jugoslovanska večjezična skupnost ima sicer skupno ideologijo in družbenopolitični sistem, v njej pa živijo narodi in narodnosti s posebnostmi — z lastno zgodovinsko preteklostjo in kulturno dediščino. Zato imamo tudi posebne pristope pri razvijanju konkretnih oblik in načinov narodnostnega pouka. Vsem pa je skupno načelo, da morajo imeti pripadniki narodnosti zagotovljeno pravico, da se izobražujejo v svojem maternem jeziku.

Jože Graj

V Benici bo drugače

Benica je stisnjena med potokom Ledavo in reko Muro, je najmlajša vas v lendavski občini, saj so to zgradili prve hiše šele pred 60 leti. Prvi naseljenci so bili Istrani, ki pa so kmalu doživeli veliko nesrečo, saj so bili med okupacijo izseljeni v koncentracijsko taborišče v Šarvarju na Madžarskem. Po vojni so mladi začeli odhajati iz vasi, zaposlovali so se v tej vasi, ki šteje 80 prebivalcev, novo življenje. Mladi

pa je ureditev ceste do Petišovec — ta je namreč makadamska in v slabem stanju. Radi bi uredili tudi vaški dom, ki ga imajo skupaj s sosednjo vasjo Pince Marof. Ta vaški dom je bil prvi, ki so ga po vojni zgradili v lendavski občini, vendar je prav zaradi odhajanja mladih ostal prazen. Pogledi vaščanov pa so seveda uprti v gradnjo rudnika, ki bo gotovo pomenil veliko spremembo pri razvoju vasi. Po nekaj letih raziskav se je

Prilavljala dela za otvoritev rudnika rjavega premoga v Benici so se začela. Mogočni stroji REK — Velenje so že začeli odkopavati bodoča rudniška okna. Rudnik bo v marsičem spremenil podobo Benice, najmanjše vasi v lendavski občini.

se vračajo, obnavljajo hiše, ki so bile nekoč s slamo krite, obdelujejo polja.

V lanskem letu so v vasi dobili novo trgovino, ki jim je v marsičem olajšala življenje, saj ni treba več hoditi do trgovine v Pince ali Petišovce. Osnovna živila dobijo doma, trgovina pa je postala shajališče starih in mladih, saj se pred njo srečujejo in pogovarjajo o problemih. Te dni so se odločili tudi za zbiranje sredstev za gradnjo vodovoda. Glavni vod je urejen, potrebno bo urediti le vaško omrežje. Največji problem

sedaj začelo resno delo. Vse kaže, da bo rudnik zgrajen čez tri leta, še prej pa bo potrebno zgraditi objekte za stanovanje delavcev, ki bodo pripravljali gradnjo rudnika. Beničane sicer malo skrbi, če ne bo zaradi rudnika porušeno naravno okolje, saj je bil njihov kraj znan po idilični naravi z bližnjim Murskim gozdom. Kakor koli že, vaščani z veseljem gledajo na to, da bo rudnik pri njih in da se bo v njem lahko zaposlil tudi prenekateri domačin.

Jani D.

Kako s sisi materialne proizvodnje?

Znano je, da je bilo v daljši javni razpravi gradivo Gospodarske zbornice Slovenije, v katerem se zavzemajo, da v prihodnje ne bi imeli več občinskih energetskih skupnosti, ukiniti naj bi tudi cestne skupnosti v tistih občinah, kjer so jih ustanovili. Po tem predlogu bi sedanjih osem območnih vodnih skupnosti zamenjale le tri take skupnosti, in sicer za porečje Save, Soče in Drave z Muro. Te predloge so morali pretehtati tako uporabniki kot izvajalci ter na posameznih območjih prepustiti odločitev, če potrebujejo samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje ali ne.

O tej problematiki je bilo veliko govora tudi v Pomurju. Predvsem zato, ker so v dosedanjih praksi opazili marsikatero pomanjkljivost v delovanju omenjenih sisov, pa tudi delegatsko odločanje še ni zažvelo v polni meri. Po drugi strani pa se ni mogoče izogniti mnenju, da je število samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje vendarle nekoliko previsoko. Vsekakor bi se dalo vsaj nekaj teh interesnih skupnosti združiti in njihovo delovanje prilagoditi dejanskim potrebam. Čeprav je res, da bi v sedanjem obdobju kazalo bolj razmišljati o vsebinskih, manj pa o oblikovnih spremembah.

Za sisi materialne proizvodnje obstajajo namreč nekateri predlogi, po katerih naj bi v prihodnje morebiti celo združili komunalne in stanovanjske

skupnosti po občinah, nato pa tudi njuni republiški zvezi. V gradivu o uresničevanju družbenoekonomskih odnosov in samoupravni organiziranosti v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje, ki so ga pripravili v Gospodarski zbornici Slovenije, je to nedvoumno nakazano. Pri tem pa je treba opozoriti, da omenjeno gradivo stanovanjske skupnosti neutemeljeno postavlja v enak položaj kot številne druge sisi, čeprav je samo stanovanjska skupnost kot obvezna oblika samoupravne organiziranosti na tem področju predvidena tako z republiško kot zvezno ustavo. Za druge sisi materialne proizvodnje namreč ustavi takšno možnost samo dopuščata.

Ne bi mogli trditi, da v Pomurju niso dosegli nekaterih

premkov pri izboljšanju dela samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Čeprav trdijo drugi, da dosedanje navidezne reorganizacije v nekaterih silih in zlasti v njihovih strokovnih službah niso prinesle veliko koristi. Če deluje ena sama, nekoliko večja strokovna služba za vse mogoče sisi v občini, je bilo slišati opozorilo, ta gotovo ne more zadovoljivo opraviti vseh nalog. Dosedanje razprave o morebitni drugačni organiziranosti pa so nakazale, da bi bilo dobro znova razmisliti o izvršnih odborih skupščin sisov, ki so jih v marsikateri interesni skupnosti v prejšnjem mandatsnem obdobju odpravili.

Ob vsem tem se postavlja vprašanje: Ali ne bi bilo smiselno v občinah oblikovati splošnih sisov materialne proizvodnje, ki bi nadomestili sisi komunalnih dejavnosti, energetike, cest itd. S tem bi v enem sisu na ravni občine združili reševanje vseh tistih vprašanj, ki so neposredno povezana v vsakdanji praksi. S spremembami pa očitno ne kaže odlašati!

Milan Jerše

Delovanje ljutomerskih mladincev

Letos so mladi iz Ljutomerke občine sodelovali s 3 mladinskimi organizacijami: OK Čakovec, OK Titove Učice in z mladimi iz Köszega na Madžarskem.

Sodelovanje z madžarskimi mladinci se je začelo leta 1981 na pobudo mladih Madžarov in Pomurcev. V začetku so to bile samo izmenjave skupin iz gimnazij, lani pa so sodelovanje razširili na posamezne osnovne organizacije. Lani je npr. na Madžarskem gostovala skupina mladih iz Veržeja, ki se je predstavila z enournim kulturnim programom, letos pa je skupina mladih kulturnikov z Madžarske sodelovala na kulturnem večeru v Ver-

žeju. Dramska skupina je izvedla predstavo na dvojezičnem območju v lendavski občini; 20 madžarskih brigadirjev je sodelovalo na mladinski delovni akciji Ljutomer 84, na žalost pa je odpadel koncert rock skupine v Ljutomeru. Načrtujejo pa še nekaj športnih srečanj.

Ljutomerski mladinci pa so pričakovali boljše sodelovanje z občinsko konferenco mladine Čakovec. Sodelovanje je do zdaj temeljilo predvsem na organiziranju festivala Pomurje—Medžimurje, ki je izmenoma na sporedu že od leta 1976.

Mladinci Ljutomera pa sodelujejo tudi z mladino iz Titovega

Učica, čeprav moramo reči, da je to sodelovanje nekoliko okrnjeno, predvsem zaradi oddaljenosti. Letos se je 20 ljutomerskih mladincev udeležilo akcije Kadetnjača 85, kjer so se z brigadirji iz Miloševca združili v bratsko brigado Edvard Kardelj in odnesli trak akcije.

Seveda se tudi ljutomerski mladinci ubadajo s problemi, to je predvsem pomanjkanje denarnih sredstev; zaradi tega bodo morali krčiti mednarodno sodelovanje, seveda pa ga ne mislijo povsem opustiti. Za denarno pomoč pa bodo mladi Ljutomera verjetno prosili Kulturno skupnost.

Tomo Koles

VEČJI OBČINSKI PRORAČUN

V soboški občini predvidevajo, da bodo skupni prihodki občinskega proračuna v letu 1985 znašali nekaj čez 539,2 milijona dinarjev.

Od tega bi za splošno porabo namenili okrog 502,2 milijona dinarjev, odstopljeni prihodki bi znašali nekaj čez 35,48 milijona dinarjev, sredstva za posebne namene pa 1,5 milijona dinarjev. Poleg tega bi približno 5 milijonov dinarjev izločili v rezervni sklad občine, za preteklo

leto pa bi v ta namen porabili več kot 1,9 milijona dinarjev.

To pomeni, da bodo celotni prihodki proračuna v primerjavi z odlokom višji za nekaj čez 119,59 milijona dinarjev, dovoljena poraba pa bo skupno s sredstvi za leto 1984 večja za 112,26 milijona dinarjev. Kot računajo, bodo s tako zbranim denarjem poskušali pokriti predvsem izdatke za nemoteno delo upravnih, pravosodnih in inšpekcijskih organov ter družbeno-

litničnih organizacij, ki se financirajo iz proračuna. Hkrati pa bodo zagotovili tudi sredstva za izplačilo osebnih dohodkov funkcionarjem po novem družbenem dogovoru in v skladu z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu soboške občine.

Pri tem je treba omeniti, da so uravnoteženje proračuna za letošnje leto prilagodili pričakovnemu dotoku denarja, računajoč osem mesečno realizacijo. Ker prihodki proračuna po prej-

njem izračunu ne bi zadostovali za pokritje dovoljenega obsega splošne porabe v občini, je predvideno pokrivanje izpada izvršnih prihodkov s prihodki od odstopljenega prometnega davka od prometa izdelkov. To je usklajeno z oceno republiške in občinske uprave za družbene prihodke. Na ta način pa bo možno pokriti celotne odhodke proračuna soboške občine za leto 1985.

M. Jerše

BOJ ZA ŠOLO V STROČJI VASI

Pravzaprav bi lahko rekli, da imajo v Stročji vasi več ali manj vse — vrtec, šolo, oskrbljeni so z vodo, električni tok ima vsaka hiša... A ta podoba skriva v sebi veliko skrbi in problemov. Stročja vas, Pristava, Preska, Rincetova in Nunska graba so naselja, ki tvorijo to krajevno skupnost. Sicer pa — besedo bi prepustili Jožetu Kunčiču, predsedniku sveta krajevne skupnosti Stročja vas. Najprej smo ga povprašali, kaj so v minulem obdobju že naredili.

»Pravzaprav je bila naša večja naloga, ki smo jo opravili, ureditev ceste v Nunsko grabo. Asfaltirali smo jo in zanj po rabili skoraj vsa sredstva, ki

Jože Kunčič, predsednik sveta KS Stročja vas: »Telefonija in nova trgovina sta našli prednostni nalogi v prihodnjem letu.«

smo jih imeli, tako da nam za drugo ne ostaja skoraj nič. Z ostanom denarja bomo lahko vzdrževali le vse druge ceste, ki jih imamo, navažali nanje gramoz in opravljali manjša dela.«

Kljub temu pa načrtujete nekaj del?

»Vsekakor. Najpomembnejši sta dve: telefonija, le-to naj bi uresničili že prihodnje leto, in trgovina, priprave na gradnjo so se že začele. V krajevni skupnosti bi radi do konca prihodnjega leta napeljali telefon 175 naročnikom. Če bi šlo vse po načrtih, potem bi še letos položili telefonski kabel. Seveda bodo pri tej akciji sodelovali krajsani sami s prostovoljnimi delom, poleg tega pa bodo prispevali še po 120.000,00 dinarjev. Vsekakor bo veliko dela tudi s trgovino, ki naj bi bila pri osnovni šoli, kjer počasi nastaja nov vaški center v Stročji vasi. Nekatero pomembnejše naloge smo že opravili.«

Sicer pa smo sedaj sredi priprav na volitve, ki bodo prihodnje leto. Kako poteka evidentiranje pri vas?

»Menim, da dokaj dobro, saj so bili zbori krajanov, ki smo jih imeli v poletnem času, dobro obiskani, krajsani sami pa so se z veliko mero zavzetosti in resnosti vključili v evidentiranje.«

A evidentiranje ni bila edina točka na zborih?

Stara osnovna šola že na zunaj kaže nič kaj lepo podobo, saj je bila zgrajena leta 1952. Potrebna je temeljite obnove.

»Ne. Verjetno so zbori bili dobro obiskani tudi zaradi problematike šolstva. Že dalj časa bi našo šolo radi obnovili. S tem predlogom smo prihajali na različne naslove v občini Ljutomer (izobraževalna skupnost, občina...), a kot kaže, z obnovo ne bo nič. Še več, vse kaže, da bi nam šolo radi celo ukinitili. Krajsani so zelo razburjeni. V občini Ljutomer se pravkar pripravljamo na nov referendumski program, katerega del je tudi šolstvo. Sam osnutka programa sicer še nisem videl, a po tem, kar se govori, kaže, da naše šole ne bo v tem

srednjeročnem obdobju. In lahko se zgodi, da se bodo krajsani naše krajevne skupnosti odločili proti referendumu in izglasovali svoj lastni samoprišpevek za obnovo svoje šole. Menim, da bo okoli šole in vsega tega še veliko govora, dela in prepričevanja enih in drugih.«

To je vsekakor res, vendar pa — bolj kot prepričevanja bi bilo potrebno več razumevanja in strpnosti. Le tako bodo vsi problemi odpravljani. Tudi v krajevni skupnosti Stročja vas.

Dušan Loparnik

Zvonko Ivanjšič

Ko so minuli petek v zgodnjih dopoldanskih urah sončni žarki obsijali polja, so na njih oblihi tudi tebe. Zmotili so te že sredi dela. Veselil si se lepega dne, veselil, da boš načrtovano delo za ta dan lahko tudi dokončal. Veselil si se življenja in vseh načrtov, ki so bili tako jasno pred tabo. Toda sredi tega dela, sredi teh lepih domačih kokoriških polj, ki si jih tako zelo ljubil, ob začetku tako krasnega jesenskega dne je za zmerom prenehalo biti tvoje plemenito, mlado srce.

V ranem otroštvu si se odločil za kmetovanje in od tega nisi nikoli odstopil. Da bi lahko naši družbi dal več in boljše, si se strokovno usposobil na Srednji kmetijski šoli v Rakičanu. Bil si ponosen na svoje delo in uspehe, bil si ponosen na daleč naokrog znano napredno Ivanjšičevo kmetijo, ki si jo nameraval prevzeti. Vse te uspehe pa si delil z nami. Nesebično si se razdaljal, občudovali smo tvoj nasmeš, zmerom premišljene besede. Vival si nam moč in s tabo je vsaka zadeva šla lažje od rok. Kljub številnemu in napornemu delu si zmerom našel čas za udeleževanje znotraj osnovne organizacije ZSMS Mladi zadrudnik Kmetijske zadruge Ljutomer-Križevci. Tu si bil v neposrednem vodstvu in ni bilo aktivnosti, na kateri ne bi bilo tudi tvojih pridnih rok. Na eni zadnjih sej aktivna mladih zadrudnikov si nas povabil, da si skupno ogledamo tvojo kmetijo. Načrtovali in veselili smo se tega obiska, toda usoda je neusmiljeno posegla vmes. Bil si zmerom za družbo in v aktivni smo te imeli radi. Ko se za zmerom poslavljamo od tebe, čutili, da nam trgaš del, ki je z nami tvoril celoto.

Zvonko, brez tebe bo samevala vaša kmetija. Domačim bo ostal grenak spomin. Neizmerno pa te bomo pogrešali tudi mi v aktivni mladih zadrudnikov KZ Ljutomer-Križevci, mladinci iz Kokorici, Logarovec, Berkovec, gasilci in sošolci ter sošolke.

Ob tvojem mnogo preranem grobu se bomo še mnogokrat ustavljali, ti prinašali cvetje in prizigali svečke. Za vse tvoje udejstvovanje ti iskrena hvala! Rudi Stegmüller

Domanjševska cerkev — kulturna dediščina iz XIII. stoletja

Mnogo zgodb kroži med ljudmi o domanjševski cerkvi, pa še več o nekem samostanu v njeni bližini, tu na skrajnem severozahodu, kjer se živahno razgibano gričevje spušča v porečje Male in Velike Krke. Južno od vasi se dolinski svet dviguje v gozdno pobočje, kjer se na višini 308 metrov med drevjem Popovega gozda (Paperdó) prikazuje zvonik sedanje pokopališke kapele, zaradi katere je ta odmaknjena vas zapisana v zgodovino. Marsikaj je o tej zgodovini zapisano na starih pergamentih, listinah, ki jih pa večinoma hranijo v arhivih onstran meje, nekaj pa nam o njej pove tudi katoliška cerkev, ki so jo zgradili v zgodnjem srednjem veku; po nekaterih domnevah je bil njen patron sv. Venceslav. To stališče zagovarja predvsem Ivan Zelko, ki meni, da je cerkev, omenjena v listinah iz leta 1208, identična z današnjo domanjševsko cerkvijo, za kraj Domanjševce pa navaja zapis Muncu, prav tako iz tega leta. Vendar je istost še potrebno dokazati, čeprav Zelko trdi, da za identičnost govori ime samo in zemljepisna lega.

Zemljišče Muncu je bilo v bližini cerkve sv. Venceslava. Ob zemljišču je leta 1208 potekala meja gornjelendavskega zemljišča, tako da je bila desna oziroma južna stran lasti grofa Nikolaja, medtem ko je leva oziroma severna stran spadala pod Muncu. Ivan Zelko obliko imena Muncu izvaja iz skrajšane oblike osebnega imena Domonko, ki pa je v madžarskih srednjeveških višjih zapisano v oblikah: Damonkos, Domankus, Damancos...

Reaktivirani romanski portal pričča, da je nekoč vodil v cerkev kot edini vhod za navadne ljudi; vhod skozi zvonik za zahodno empore je bil za gospoda. Portal je le delno ohranjen. (Foto: A. A.)

Če sprejmemo Zelkove ugotovitve — za katere je treba reči, da so najbolj dokumentirane — ter upoštevamo listine iz 1365 in 1366, potem lahko istovetimo cerkev sv. Venceslava in današnjo cerkev v Domanjševcih oziroma sprejmemo trditve Marjana Zadnikarja, ki je vodil restavratska dela na tem sakralnem spomeniku, da je na tem mestu stala prvotna cerkevna stavba.

Kraj Domanjševci oziroma Muncu je mejil na zelo zanimivo vojaško obrambno organizacijo Orseg (Ozemlje stražnikov) in izhajajoč iz tega nekateri madžarski avtorji celo domnevajo, da so ustanovitelji cerkve madžarski stražniki z območja Male Krke v XII. stoletju, v poznejših stoletjih pa so jo vzdrževali zemljiški gospodje in kmetje. Nekateri domneve govorijo v prid teh trditve, drugi pa zoper nje, kakor je tudi v temo zavito, od kod in kako se je razširilo v Prekmurju čaščenje svetnika Venceslava, ki ga je leta 929 umoril lastni brat. Po vsej verjetnosti je ta svetniški kult začel širiti prvi zagrebški škof Duch, ki je bil Čeh ali Slovak, kot je znano pa je prekmurško ozemlje v tem času pripadalo tej škofiji.

Danes je dokazano, da obstoječi sakralni spomenik v Domanjševcih ni identičen tistemu iz leta 1208, ki ga omenjajo listine, ampak je zazidan nekaj desetletij pozneje na istih temeljih. Slovenska umetnostna in stavbarska zgodovina je šele pred tridesetimi leti odkrila ta objekt, ki je s svojo ladjo, polkrožno apsidno in stolpom na zahodni strani, značilnim portalom ohranil vse attribute romanskega stavbarstva, vendar so ga leta 1872 zunaj in znotraj prezidali v neoromaničnem slogu. Zunanje strani zidov in tudi ladje so visoko zasuli, ter tudi več kot meter dvignili, obok apside in ladje so izenačili na isto višino. Oboko na ladji so od-

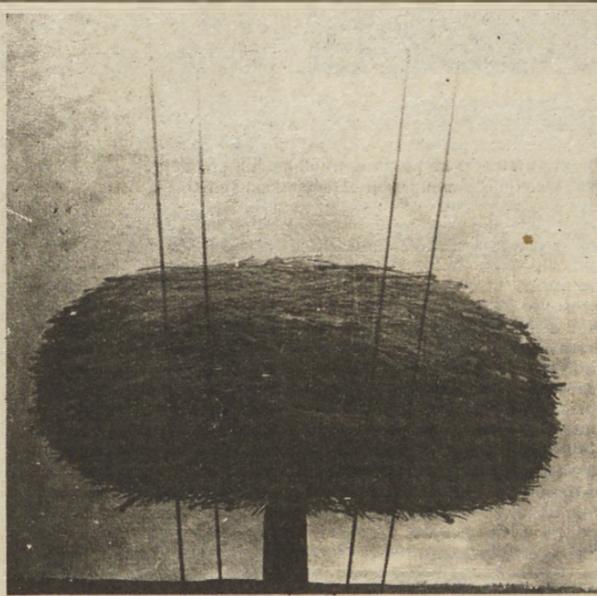
stranili in izravnali, stenske vdolbine so zazidali, izdoblili nova okna in vrata, postavili nov kor. Vso srednjeveško podobo cerkve so uničili, nekdanje funkcionalne elemente so odstranili. Resnični dokaz romanskega izvora, ostanke izbočenega in stiliziranega romanskega portala z živalskimi in rastlinskimi prispodobami in stebrički so ob prezidavi odstranili, postavili na zunanjo stran zidu. Ves portal je iz peščena, le pravokotni profil med obema paličastima arhivoltama in zunanji polkrožni lok sta zložena iz opeke. Trojna baza na levi strani, ki je iz enega kosa, je bila sicer razbita, vendar vsa ohranjena, na desni strani pa je večina manjkala. Prav slogovna stopnja tega portala je lahko izhodišče za določanje časa gradnje. Romanska zasnova s stopničastim poglobljanjem ostenja in s polkrožnimi arhivoltami pa nizke, potlačene baze, čokati čašasti kapiteli z mesnatimi brstnimi listi in fantastičnimi živalmi, katerih repi se končujejo s palmnim listom, pa stilizirana lilijska, porabljena na oglu kot mašilo v »strahu pred praznino«, postavljajo naš portal v pozno romanično, kar pomeni ob upoštevanju regionalnega zamudništva in močno sorodnega umetnostnega sedevstva čas proti sredini 13. stoletja — navaja M. Zadnikar v svojem konzervatorskem poročilu leta 1960.

Pokopališka kapela je v zelo slabem stanju vse do leta 1971 čakala na obnovo, čeprav so leta 1958 po naročilu takratnega OLO Murska Sobota nestrokovnjaki opravili nekaj škodljivih posegov. Tako se je pred petnajstimi leti mariborski spomeniški zavod znašel pred problemom kako prikazati arhitektonski spomenik v njegovi prvotni obliki, a ostali pravičen do vseh obdobij. Odločili so se za nekakšen kompromis: po eni strani čim bolj prikazati srednjeveško stanje, kar je pomenilo odstraniti fasadiranje z dodatnimi lizetami iz 1872. leta ter zazidavo velikih silastih oken vsaj na južni fasadi, v kateri je dragocen portal, ki je spet dobil primerno okolje. Poseg iz XIX. stoletja so ohranili na manj izpostavljeni severni strani. V notranjščini cerkve pa je to pomenilo odbiti novejšega ometa, odprtje zazidanih stenskih vdolbin v ladji, odstranitev nasutja od zunaj in znotraj pod opečnim tlakom ter odstranitev ravnega stropa.

Podrobne raziskave so pokazale, da je zvonik organski del ladje, torej toliko star kot sama cerkev. Med restavriranjem so odkrili prvotno višino: prvotna apside je bila skoraj za polovico manjša od zdajšnje.

Spomeniško je dobro dokumentirano, da je bila namreč v cerkvi že ob njenem nastanku postavljena zahodna empore, ali »gosposka empore«, sloneča z dvema prečnima in enim vzdolžnim lokom na zidnem stropu, ki je v spodnjem delu še ohranjen, in obokana v pritičju z dvema križnima grebastima obokoma. Ta empore je bila dostopna le od zunaj skozi zvonik in torej v višini nadstropja, zaradi česar se v zvonik ob zahodni strani vrezuje tako nenavadno visoka niša, ki je obokana z vzdolžnim banjastim obokom polkrožnega prereza. Z obstojem in s funkcijo te nenavadne romanske zahodne emfore se torej povezuje zvonik, ki je v tej obliki na slovenskem ozemlju popolnoma osamljen. Ta pojav je značilen za madžarsko romaniko, predvsem za majhne cerkve, kjer je zvonik pogosto vgrajen v zahodni del cerkve in je v nadstropju urejena loža s sedežem za zemljiškega gospoda, ki je daleč od kulturnih središč hotel posnemati velike plemiške rodbine tudi v tem, da si je v cerkvi uredil poseben prostor zase — navaja o zanimivem odkritju domanjševske cerkve M. Zadnikar.

Slogovna značilnost domanjševske cerkve, predvsem portala z motivi iz živalskega in rastlinskega sveta, ki jih je mogoče označiti s prehodom romanike v gotiko, umetnostne zgodovinarje navaja na primerjavo z znano cerkvijo v Jaku, v sosednji Železni županiji. Sorodnost je tako velika, da nekateri avtorji pripisujejo obe monumentalni sakralni zgradbi kar istim francoskim graditeljem. Ella Pivar

GÖNTER: GNEZDO

LE TRETJINA DELEGATOV

Tudi drugi sklic skupščine kulturne skupnosti v Murski Soboti ni prinesel sklepčnosti. Nasprotno, od 94 delegatov zbora uporabnikov in zbora izvajalcev jih je bilo na ponedeljski skupščini v prostorih občinske gasilske zveze le 31 — torej še tretjina ne. Sklepni so bili le izvajalci (od potrebnih trinajstih nas je bilo enajst) prav vsi prisotni pa smo občutili »nekulturne« mraz v nezakurjeni dvorani in tako je bilo razprave proti zadnjim točkam dnevnega reda vedno manj. Odsotni (za katerih soglasja bodo organizatorji skupščine zaprosili) so jo bolje odnesli, ker so si prihranili odvečni prehlad, pa še kakšno drugo bolezen zaradi neodpornosti organizma; in tako ne bo nič čudnega, če bo naslednjič še manj delegatov na že tako vprašljivo sklepni skupščini.

Iz vsebine pa kaže tokrat opozoriti na osnutke plana občine in vpletenost kulture v njem za naslednjih pet let ter dolgoročno, s poudarkom na varovanju naravne in kulturne dediščine ter dejavnosti izvajalcev v kulturi za letošnjo prvo polletje. Pripombe delegatov pa so bile o višanju prispevne stopnje (z 0,37 na 0,58) kot dodatnem bremenu gospodarstva in vključitvi Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost pod kulturno stopnjo, kjer naj ne bi šlo za obvezno zagotavljanje ampak le za opredeljene sredstev. Ko je bilo govora o obnovi gradov kot prednosti naslednjega srednjeročnega obdobja, se je kot tiha začutila osebna bojazen avtorice prispevka, da ne bi preveč vlagali le v zidove, premalo pa bi ostalo za dejavnost, čeprav je zadnji čas, da se zoperstavimo

Razstava v Klubu mladih

Z današnjo otvoritvijo razstave slikarskega ciklusa Gnezda likovnika Andreja Gönterja začenja Klub mladih v Murski Soboti jesensko-zimsko sezono. S pomladnim prepleskom prostorov in zanimivo postavitvijo razstav pod masivnimi oboki soboškega gradu je pomursko središče dobilo novo galerijo s prijetnim vzdušjem, iz katerega žarči poleg sporočil avtorjev tudi entuziazem organizatorjev razstav. Pričujočo bo nočoj (v četrtek, 24. oktobra) ob 18.30 z meditacijo na razstavljenem temo skušal popestriti tudi Jože Ritupe-Dodo.

Razstava Gnezda Andreja Gönterja bo odprta do 10. novembra. bb

Foto: A. Abraham

kulturni koledar

ČETRTEK, 24. OKTOBRA
MURSKA SOBOTA — V Klubu mladih v Murski Soboti bo ob 18.30 otvoritev razstave slikarskega ciklusa Gnezda likovnika Andreja Gönterja. Razstavljen bo s svojimi meditacijami na isto temo skušal dopolniti Jože Ritupe-Dodo.

PETEK, 25. OKTOBRA
RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin bo ob 19. uri koncert pevskega zbora Radenske in ljutomerskega moškega komornega zbora.

Po koncertu bo v Razstavnem salonu hotela Radin otvoritev razstave del Jurija Cekate iz Celja, ki se bo predstavil s keramiko in drugimi likovnimi izdelki.

LJUTOMER — V Domu kulture bo ob 19.30 uprizaritev Cankarjevega dela ZA NARODOV BLAGOR, ki kot odmev Borštinkovega srečanja 85 v Mariboru približa na ljutomerski oder.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je razstavljen Prekmurski književnost 1945—1985. Prekmurje — 40 let v svobodi.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je na ogled razstava del kovnih umetnikov iz Županije Zala. Razstava je nastala v okviru malobimernih kulturnih stikov med Županijskim svetom za kulturo zalske županije ter Zavoda za kulturo občine Lendava — delovne enote Galerija—Muz. Med avtorji razstavljenih del tudi Janos Németh, ki ga iz zbirno keramiko predstavljamo sp. daj.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so — Colleen McCullough: PESEM PTIC TRNOVK 1/2 Pomurska založba, Slavica Šinkovec: SODOBNO KLETARJENJE (Kmečki glas) in dr. Milan Hodalič: ZDRAVNIKOVI NASVETI (Dopisna delavska univerza).

ZAKAJ TAKO?

Pred leti smo govorili, da v Murski Soboti ni prevelikega zanimanja za kulturo, ker pač premalo ljudi prihaja na prireditve. Zdi se mi, da bi lahko bilo že takrat drugače, še bolj pa v današnjih časih, ko zaradi gospodarskih razmer ljudje nimajo toliko možnosti za potovanja in so kar veseli, če se kaj dogaja doma, v bližnji okolici.

Zakaj potem ni bilo obiskovalcev na nedavni predstavi v soboški kinodvorani, pa čeprav je nastopala po vsej Evropi dobro znana in cenjena folklorna skupina iz Kormenda na Madžarskem? Odgovor je enostaven. Organizacija je bila taka, da je še čudno, da se je zbralo toliko ljudi. Malo več jih je bilo kot nastopajočih. Po predstavi so se obiskovalci, ki so sicer zelo navdušeno ploskali po vsakem plesu, kar tudi pove svoje, malce še pogovarjali in stihalo se je tudi to: Če bi organizatorji obvestili samo učitelje, bi jih lahko prišlo najmanj sto. V sleherni delovni organizaciji bi lahko zvedeli za predstavo z malo boljše propagando in tudi takrat bi bil obisk drugačen. Naj nihče ne trdi, da je bilo dovolj plakatov, obešenih na pravem mestu. Če je kdo hotel vedeti, kdaj bo predstava in je šel pred kinodvorano, niti tam ni našel nobenega. Ne bi bilo slabo, če bi odgovorni malo drugače razmišljali in na pravem mestu povedali, kaj ni dobro pri organizaciji kulturnih prireditev, ker nas nikakor ne sme zadovoljiti samo to, da organiziramo predstavo; uspeh je v tem, koliko ljudi si jo ogleda. R. K.

MEDNARODNI KONCERT PEVSKIH ZBOROV V AVSTRIJSKI RADGONI

Večer enotnosti v različnosti

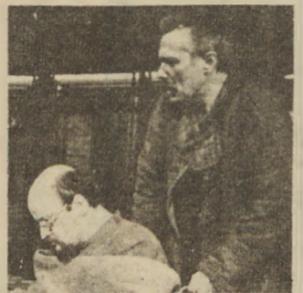
»To, kar prihaja iz ust, ne nastane v ustih ali na jeziku niti ne v grlu, temveč prihaja iz srca. To je darilo. Sprejmite ga. Naj ostane ta večer simfonija src.«

Mednarodno srečanje mešanih pevskih zborov Štejan Kovač iz Murske Sobotne, Bartók Bela iz Mohácsa na Madžarskem in iz avstrijske Radgone minuli petek

lamentna, okrajni glavar Radgone dr. Konrad Kranich, predstavnik iz Murske Sobotne in Mohácsa — je bil namen prvega shoda te vrste na stičišču treh meja, kultur

VELIKI VALČEK na soboškem odru

Zares je bil briljantni Jančarjev Valček, ki smo si ga kot odmev Borštinkovega srečanja (to poteka od 19. do 26. oktobra v Mariboru) v ponedeljek zvečer ogledali v dvorani kina Park v Murski Soboti. K nam je prišel že ovenčan z nagrado Slavka Gruma na Tednu slovenske dramatik v Kranju, gotovo pa ne bo ostal praznih rok tudi na osrednji gledališki manifestaciji v Mariboru. Zakaj? Zato, ker je aktualen. Drama se odvija v psihiatrično-policijskem zavodu z

dvoumnim nazivom Svoboda osvobaja, kjer se (tako kot drugod) bije boj za oblast in v tem boju so meje med »normalnimi in ne-normalnimi« skorajda zabrisane. Igralci v režiji Petra Vrečka so se potrudili in kar želimo si, da bi češče gostovali pri nas, saj navsezadnje razdalja do Maribora ni tako velika, da je Slovensko narodno gledališče iz tega kraja ne bi moglo premostiti, če je že razdalja med nami in osrednjim slovenskim gledališčem vedno večja, da o Novi Gorici in Trstu sploh ne govorimo. Na sliki prikazuje predstavo. bb

(18. oktobra) v gimnaziji Borg je le še potrditev sicer že znanih resnic o tem, da glasba ne pozna meja in da pesem družijo narode. Gotovo bo še dolgo odmevalo.

Poznavalci in ljubitelji tovrstnih večernih koncertov — triurna prireditve se je končala uro pred polnočjo — so morali priti na svoj račun. Če sodimo zgolj po odzivu občinstva — zbralo se je kakih štiri do petsto obiskovalcev in uglednih gostov, med njimi pokrovitelj koncerta dr. Josef Krainer, jugoslovanski generalni konzul v Avstriji Ivo Gojić, poslanci štajerskega deželnega par-

in narodov dosežen. Skrbno izbran spored, predvsem pa sama izvedba, sta jih navdušila in vsi trije zbori so bili deležni burnega ploskanja in skandiranja. Svojevrstno draž in izvirmost je prireditev dobila ob koncu, ko so nastopajoči skupaj zapeli v slovensščini, madžarsščini in nemščini, čeprav je bila sicer ves čas trijezično uglasbena. Vodilo mu je bilo uvodno sporočilo, ki so ga v sklepnem delu koncerta sklenili s približno povzeto mislijo: Naj postane nočojšnja simfonija src iz treh dežel, kultur in narodov simfonija življenja!

B. Žunec

RAZSTAVI O PREKMURJU

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti so v okviru prireditve v počastitev občinskega praznika odprli razstavi Prekmurska književnost 1945—1985 in Prekmurje — 40 let v svobodi. Na otvoritvi, ki so jo poživili toni mlade pianistke iz soboške glasbene šole, sta Jože Vugrinec iz Pokrajinske knjižnice in Metka Fuis iz Pokrajinskega muzeja predstavila razstavljenost še v besedi, s tem da je bil prvi v interpretaciji predolg, zato pa druga bolj kratka in zgoščena.

Slavnostni uvodničar Ivo Orešnik je v govoru primerjal Prekmurje slavnatih streh in nerazgledanih ljudi iz obdobjem, ko je pokrajina ob Muri živila »svojo lastno ločeno zgodovino«, in sedanjostjo, ki je povsem drugačna. Premurec je razgledan in samoupravljalec. Razstavo, ki bo odprta do 2. novembra, si je vredno ogledati, ne le ker je bilo v nje postavitev vloženo veliko dela, ampak tudi zato, ker je pregledna in domačijska. Tiste, ki ne zahajajo često v knjižnice in ne berejo, pa spodbuja, da to storijo in da poleg del mojstrov peresa preberejo še kakšen zanimiv dokument iz naše ne tako davne preteklosti. bb

ŠE ENKRAT

S farme dobimo slabe plemenske svinje

Pod gornjim naslovom smo v Vestniku, 19. septembra, objavili prispevek, ki je spodbudil prof. dr. Andreja Šaleharja z biotehniške fakultete. V tozid za živinorejo, da nam je poslal naslednji prispevek:

Kadar v hlevu ni vse tako, kot je treba, sta na kmetiji nejevolja in slabo razpoloženje. Zato je treba gospodarja Alojza Kozarja razumeti. Pri takih rezultatih, kot so opisani v omenjenem sestavku, je prireja pujskov zelo draga, nerentabilna in zaslužka ni. Posebej še sedaj, ko so razmerja v gospodarskih računih pri reji prašičev že dolgo časa popolnoma podrti. Nihče pa ne sme ostati brez plačila, še posebej ne kmet za svoje težko delo.

Vzroki za neuspešno rejo so lahko zelo različni. V članku je krivda za neuspeh pripisana v prvi vrsti plemenskim svinjam in vsi drugi vzroki le bežno ome-

njeni ali pa sploh zamolčani.

Pa pojdemo po vrsti: Raziskave, rezultati in izkušnje kažejo, da ostane od odbranih plemenskih mladice nepripuščenih v povprečju od 10 do 20 odstotkov. Taki rezultati so ugotovljeni pri nas in tudi drugje po svetu. Vzroki tega izpada so v genetskih nepravilnostih, slabo izraženem ali tistem bukanju, poškodbah in poginih. Vsega tega pa že pri odbiri za plemo ni mogoče ugotoviti. Zaradi tega je krivda pri živalih samih majhna in iskati jo je treba predvsem v vrsti drugih dejavnikov, ki tudi uravnavajo procese razmnoževanja pri prašičih. Cela vrsta jih je: prehrana, hlevitev, odkrivanje bukanja, pripust v optimalnem času, letni čas itd. Vzemimo za primer samo odkrivanje bukanja. Med vrsto znakov bukanja je treba poleg privolitvenega refleksa šteti in ugotavljati

še nabreklost ter obarvanost vulve, sluz, spremembe v obnašanju itd. Pri vseh svinjah (posebej še mladice) se privolitveni refleksi kot najzanesljivejši znak bukanja tudi v prisotnosti merjasca sploh ne sproži in takrat je potrebno presojati bukanje po drugih znakih. Znaki bukanja so v poletnih mesecih, ko so visoke temperature (letos jih ni bilo malo), znatno slabše izraženi. Podobno bi lahko razmišljali tudi o drugih dejavnikih. Koristneje pa bi bilo, da bi rejca obiskal strokovno dobro podkovan pospeševalec in bi skupaj pregledovala rejo, analizirala rezultate ter načrtovala ukrepe, da bi se razmere izboljšale. Pri razmnoževanju prašičev imajo včasih že majhne napake za posledico veliko škodo.

No ob koncu pa še nekaj misli piscu sestavka. Zelo prav je, da je to napisal, vendar zakaj samo do polovice. Samo en obisk in razgovor bi bil še potreben. Zakaj ni šel še na farmo Nemščak, da bi zvedel kaj o odbiri plemenskih mladice in o selekciji prašičev nasploh. Verjetno bi s to dopolnitvijo članek dobil pravo vsebino in tudi drugačen naslov. Prof. dr. Andrej Šalehar

NA SADJARSKO-CVETLIČNI RAZSTAVI V BREŽICAH

Pet priznanj Pomurcem

Komisija za tekmovalna pri Zadrudni zvezi Slovenije je na osnovi ocen območnih kmetijsko-veterinarskih zavodov podelila v petek, 18. oktobra, na sadjarsko cvetlični razstavi v Brežicah priznanja najuspešnejšim kmetovalcem, proizvodnim skupnostim in pospeševalcem za dosežke v lanskem letu v poljedelstvu, živinoreji in uvajanju novih tehnologij. Iz Pomurja so priznanja prejeli Štefan Domjan iz Salamenec za pridobivanje mleka in vzrejo plemenske živine, Ivan Špilak iz TZO Turnišče za vzrejo prašičev in pitane govede, Franc Stih iz Noršinec za pridelavo velikih količin pšenice, sladkorne pese, koruze in zelja, za strokovno in organizacijsko delo pa sta prejela priznanja za dolgoletno uspešno delo v kmetijstvu Ludvik Merklja ter Lojze Slavič.

(b. p.)

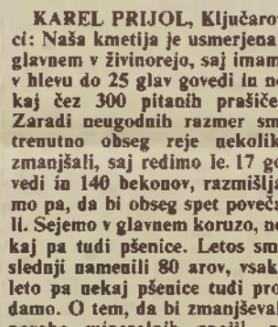
SUŠA OVIRA JESENSKO SETEV

Strokovnjaki pravijo, da je najugodnejši čas za setev pšenice med 5. in 15. oktobrom. Čeprav se je oktober že krepko prevesil v drugo polovico, je veliko površin ostalo nezasejanih. Če je v prejšnjih letih pridelovalce pri setvi oviralo predvsem slabo vreme s pogostimi padavinami, je letos povsem drugače. Dežja ni in ni, suša pa je tako pritiskala, da je ponekod priprava zemlje za setev takorekoč onemogočena. Bolj so kmetijski čakali na dež in odlašali s setvijo, bolj je pritiskala suša in vprašanje je, če bodo v Pomurju uspeli zasejati vse načrtovane površine s pšenico. To bi morali letos zasejati na okrog 18 tisoč hektarjih, od tega približno polovico v organizirani zadrudni in družbeni pridelavi, ki naj bi prihodnje leto zagotovila blizu 30 tisoč ton tržnih presežkov krušnih žit. Pogoj za takšen odkup je seveda v večji tržnosti, pa tudi v višjih pridelkih. Slednji so možni le ob dosledni uporabi vseh agrotehničnih ukrepov, prav tu pa v zadnjem času ugotavljajo, da ne gre vse tako, kot so si zaželeli. Zlasti zaskrbljujoča je poraba mineralnih gnojil, saj se le-ta zaradi visokih cen zmanjšuje. Sicer pa smo obiskali nekaj pridelovalcev in skušali zvedeti, kaj menijo o možnostih pridelovanja pšenice.

EVGEN NOVAK, Černelavci: Letos so s setvijo pšenice res nekoliko večje težave kot običajno, saj nas pri setvi ovira predvsem suša. Pšenica ima na naši kmetiji stalno mesto v njivskem kolobarju, kjer poleg nje pridelujemo največ koruze in sladkorne pese, pa tudi nekaj ječmena in drugih poljščin za lastne potrebe. Pšenici smo letos namenili 1,30 hektarja površine, pridelak pa vsako leto prodamo. Za koruzo je nismo zamenjevali, ker je pridelamo dovolj doma, saj smo jo letos pospravili kar s 6 hektarjev poleg tega pa za krmo pridelamo tudi precej ječmena.

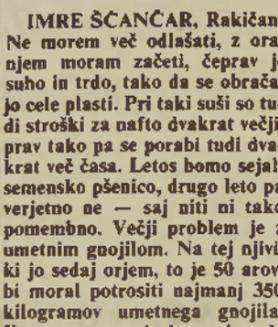
Ko me sprašujete po porabi mineralnih gnojil, moram priznati, da so visoke cene le-teh že opravile svoje in jih porabimo nekoliko manj. Za same pogoje pridelovanja pšenice pa moram reči, da za nas pridelovalce še vedno niso dovolj spodbudni.

KAREL PRIJOL, Ključarovi: Naša kmetija je usmerjena v glavno živinorejo, saj imamo v hlevu do 25 glav govedu in nekaj čez 300 pitanih prašičev. Zaradi neugodnih razmer smo trenutno obseg reje nekoliko zmanjšali, saj redimo le 17 govedu in 140 bekonov, razmišljamo pa, da bi obseg spet povečali. Sejemo v glavnem koruzo, nekaj pa tudi pšenice. Letos smo slednji namenili 80 arov, vsako leto pa nekaj pšenice tudi prodamo. O tem, da bi zmanjševali porabo mineralnih gnojil, ne razmišljamo, čeprav so cene le-teh izredno visoke. Zavedamo se namreč, da slabše gnojenje pomeni tudi slabši pridelak, to pa bi še poslabšalo uspešnost pri pridelovanju pšenice, saj vsi drugi stroški, ki tudi niso majhni, ostajajo. Tako porabimo na hektar okrog 500 kilogramov kompleksnih gnojil ob sami setvi, spomladi pa seveda dognojimo še z dušičnimi gnojili.

ŠTEFAN ŠERUGA, Puzevci: Letos se je setev pšenice nekoliko zavlekla, saj smo čakali na dež, ki pa ga ni bilo. Tako nam ni ostalo drugega, kot da pšenico posejemo in od vremena bo zdaj odvisno, kakšna bo kalitev in prihodnje leto žetev. Letos smo pšenici namenili 1 hektar površine, in to na eni parceli. Na tem območju so namreč potekala osuševanja in zložba zemljišč, tako da bomo površine čim bolj zaokrožili. Žal pa komasacije še niso končane, vendar več nismo mogli čakati in tako smo se sosedje dogovorili, kje bomo sejali. O porabi mineralnih gnojil naj povem, da sem jih nekoliko zmanjšal. Na tej površini bi moral potrositi od 800 do 900 kilogramov gnojil, sem jih pa le 650 kilogramov. Cene so nameč previsoke, če vzamem gnojila na kredit, pa le-ta tako naraste, da se s ceno pšenice sploh več ne da primerjati.

IMRE ŠČANČAR, Rakičan: Ne morem več odlašati, z oranjem moram začeti, čeprav je suho in trdo, tako da se obračajo cele plasti. Pri taki suši so tudi stroški za nafto dvakrat večji, prav tako pa se porabi tudi dvakrat več časa. Letos bomo sejali semensko pšenico, drugo leto pa verjetno ne — saj niti ni tako pomembno. Večji problem je z umetnim gnojilom. Na tej njivi, ki jo sedaj orjem, to je 50 arov, bi moral potrositi najmanj 350 kilogramov umetnega gnojila. Ker so cene previsoke, ga bom le okrog 200 kilogramov. Da bi jenal kredit, sploh ne pride v poštev, ker so obresti 70-odstotne. Če bi potem na koncu prišli še stroške za kombaja, ne bi bilo nikjer dobička. Posejali smo že 1 hektar z ječmenom, vsako leto pa zasejemo tudi okrog 2 hektara površin s koruzo. V hlevu imamo namreč kar nekaj živine, plemenskih svinj in bekonov, za katere potrebujemo krmo.

Bernarda Peček
Ludvik Kovač

BAU WELT BUTTINGHAUS
 novo v Gralli   novo v Gralli   novo v Gralli   novo v Gralli
 8430 Gralla   Telefon (0 34 52) 54 05
 odcep avtoceste Lipnica

OTVORITEV
Novo v Gralli
 Odcep avtoceste Lipnica, tel.: 03 452/54 05

23.10.'85

KNAUF Gradbene plošče
 Priročne mavčne kartonske plošče za suho notranjo gradnjo velikost 60 x 200 cm debelina 9,5 mm
39,-

Skil — tračna brusilka
 Moč 300 W, teža 2 kg velikost brusilne plošče 63 x 108 mm brusilna zmogljivost 180m/min
680,-

Akacijeva lesena koza
 Z možnostjo privijačenja velikosti 75 x 75 cm
1990,-

Enoročna mešalna pipa za umivalnike
 z opremo za odtok
695,-

BODITE DOBITNIK:
 Od 23. 10. do 31. 10. '85
 4 x dnevno
 lepih nagrad

BODITE DOBITNIK:
 dne 2. 11. '85
 montažne garaže
 ali
 dobropisa za nakup v vrednosti 10.000 ASch

Ta ponudba velja od 23. 10. do 2. 11. 1985

IV cene je vključen davek na presežno vrednost.

NAMIZNI TENIS — REP. LIGA

USPEŠEN ZAČETEK

Pomurski ligaši so uspešno štartali v prvem kolu republiških lig, saj su od osmih tekem dobili kar šest. Najpomembnejši je vsekakor start Sobočanov v prvi A ligi, saj so že na začetku gostili enega od favoritov Branika in močno ekipo Kemičarja. V obeh srečanjih pa dokazali, da so na tekmovalne dobro pripravljene in da njihova upi za uvrstitve v sam vrh niso brez osnove. Dveh tako visokih zmag ni nihče pričakoval, sta pa posledično zares dobre in borbene igre vseh igralcev: nepremaganega Benkoviča, borbena Kuzme in še vedno poškodovanega Benka. V srečanju s favoriziranim Branikom je bila odločilna zmagala Benka nad Savnikom, katerega je potem premagal še Benkovič. Tudi Radgona je prijetno presenetila z zmago nad Branikom, kjer je zlasti blestel najmlajši član ekipe Mirko Unger, ki je premagal favorizirana Cajnkarija in Premzla. V drugem srečanju pa jim je zmanjkalo moči še za en podvig. Za Sobočanke pomeni zmaga nad Kemičarjem in tesen poraz s Petovio spodbuden začetek, predvsem po zaslugi odlične Tanje Sinic. V B ligi za člane vzhod sta se vrnili iz Celja obe pomurski ekipi z zmagoproti Ingradu in Lendava je že na začetku najavila, da se bo potegovala za sam vrh.

Rezultati — A. moški: SOBOTA—KEMIČAR 8:1 (Benkovič 3, Kuzma 3, Benko 2); SOBOTA—BRANIK 7:2 (Benkovič 3, Kuzma 2, Benko 2); RADGONA—BRANIK 5:4 (M. Unger 2, Žekš 2, Vinčec 1, Žitek 0); RADGONA—KEMIČAR 3:6 (M. Unger 1, Žekš 1, Vinčec 0); Ženske: SOBOTA—PETOVIA 4:5 (Sinic 3, Drozdek 1, Korošec 0); SOBOTA—KEMIČAR 7:2 (sinic 3, Drozdek 2, Korošec 2, Breznik 0); B. moški—vzhod: INGRAD—SOBOTA 4:5 (A. Fridrih 3, Gerendaj 2, Ori O. Rihtarič 0); INGRAD—MLADOST (Le) 1:8 (Golenko 3, S. Unger 3, J. Fridrih 2). M. U.

STRELSTVO

Rojko drugi med veterani

V Ljubljani je bilo tradicionalno tekmovalje strelcev-veteranov, katerega se je udeležilo nad 60 strelcev iz Slovenije, starih nadj 50 let, ki so tekmovali v štirih disciplinah. Med njimi so bili tudi štirje tekmovalci iz soboške občine. Najbolje med njimi se je odrezal Jože Rojko (SD Graničar, Cankova), ki je v streljanju na glinaste golobe zasedel drugo mesto s 167 točkami. Ernest Bransberger iz iste SD pa je bil enajsti s 124 točkami. V streljanju z MM pištolo je Jože Senčur (SD Boris Kidrič Murska Sobota) s 167 točkami zasedel šesto mesto. V tekmovalju z vojaško puško pa je bil Alojz Šturm (SD Boris Kidrič) s 84 točkami osemnajsti.

Končano je bilo tekmovalje v republiški ligi z malokalibrskim orožjem. Med 13 ekipami je SD Noršinci s 34 točkami zasedla deveto mesto in si tako zagotovila nadaljnje sodelovanje v tej konkurenci.

Ta teden se bo začelo prvenstvo v občinski strelski ligi Murska Sobota. Tekmovalo bo 36 ekip v treh ligah, od katerih bošta A in B ligi šteli po 14, C liga pa 8 ekip. Tekmovalja z zračno puško bodo na strelišču v Murski Soboti ob petkih in nedeljah.

A. Kranjc

ROKOBORBA

Bačić zmagal v Zagrebu

V Zagrebu je bilo pionirsko tekmovalje rokoborcev, na katerem je sodelovalo 213 tekmovalcev iz celotne države. Med njimi je nastopilo tudi 8 pionirjev iz Pomurja, ki so se lepo odrezali. To še posebej velja za Rada Bačića iz Puconca, ki je zmagal v kategoriji do 62 kg in tako še enkrat dokazal, da je v tej kategoriji zaslužen postal državni prvak. Dosegel je pet zmag s tužem. Izkazal se je tudi Zoran Vukan iz Puconca, ki je v kat. do 38 kg zasedel drugo mesto. Dosegel je pet zmag, premagal pa ga je le Ladočki iz Kanjiže. Srečko Temlin je v kat. do 73 kg s štirimi zmagami in enim porazom zasedel tretje mesto, kar je prav tako lep uspeh. Gorazd Tribnik (TVD Partizan MS) in Cifer (Pomurje) sta zasedla peti mesti v svojih kategorijah. Darko Iskra iz Gornje Radgone, Branko Makar iz Radenci in Aljoša Tribnik (TVD Partizan MS) so ostali brez uvrstitve. Treba pa je povedati, da je gre za novo mlado generacijo rokoborcev, ki se vedno bolj uveljavlja.

B. D.

TEK PO SOBOŠKIH ULICAH

SODELOVALO NAD 220 ATLETOV IN ATLETINJ

V počastitev praznika soboške občine je bil po ulicah Murske Sobote tradicionalni tek 17. oktober, ki ga je pripravil AK Pomurje iz Murske Sobote. Udeležilo se ga je nad 220 atletov in atletinj iz severovzhodne Slovenije. Pionirske in mladinske vrste so tekmovala v štatenem teklu, člani in članice pa v posamični konkurenci.

Rezultati — ml. pionirji: 1. OŠ Beltinci I., 2. OŠ Tišina, 3. OŠ Beltinci II.; ml. pionirke: 1. OŠ Lendava, 2. OŠ Kapela, 3. OŠ Puconci; st. pionirji: 1. OŠ Beltinci I., 2. OŠ Lendava, 3. OŠ Beltinci II.; st. pionirke: 1. OŠ Grad, 2. OŠ Beltinci II., 3. OŠ Beltinci I.; mladinci: 1. AK Pomurje, 2. SSC TPU MS, 3. SSKC Lendava; mladinke: 1. SSC TPU MS, 2. SDEŠ MS, 3. SSG Radenci; člani: 1. Vindiš (Ptuj), 2. Krempel (TAM), 3. Podgornik (TAM) ... 9. Potočnik (Pomurje); članice: 1. Naglič, 2. Babič (obe Celje), 3. Osojnik (Ptuj).

KONJENIŠTVO

Dorica MS in Rebeka zmagali v Wildonu

Na velikih jesenskih kasaških dirkah v Wildonu v Avstriji so sodelovali tudi slovenski kasači in dosegli lep uspeh. To še posebej velja za Dorico MS (Marko Slavič, Ključarovi) in Rebeko (Branko Puhar, Veržej), ki sta v hudi konkurenci domačinov zmagali v mednarodni dirki v dveh tekih na 1600 metrov. Lero (Mirko Hanzekovič, Veržej) je bil šesti.

Hokej na travi — zvezna liga

Druga zmaga ABC Pomurke

V tretjem kolu tekmovalja v prvi zvezni ligi v hokeju na travi — zahodna skupina, je ABC Pomurka v Murski Soboti premagala Jedinstvo iz Začetja z rezultatom 2:0. Oba zadetka je dosegel Časar v prvem polčasu. Tekmo sta sodila Petkovič in Vučak iz Murske Sobote. To je druga letošnja zmaga novince ABC Pomurke v zveznem tekmovalju.

ROKOMET

ZMAGI DELOZE IN BAKOVEC

V nadaljevanju prvenstva v drugi slovenski moški rokometni ligi so od pomurskih ligašev zmagali le Bakovci, ki so premagali Šempeker z 32:26. Najboljša strelca sta bila Buzeti in Antolin s po 8 zadetki. Radgona je izgubila z Dravo 17:20 (Merčnik 8, Adam 4), Krog pa je izgubil v Celju z Aerom Celje 27:36 (Varga 10, Benko 7). V tekmovalju žensk je Deloza v Veliki Polani premagala Šmartno s 14:12. Najboljši strelki sta bili Bačvičeva in Laslova. Beltinka pa je tesno izgubila z ekipo Izlak 24:25 (Tkalec in N. Baša po 7).

NOGOMET

PORAZ MURE IN REMI NAFTE

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura gostovala v Ljubljani in izgubila tekmo z Olimpijo 2:3, čeprav je v prvem polčasu vodila. Gola za Muro sta dosegla Cener in Cifer. V naslednjem kolu igra Mura doma z Aluminijem. Mura je z 8 točkami na sedmem mestu. V tekmovalju območne slovenske lige — vzhod je Nafta iz Lendave igrala s Proletarcem 0:0. Nafta je s 7 točkami na sedmem mestu.

ODBOJKA

LJUTOMER ZMAGUJE

V nadaljevanju prvenstva v drugi slovenski moški odbojarski ligi je Ljutomer zmagal v Braslovcah z rezultatom 3:1. Radenci pa so izgubili z ekipo Franjo Malgalj na Ravnah z 0:3. Tekma ženskih ekip Celja in Pomurja je bila preložena in bo odigrana v petek.

KEGLJANJE

SMODIŠ PETI

Na kegljiščih Hidra in Slovana v Medvodah in Ljubljani je bil finale letošnjega slovenskega prvenstva v kegljanju za posameznike. Sodeloval je tudi član Radenske Čarde Smodiš in s 3550 podrtimi keglji zasedel solidno peto mesto.

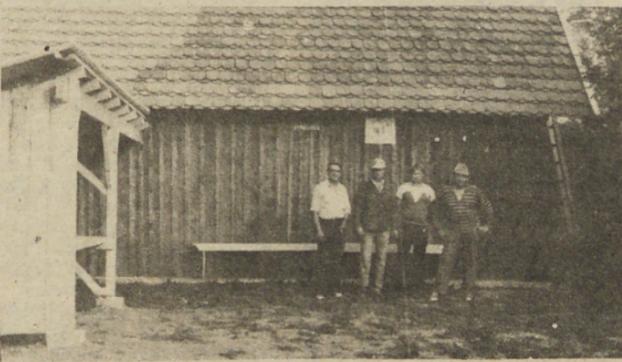
NOGOMET

Janžekovičev memorial

V Mariboru je bil 8. tradicionalni nogometni turnir za Janžekovičev memorial. Na turnirju so sodelovala štiri moštva nogometnih sodnikov, med njimi tudi ekipa Murske Sobote. Zmagal je Maribor, Murska Sobota, ki je igrala z Mariborom 1:3 in Rovinjem 3:5, je zasedla četrto mesto.

POPRAVEK

Na nedavnem tekmovalju v streljanju z vojaško puško, ki je bilo v Kančevcih in ga je pripravila SD Boris Kidrič iz Murske Sobote, je zmagala ekipa Postaje obmejne milice iz Gornje Radgone in ne, kakor smo pomotoma poročali, ekipa PM Gornja Radgona. Za napako se opravičujemo.

Strelišče za malokalibrsko puško SD Gančani, ki so ga zgradili s prostovoljnimi delom. Na fotografiji skupina prizadevnih strelskih delavcev.

JUDO — REPUBLIŠKA LIGA

ZMAGA IN PORAZ SOBOČANOV

V nabit polni dvorani Partizana v Murski Soboti je bilo odigrano prvo kolo letošnjega republiškega članskega prvenstva v judu. Že v prvem kolu sta se pomerila kandidata za najvišje mesto — lanskoletni republiški prvak Partizan Murska Sobota in drugouvrščeno moštvo Železničarja iz Maribora. Srečanje se je po ogorčenem boju končalo s tesno zmago Mariborčanov 7:6 (15:15). Treba pa je povedati, da so k zmagi Železničarja nekoliko prispevali sodniki. Sporna je bila zlasti določitev sodnika Frešerja iz Slovenskih Konjic, ki je dvoboj med Ksilakom in Mohorkom razglasil za neodločen. Na takšno odločitev so se Sobočani pritožili. Zmaga za Partizan Murska Sobota sta dosegla: Fajtinger, ki je premagal Blažica s 5:0, in Slak, ki je zmagal nad Fišerjem z 10:0. Neodločeno sta se končala dvoboja Vrdjuka:Zorenč in Ksilak: Mohorko, izgubili pa so: Kavčič:Kramar 0:5, Horvat:Hütler 0:7 in Krančič:Mugerl 0:3. Srečanje z Olimpijo II pa so Sobočani dobili gladko s 14:0 (55:0). Posamezna srečanja pa so se končala:Fajhtinger:Jerma 10:0, Vrdjuka:Dogar 7:0, Ksilak:Medjugorc 10:0, Kavčič:Pavlica 3:0, Horvat:Kunčič 5:0, Slak:Stergar 10:0 in Krančič:Grebenc 10:0. Sodili so Frešer iz Slovenskih Konjic, Šega iz Slovenske Bistrice in Šauperl iz Maribora. Drugo kolo bo 2. novembra v Ptuj.

Tonček Kos

Nov odbojarski klub MLADOST

Pretekli teden so v Murski Soboti ustanovili nov odbojarski klub Mladost. Na ustanovnem občnem zboru, kateremu je prisostvovalo nad 50 udeležencev, so sprejeli ustrezne akte in program dela, katerega usmeritev je razvoj ženske odbojke v Murski Soboti. Gre namreč za ženski klub, ki že sedaj vključuje okrog 60 igrajk iz soboških osnovnih šol in šol srednjega usmerjenega izobraževanja. Dogovorili so se, da bodo z dvema ekipama igrali v pomurski ligi ter sodelovali z nekaterimi klubi doma in v tujini. Za predsednika kluba so izvolili Budimirja Milisavljeviča. Žal pa se ustanovnega občnega zbora niso udeležili predstavniki TKS in ZTKO, POZ in mladine.

ŠAH

Zmaga druge ekipe Radenske Pomurja

V počastitev praznika soboške občine je bil šahovski turnir. Med 7 ekipami je zmagala druga ekipa Radenske Pomurja (B. Hari, Logar, Gabor in Gaber) z 18,5 točke pred prvo ekipo Radenske Pomurja 17,5, Ljutomerom 11,5, Puconci 10,5 točke itd. Med posamezniki pa je zmagal Danilo Hari s 5,5 točke pred Igorjem Kosom in Borisom Kovačem po 5 točk.

Na oktoberskem mesečnem hitropoteznem turnirju SD Radenska Pomurje je sodelovalo 12 šahistov. Zmagala sta Nerat in D. Hari s po 8,5 točke pred Režonjo 8, Kovačem 7 in Radosavljevičem 6,5 točke.

Začelo se je odprto prvenstvo SD Radenska Pomurje. Udeležuje se ga 24 šahistov. Po dveh odigranih kolid vodijo: Vida, Gabor, I. Kos in Logar s po 2 točkama.

OB TEDNU INVALIDOV

ŠPORTNA TEKMOVANJA

DRŠI Murska Sobota je v okviru Tedna invalidov in praznika občine Murska Sobota organiziralo več tekmovalj. Udeležilo se jih je 86 tekmovalcev. V kegljanju je med petimi ekipami zmagalo MD slepih in slabovidnih MS pred aktivom Mure (DRSI) in aktivom ID pod posebnimi pogoji MS. V streljanju je sodelovalo 6 ekip. Zmagala je ekipa DRŠI Murska Sobota pred MD paraplegikov MS in DI Ormož. V balinanju je bilo najboljši SD Invalid Koper pred DRŠI — aktiv Mura in DU — aktiv Bakovci. V Šahu je med tremi ekipami zmagala ekipa DRŠI MS pred Aktivom Mure in MD slepih in slabovidnih MS.

KROS ZA POKALE DELA

BANFIJEVA DRUGA

V Novem mestu je bilo 20. jubilejno tekmovalje v krosu za pokale Dela. Udeležilo se ga je okrog 1800 atletov in atletinj iz vse Slovenije, ki so tekmovali v 18 kategorijah. Tekmovalja so se udeležili tudi pomurski atleti in atletinje. Med njimi se je najbolje odrezala Edita Banfi (Pomurje), ki je pri mlajših mladinkah zasedla drugo mesto 2000 metrske proge je pretekla v času 3:39,90. Ekipno je Murska Sobota zasedla četrto mesto pri mlajših mladinkah, pri starejših mladinkah pa šesto.

138 REKREATIVCEV V BAKOVCIH

Na 4. teku parov v Bakovcih, ki sta ga ob občinskem prazniku pripravila KS in Partizan, je sodelovalo 138 rekreativcev. Udeleženci so premagovali 6 in 12 km dolgo progo. Zmagovalci:

Krajša proga: Kalamarjeva in Štefanec (30 let), Pergerjeva in Markoja (60 let) ter Rožman in Rožmanova (do 80 let). Daljša proga: Bakanova in Štumpf (30 let) in Banfijeva in Potočnik (do 60 let).

tg

OPEKARNA MARIBOR • RADVANJE
Maribor, Streliška 16 a

GRADITELJI

PO ZNIŽANIH CENAH IN Z BREZPLAČNIM PREVOZOM DO 150 km

MONTAŽNI STROPOVI »NORMA«

S POPUSTOM PRODAJAMO TUDI TRAJNOŽARNE PEČI

Z enakimi ugodnostmi lahko dobite naše stropne v vseh trgovinah z gradbenim materialom veletrgovine **Potrošnik Murska Sobota.**

PRIHRANEK DO 50.000 din

Telefon (062) 39-911

gorenjevarstroj

DO GORENJE VARSTROJ, DSSS n. sol. o., Lendava
Delavski svet DSSS razpisuje v skladu s samoupravnimi splošnimi akti prosta dela in naloge

vodja sektorja za trženje

Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske, pravne ali organizacijske smeri
— najmanj 4 leta delovnih izkušenj
— pasivno znanje dveh tujih jezikov
— da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti

Izbrani kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 leta.

Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po objavi pošljejo prošnje s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov: Gorenje Varstroj, Kadrovska služba, 69 220 Lendava. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka prijavnega roka.

SVET JE VENDARLE DRUGAČEN

Znani pisec znanstvene fantastike Isaac Asimov je nedavno ocenil, kaj vse se je spremenilo na svetu v nekaj več kot 25 letih, kolikor je preteklo od izstrelitve prvega satelita, sovjetskega sputnika.

Po Asimovih besedah je najpomembnejši dosežek tako imenovani globalizem, zavest človeštva, da je na neki način enotno in povezano. S sateliti v orbiti je postal planet Zemlja zelo povezan, tako rekoč v hipu je mogoče vzpostaviti zvezo med poljubnimi točkama na svetu. To je zelo olajšalo poslovno in diplomatsko aktivnost. Vesele in nevesele dogodke lahko s pomočjo televizijskega omrežja gleda ves svet, vojne in krize prihajajo neposredno v naše dnevne sobe. Eno od posledic je, da vojne še nikoli niso bile (pri navadnem človeku) bolj osovražene kot danes. Meteorološki sateliti so omogočili, da oblake in vetrove prvič opazujemo kot enoten sistem, napovedati je mogoče vsak malo večji vihar.

Pogled z Lune na Zemljo, na njen krhki disk, ki lebdi v vesolju, nas sili, da o zemlji razmišljamo veliko bolj pohlevno kot takrat, ko stojimo na njej. Delitev Zemlje na države in različne politične sisteme se zdi s te razdalje nesmiselna. Stroji, ki jih je izdelal človek, pa so prišli tudi dlje od Lune. Z njihovo pomočjo smo obiskali rdeče puščave Marsa, pokukali v kraterje Merkurja,

leteli med prstani Saturna. To nam je pomagalo k spoznanju, da je Zemlja samo delček brezmejno večje celote in da so zemeljske razprtije nesmiselne.

Po nekaj manj kot 30 letih kozmične ere imajo Američani vesmirske taksije, ki ga je mogoče uporabiti za večkratni prevoz tovorov v vesolje, Sovjetska zveza pa je izvedla uspešne poskuse z dolgotrajnim bivanjem ljudi v vesolju. Danes so možnosti, da se vesolje napolni z najrazličnejšo tehnologijo: z elektrarnami na sončno energijo, velikimi teleskopi, laboratoriji in tovarnami.

Vse to pa bo nemogoče uresničiti brez globalnega sodelovanja. Ljudje lahko namreč še naprej ostanejo lokalisti in polnijo vesolje z vohunskimi sateliti, laserskimi žarki, jedrskimi bombami in podobnim ubijalskim železjem. Lokalizmi vsebujejo kličo totalnega uničenja človeštva in civilizacije. Če analiziramo alternative: lokalizem in smrt ter globalizem in življenje, se nas bo mogoče še nekaj pridružilo razumni manjšini človeštva. Če bomo to storili večkrat, manjšina ne bo več manjšina, ampak večina. Lahko bo uveljavila svojo izbiro, je bil optimističen Asimov.

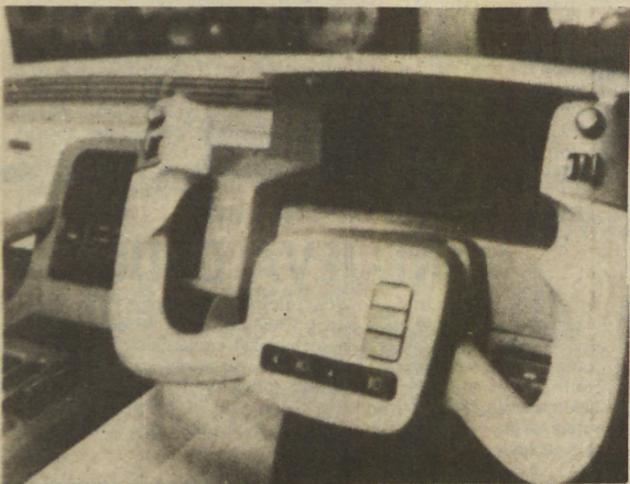
Formaldehidne klobase

Zahodnonemški preiskovalci se ubadajo s tremi klobasničarji iz okrožja Pirmanens, ker so v njihovih izdelkih našli nevaren formaldehid. Po anonimni prijavi se ugotovili, da nekatere delikatese res vsebujejo formaldehid, vendar še niso sporočili

imen tistih tovarn, ki so svojim izdelkom dodajale to snov. Izvedelo se je le to, da so uporabniki kupovali formaldehid v Stuttgartu kot močno dezinfekcijsko in zaščitno sredstvo. Sicer ga na veliko uporabljajo za izdelovanje smol in barv.

VSJ ENA NAJ OSTANE

- Očka, rad bi videl kako se razstreljujejo opekarniški dimniki. Tisto v Pucconih sem zamudil zaradi izleta.
- Sinek, ne kliči hudilca. V Pomurju naj ostane vsaj ena opekarna...

Pri japonski avtomobilski firmi Mazda so izdelali prototip avtomobila prihodnosti - namesto volana in običajnih avtomobilskih zadev ima vgrajene naprave, podobne računalniškemu terminalu. Pravijo, da je še daleč od serijske proizvodnje takšnega avtomobila.

gorenje mural

MURSKO SREDIŠČE

Če nameravate ali že montirate instalacijo za centralno ogrevanje in ste v dilemi kakšne radiatorje bi kupili, vam bo zelo dobrodošla informacija, da smo pričeli s ponovno proizvodnjo že znanih in v praksi potrjenih in preizkušenih aluminijevih radiatorjev MURAL.

Za podrobnejše informacije povprašajte v vseh trgovinah z instalacijskim materialom ali direktno pri naši prodajni službi tel.: 042/86 158,86 133,86 100.

Britanski Daily Mirror si je omissil svojevrstno tekmovanje. Iščejo namreč »čelečno sanj«. Bralcu prepuščamo presojati, kaj vse je mišljeno s tem. Razpisali so lepe nagrade, za najboljši »tipično dekle sanj« je uradno določeno potovanje okrog sveta. Prijavila se je tudi Simone Charles (19). Bo ta prava?

NORI UMETNIK

Tačas nastaja ena največjih skulptur na svetu. Zal pa je njena usoda taka, da ne bo kaj dolgo razveseljevala srca ustvarjalca in zbujala občudovanja (in posmeha!) gledalcev. Čez nekaj časa jo bodo razdejali in ponovno bo to, kar je bila ves čas.

Gre za podvig znanega umetnika Christa, ki je bolgarskega rodu, in se je po vsem svetu proslavil z nenavadnimi umetniškimi deli. Med drugim je v plastično ponjavo oblekel del avstralske obale ter obkrožil skupino otokov pri Miamiu. Tokrat se je lotil znanega pariškega mostu nad Seno.

Skupaj s svojimi sodelavci in somišljeniki je pripravil preobleko za Pont-Neuf. Sešili so ponjavo, veliko okrog 47.000 površinskih metrov. Za najlonsko preobleko pečene barve je Christo seveda odšel lep kupček denarcev, ki se je še povečal, ko je plastično preobleko navel preko mostu. Vsega skupaj ga je nenavadni kiparski projekt stal 75 milijonov dolarjev (v trdni valuti!). Denar je zbral s prodajo svojih nekdanjih del in načrtov.

Pri ustvarjanju nove veličanske umetnine so sodelovali potapljači in alpinisti, vsega skupaj štiri stotine sodelavcev. Da so most preoblekli, so potrebovali skoraj cel teden dni. Vsekakor je to le kaplja v morje tistega časa, ki ga je Christo potreboval, da je dobil dovoljenje francoske vlade za svoj podvig. Kar 10 let je čakal nanj.

VSJAK DAN ASPIRIN

Ameriška vlada je uradno odobrila jemanje aspirina kot preventivno sredstvo proti srčnemu infarktu. Raziskave namreč kažejo, da ena tabletko aspirina na dan za eno petino zmanjša nevarnost srčen kapi. FDA predlaga, naj bi ljudje, ki so že doživeli srčni infarkt ali imajo angino pectoris, vsak dan pojedli po eno tabletko aspirina.

KOMETI SO UMAZANE SNEŽENE KEPE

Tačas ko skozi bližnji vesoljski prostor hiti mala armada japonskih, sovjetskih in evropskih naprav, ki so jih izstrelili z namenom, da bi od blizu potipale sloviti Halleyev komet in tako znanstvenikom posredovale čim več podatkov za razumevanje teh nebesnih pojavov, je skorajda arhaična ameriška vesoljska naprava ICE pripravila lepo presenečenje. Kot prvi izdelek človeških rok je zaplula skozi kometov rep in pri tem srečanju zbrala kopico zanimivih podatkov.

ICE se je srečala s kometom, ki nosi naziv Giacobini-Zinner in potuje okoli Sonca šest let in pol. Seveda komet še zdaleč ni tako slaven kot Halleyeva repatica, vendar je uspešno srečanje ICE s kometom pravi obliž na ranjeni ameriški znanstveni ponos. Leta 1981, ko je NASA zaprosila za denar, s katerim bi poslali v vesolje posebno napravo za raziskovanje Halleyevega komete, je ameriški kongres prošnjo gladko zavrnil.

Tako strokovnjakom za raziskovanje nebesnih teles ni ostalo drugega, kot da so poklicali na pomoč že skoraj odsluženo napravo ICE. Poltonsko napravo so izstrelili že leta 1978. Poslali so jo v območje, kjer se gravitacija Zemlje in Sonca izničujeta, da bi tam zbirala podatke o učinkih sončnega vetra na zemeljsko magnetno polje.

»Naprava služi običajno za merjenje valov plazme, prav to pa je tisto, kar je tudi v kometovem repu,« pravi Nasin strokovnjak Robert Farquhar, ki je prvi predlagal, da bi ICE uporabili za raziskovanje komete. Sprva so jo nameravali poslati Halleyevemu kometu naproti, vendar so ugotovili, da ima ICE prešibko radijsko postajo, ki bi ne zmožla poslati podatkov od tako daleč, ko bo slavni komet Zemlji najbližje. Potem pa so se domislili Giacobini-Zinnerjevega komete, ki prileti precej bližje našemu planetu. Komet je sicer veliko manjši, vendar za raziskave primeren. In še nekaj je pritegovalo ameriške strokovnjake: če bi jim srečanje uspelo, bi se to zgodilo prej ko srečanja drugih naprav s Halleyevim kometom.

Odločitev je padla, NASA je zvrtila denar za nov program in začelo se je maratonsko in naporno pripravlanje srečanja ICE s kometom.

Najprej so morali natančno izračunati pot komete G-Z, kot mu v skrajšani obliki pravijo, potem pa se je začelo zapleteno in težavno delo načrtovanja poti naprave ICE. Z računalnikom so izdelali natančen program poti, in sicer so najprej spravili napravo iz lebdjenja v območju izničene gravitacije ter jo usmerili proti Zemlji.

Pred tremi leti, se pravi 1982. leta, je ICE krenila na pot, leto kasneje je začela plesti pentlje okoli našega rodnega planeta in vsakič se je približala tudi Luni, kjer je pridobivala pospešek. Decembra 1983 je s strahovito hitrostjo 70.000 km/h odletela novemu cilju naproti.

Ker so kometi kaj muhasti vesoljski popotniki, so morali strokovnjaki večkrat popraviti pot ICE. Ko se namreč komet približuje Soncu, se ogreva in snov v glavi začne izparevati ter oblikovati rep. Včasih pride tudi do manjših izbruhov, ki nekoliko spremenijo smer poleta. Vsem tem spremembam so natančno sledili, da bi ICE ne zgrešila svojega cilja.

Ob vsem tem pa je strokovnjake skrbelo še nekaj. Naprava, ki so jo poslali v kometov rep, ni bila zgrajena za takšne raziskovalne naloge in ni imela zaščitnega plašča pred prašnimi drobcji. Ve-

ELEKTRONSKE NAPRAVE »OBLAČIJO IN SLAČIJO«

Ameriški industrialci eksperimentirajo z računalniki, ki naj bi jim pomagali pri prodaji. V teku so raziskave za novo možnost uporabe računalnika, ki naj bi kupcu svetoval pri nakupu. Računalnik lahko svetuje pri nakupu zaves, barve za stene in celo pri izbiri oblek.

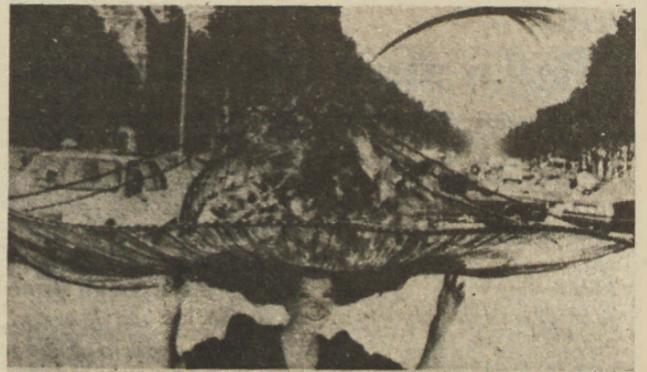
ELIZABETH ARDEN INC., tovarna, ki izdeluje kozmetiko, je v 15 svojih prodajalnih namestila računalnik, imenovan Elizabeth, ki naj bi kupcu pomagal in strokovno svetoval pri izbiri in nakupu kozmetičnih preparatov. Računalnik projicira sliko kupca na ekran in nato tudi prikaže, kakšen bi bil njegov videz po uporabi določenega preparata. Tako se kupec laže odloči za nakup.

L. S. AYRES pa je v svoje prodajalne namestila posebno »čarobno ogledalo«. To je ogledalo, katerega zrcalna površina je v bistvu povečan ekran računalnika,

ta pa ima v spominu slike vseh modelov oblačil, ki jih tovarna izdeluje. V računalnik moraš vnesti le želene konfekcijske številke in izbrane modele ter stopiti pred zrcalo. V njem vidiš svoj obraz in model oblačila. Tako je rešen stari problem izbiranja oblek, saj ti pred zrcalom tokrat ni potrebno nič drugega kot stati, v minuti pa lahko zamenjaš deset različnih modelov, ne da bi jih moral oblačiti in slačiti.

Tudi pri nakupu očal je lahko računalnik zelo koristen. Svetuje nakup določenih modelov očal tako, da se kar najlepše prilegajo oblikam obraza, oči, čela.

Vsekakor je prihodnost računalnikov v tej smeri zagotovljena, saj se je prodaja v prodajalnah, kjer imajo takšne pomožne prodajalce, povečala za 2 do 3 odstotke, to pa je podatek, ki v poslovnem svetu že pomeni uspeh.

Francoski frizer Paul Suiss si je omissil žensko frizuro, težko 13 kilogramov in široko pet metrov in 80 centimetrov. Mesec dni je ustvarjal to svojo umetnino, ki pa ima to hibo, da je uporabljiva le za prehode po širokih pariških bulvarjih.

lika hitrost in nekoliko večji drobec snovi v kometovem repu bi hitro uničila nekajletne napore. »Dovolj bi bil že drobec, velik kot peščeno zrno,« pravi Hohn Brandt, eden od odgovornih za projekt.

No, kot se je izkazalo zadnje dneve septembra, je šlo vse po sreči. ICE je brez škode preživela pol let skozi kometov rep. Najprej je prebita tako imenovani udarni val, ki ga dela komet, ko pluzi skozi sončni veter kakih 180.000 kilometrov daleč od kometove glave, nato je letela skozi njegov rep vse bližje k jedru. Najbolj se mu je približala na 8.000 kilometrov.

Med najpomembnejši odkritji, ki jih je posredovala ICE, je nedvomno odkritje molekule vode in ogljikovega monoksida. S tem so se potrdile znanstvene domneve o sestavi komete, ki jo še najbolj nazorno opišemo s Brandtovimi besedami, da je komet v osnovi le »velika, umazana snežena kepa«.

Presenetljiv pa je bil podatek o debelini repa. Znanstveniki so pričakovali, da ima komet precej tanjši rep, toda ICE je pokazala, da je rep kar petkrat debelejši, kot so računali.

Stara, dobra ICE je svojo nalogo opravila, vendar je vseh dolžnosti še niso rešili. Usmerili so jo v globine vesolja proti Halleyevemu kometu. Če bo šlo posreči, bo pobrala nekaj kometovega prahu, potem pa čez kakšnih 30 let ponovno priletela v bližino Zemlje. Takrat jo bodo pobrali iz orbite in odnesli na Zemljo. Že sedanja tehnologija z vesoljskim letalom discoverie to omogoča, čez tri desetletja pa bo verjetno vse skupaj neprimerno lažje in bolj utečeno.

Či pridem kama vzgojdo, malo je nerodno. Sedijo vsi pri kavi, prej do bole zdravi.

Gda gyūzine je čas, pravo vremej je za nas. Razne nogometne lige, tou uradnikov so brige.

Poudne pa gda zazvonij, v pisarni rejdko stoj sedij. Zapujstili so že tovarno, vsi delajo honorarno.

Oh vij nesrečni bufeti, bojte vsi prekleti. Odavlite vodo, dobro de nan šlo.

ANEKDOTA

Leopold II., toskanski veliki vojvoda je bil močno kratkoviđen.

Nekoč je med sprejemom nagovoril neko žensko:

»Imate kaj otrok?«
»Da, visokost, tri sinove.«

Čez nekaj minut se je veliki vojvoda spet ustavil pred isto žensko in ji zastavil isto vprašanje.

»Imate kaj otrok?«

»Še vedno tri, visokost. Res nisem imela časa, da bi med tem še kakšnega dobila.«

MODA

OBLEKA ZA JESENSKI GOZD

Poletje je za nami. Treba se bo navaditi na hladnejše dni in se temu primerno tudi obleči. Kljub temu ostaja jesen ena najlepših letnih dob. S tem se bodo gotovo še najbolj strinjali tisti, ki komaj čakajo, da bodo v vlagi gozda pogrnale gobe in vabile, da jih poiščejo. Kje boste te gobe nabirali, je in ostaja vaša skrivnost, toda nasvet, kako se oblečete v tem času za gobarjenje, gotovo ne bo odveč.

Pa začnimo pri nogah. Za mokra gozdna tla so primerni gumijasti škornji, še boljši pa bodo lažji gozdarji ali čevlji za hojo čez drn in strn. V njih se vam noga ne bo toliko potila kot v gumii, pa še gleženj bo bolj zaščiten pred zvini, ki so ob srečanju s

skritimi drevesnimi koreninami kaj pogosti. Noge bodo najbolj zaščitile dolge hlače, zgornji del telesa pa bombažna majica ali srajca ter pulover. Lahko oblečete tudi trenirko, in če že ne bo gobarske sreče, izkoristite prosti čas za razgibanje. Vreme v jesenskem času gotovo ne bo vedno naklonjeno vašim namenom, zato boste morali vzeti s seboj lahko vetrovko, v tem mesecu pa tudi kaj toplejšega. Za prav posebno hladne dni tudi rokavice ne bodo odveč. Tudi glavo si bo potrebno zavarovati z volneno kapo ali s kakšnim drugim pokrivalom. Sicer pa sami najbolj veste, kaj imate v omari. Se nekaj besed o barvah. Kot veste, v gozdu niste sami, ne mislimo na ži-

vali temveč na lovce. Da se ne bi še vi spremenili v njihove tarče, kar ne bi bilo prvič, vam priporočamo, da se za kakršno koli potepanje v gozdu oblečete v kar najbolj žive barve. Tako vas bodo lovci prej opazili.

Tudi ko se podate na lov na gobe v družbi, se kaj rado zgodi, ko gledate v tla, da nenadoma ne veste niti od kod ste prišli niti kje je ostala družba. Pozorno opazujte okolico in gotovo boste našli vaše prijatelje, seveda če bodo oblečeni v oblačila žive barve. Če ste stari gobarji, vam pač ni treba svetovati, kaj naj nosite s seboj, želimo vam uspešno gobarsko jesen.

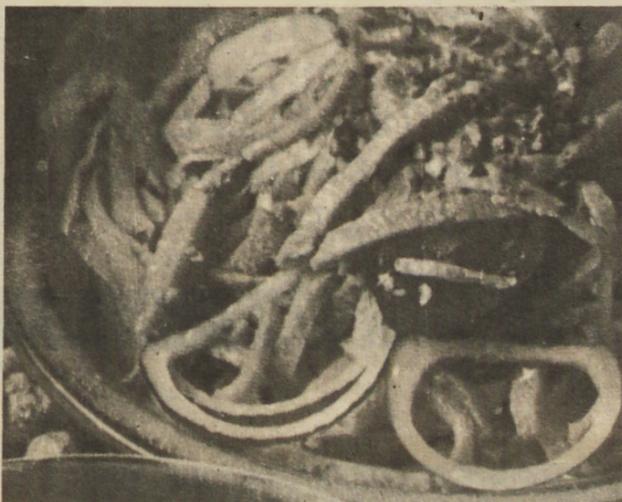
Moj mali svet

OČITKI PO SEJMU

— Takrat, ko je bil Terezin sejem v Murski Soboti, mi še avtomobila nisi hotel posoditi, da bi naše odpeljal nazaj na Goričko. Pa dobro veš, da je žena Terezija.

— Nič hudega. Je vsaj živa, moja »katrca« pa cela. Takrat si bil tako »natovorjen«, da bi ti še bog vinske trte Bakhos upravičeno obrnil hrbet.

SOLATA IZ SOJE

Sestavine: 12 dekagramov sojinoga mesa (testa), 3/4 l vode, sol, 4 paradižniki, 1 čebula, 3 do 4 žlice olja, 2 do 3 žlice jabolčnega kisa, nekaj listov zelene solate za okras.

Priloga: Soljino meso zrežite na tanke rezine. Paradižnik narežite na kockice in čebulo na kolute. Iz olja, soli naredite pikantno marinado in jo prelijte čez solato. Dobro premešajte in pustite stati četrt ure. Okrasite z listi zelene solate in servirajte.

UREDITEV STANOVANJA

UPORABA BARV

Pri urejevanju stanovanj je potrebno upoštevati tudi barve, saj te vplivajo na počutje. Razlikovati je treba tako imenovane tople in hladne barve. Tople barve so tiste, ki vzbujajo vtis toplote in ugodja ter učinkujejo, da so predmeti videti večji kot so v resnici. V sončnem spektru so to barve od škrlatne do rumene. Hladne barve pa vzbujajo vtis, da so predmeti manjši, ter bolj oddaljeni. To so barve od zelene do vijoličaste.

Rumena barva spodbuja delovne, telesne in umske sposobnosti, a ne draži. V raznih odtenkih ustvarja prijetno, veselo in toplo ozračje, vzbuja občutek veselja in vedrine. Uporaba te barve je priporočljiva zlasti tam, kjer je potreben hiter delovni ritem.

Rdeča barva spodbuja živčevje in delovanje možganov. Krepi mišično moč, vendar pa razdražuje zlasti živčne ljudi. Zelena

barva je mešanica najnemirnejših polov, rumenega in modrega, zato je najpogostejša v rabi, deluje pa bodisi toplo bodisi hladno, kar je odvisno od odtenka in izrazitosti rumene oziroma modre barve. Zelena barva pomirja in blaži občutek utrujenosti. Modra barva je zelo uporabna. Svetli odtenki modre barve osvežujejo. Vijoličasta barva deluje uspavajoče, vzbuja pobotost, tak vtis daje tudi rjava barva. Bela barva je zlitje, skupek vseh barv. Čeprav vzbuja videz snage in reda, deluje pusto ter hladno. Kaže jo uporabljati za manjše ploskve.

Čeprav barve estetsko in psihološko različno vplivajo na posamezne ljudi, je vendarle mogoče izluščiti nekatera splošna pravila. Izbira barv bo odvisna od nagnjenj posameznikov.

Knjiga za vsak dom

ZDRAVJE

Če imate ledvične kamne, pijte jabolčni sok

Kdor koli ima težave z ledvičnimi kamni, ve, da mora piti veliko tekočine, kar zavlačuje, če ne celo preprečuje strjevanje različnih litogenih snovi iz urina v kamne, ki obleže v ledvičnih čašicah. Le malokdo se zaveda, da ta tekočina ne sme biti alkohol. Kdor si hoče izprati iz telesa litogene snovi, naj bi popil 2 do 2,5 litra tekočine dnevno, in to tudi ponoči, ker je takrat urin že sam po sebi bolj koncentriran in je tedaj večje tveganje, da litogene snovi izpadejo iz raztopljene

oblike. Primerno je piti navadno vodo, sadne in zeliščne čaje ter jabolčni sok. Vodovodna voda skoraj nikjer ne vsebuje preveč kalcija, ne drži pa to za mineralne vode. Pri njih si je treba dobro ogledati nalepko, če nočemo prekoračiti 800 mg kalcija dnevno, kar je zgornja meja.

Nasprotno pa sokovi iz jabolk, mandarin in grenivk in limon koristijo bolnikom, ker npravijo urin bolj lužnat, tako da so litogene snovi v njih bolj topljive.

Revija Zdravje

ANEKDOTI

Sestnajsti predsednik Združenih držav Abraham Lincoln je potoval skozi deželo in videl pred neko kmetijo sedemdesetletnega starčka, kako joče.

»Kaj pa se vam je zgodilo?« je vprašal predsednik.
»Oče mi je prisolil zaušnico«, je odgovoril starček.
Iz hiše je stopil starček devetdesetih let.
»Jaz sem njegov oče in zaušnico sem mu prisolil jaz. Tako bo drugič znal spoštovati deda.«

Kitajski voditelj Mao Ce Tung je nekoč med drugim dejal:
»Krvave blato je koristnejše kot dogue. Iz njega lahko napravimo goaj.«

RADIO MURSKA SOBOTA

v oddaji 21 232

Lestvica tega tedna:

1. Bolje biti pijan nego star — Plavi orkestar
2. Tarzan Boy — Baltimora
3. Zgodba za tri letne čase — Doroja
4. There must be an angel — Eurythmics
5. Zvečer v mestu — Pankrti

Dopisnice z vašimi glasovi pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj ali oddajo 21 232.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k današnji risbi pošljite do četrtega, 31. oktobra na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

pripis št. 23.

- Pustite me saj nisem tat, le skopal bi se rad. (K. Kuronja)
- No, kmalu boš dojel, kaj je to — nudizem. (Srečko Roškar)
- Pa ne da smo se lotili nesposobnih? (Jože Kaučič)
- Vedno si bil oster, ampak tudi mi vemo, kaj je noga! (Pera Srečkovič)
- Pozor, neznani leteci funkcionar! (Franc Potočnik)
- Ko se boš iz delavskega razreda spremenil v delovnega, se spet oglasi. (Stanko Zver)

Nič nas ne sme presenetiti

POŽARNA VARNOST — POMEMBEN ČLEN SAMOZAŠČITE

Požari vsako leto prizadevajo marsikoga izmed nas, zelo pogosto celo družine, posebno pa delovne organizacije, ter povzročajo velike škode, več-

malo pa imajo tudi poklicnih kadrov za požarno varnost. Na določenih območjih občine kot so Logarovci, Berkovci, Hriboviti predeli itd. pa tudi ni do-

krat pa terjajo tudi človeška življenja. Zato zlasti v oktobru — mesecu požarnega varstva — opozarjamo na nevarnosti požarov, prirejamo predstavitve in predavanja, vse z namenom, da bi požar preprečili, če pa je že nastal, naj bi ga znali hitro in strokovno pogasiti že na začetku s sredstvi, ki so pri roki. Pri tem imajo seveda pomembno vlogo gasilske organizacije.

V Ljutomerski občini deluje 42 gasilskih društev, kar pomeni, da so s to humano organizacijo pokrite vse krajevne skupnosti. Če so lahko s tem zadovoljni, pa ne morejo biti zadovoljni s številom industrijskih gasilskih društev v delovnih organizacijah, saj v občini delujejo le štiri in ena enota. Po besedah poveljnika občinske gasilske zveze Ljutomer Stanka Hunjadja, so najbolj izpostavljene nevarnostim požara delovne organizacije Imgrad, MIT, Lesna industrija in kmetijske organizacije. V Ljutomerski občini premajhno pozornost namenjajo, to pa velja tudi za ostale občine v Pomurju, izobraževanju na delovnem mestu, pre-

volj poskrbljeno za vodne vire. Tudi v industrijski coni, razen ob reki Ščavnici, ni dovolj poskrbljeno za vodne vire. Hidrantno omrežje je sicer urejeno, vendar pa v veliki večini neoznačeno, založeno ali pa poškodovano. Pri preventivnih pregledih tudi ugotavljajo, da so prevozna sredstva večkrat postavljena na hidrantno omrežje in lahko še bi naštevali. V Ljutomerski občini pa tudi nimajo urejenega občinskega centra, kjer bi bil potreben objekt, v katerem lahko organizirali dežurno službo, servisirali in vzdrževali orodje in vozila ne samo za potrebe gasilstva temveč tudi širše. Kot kaže, pa tudi ni pričakovati, da bi lahko v Ljutomeru tak objekt v kratkem dobili, kajti samo s sredstvi požarnega varstva ni mogoče začeti z gradnjo. V Ljutomerski občini ima večina delovnih organizacij izdelane ocene požarne ogroženosti, vendar pa te niso vedno prilagojene samim načrtom varstva pred požari, kar je velika pomanjkljivost.

Feri Maučec

SESTAVIL MARKO NAPAST	OPROSTITEV KAZNI OBSOJENCU	KIRURG	DOMAJANJE	PROSTOR PRED VRATI	NEKDANJI KAMBOŠKI POLITIK NOL	JAPONSKA LUKA NA OTOKU MONŠU	NAJEMNI AVTO Z VOZNIKOM
SPODNJI DEL ČEVLJA							
TESTAMENT							
TEHNIČNI POKLIC							
MESTECE POD PRUSKO GORO					TRST		
KORUŽNI STORŽ					TEŽAK AMERIŠKI REVOLVER		
SLOVITA ŠPANSKA PEVKA IN PLESALKA					INDONEZSKI DEL MOLKOV REKA		ZGODOVINSKI KRAJ V KORINTSKI OŽNI
MESTO V ŠPANJI, V ANDALUZJI							IZUMRLI SLOVAN
GORA V SEV. VIETNAMU					POLT PEVKA REDŽEPOVA		
RIMSKA 1		NEON				PLATINA	
AZUSKA DRŽAVA		MORSKI PTIC, NJORKA				KESANJE	
PRVINA							TANTAL
VINKOVCI					DANSKA FILMSKA IGRALKA NIELSEN		

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE — Vodovarstvo: geograf, Adriano, rododom, I, Inari, Kuno, AN, Ada, akt, saian, pravilo, AN, som, Ritt, Na, ocivrek, vadmica.

UREDNIK VAM

Spet bi vam rad nekaj povedal. Najprej to, da ste postali skoraj preveč plodni. To me seveda zelo veseli, saj s tem dokazujete, da je naša rubrika še kar zanimiva za vas. Na več šolah sem že videl, da celo iz časopisa izrezujete objavljene prispevke in jih razstavljate na posebni oglasni deski. Prav gotovo je to koristno. Seveda si želite, da bi lahko razstavili čim več prispevkov in potemtakem pričakujete, da vam jih bomo čim več objavili. Popolnoma vas razumem. Toda najbrž to ne sme biti edini cilj delovanja dopisniških krožkov. Na njih namreč lahko delate še marsikaj drugega: skupaj »pilite« kakšno pesmico, se pripravljate na izdajo šolskega glasila, preberete kakšen zanimiv sestavek, se morda učite pisati s pisalnim strojem in ...

Zdaj pa dve konkretni zadevi, ki sta neposredno povezani z našo rubriko. Zgodilo se je, v številki, ki je izšla 10. oktobra, da sem med prispevki učencev objavil tudi sestavek, ki ga je napisal učitelj z osnovne šole Stogovci. Jaz sem pač sklepal, da je njegov avtor eden izmed učencev, čeprav to ni bilo jasno razvidno. Zato vas prosim, da pod vsakim prispevkom napišete ime in priimek, razred in ime šole, ki jo obiskujete.

Učenci s podružnične šole na Stari gori so mi te dni pripisali: »Striček urednik, v tem primeru pišemo gora z malo začetnico. Oprosti!« Ne da bi vedel, da bi jaz v tem primeru zagrešil kakšno napako. Najbrž je z male na veliko začetnico popravil tiskarski škrat. Le-ta nam kdaj pa kdaj zagrade tudi pri drugih napakah. Pa le ne bodite preveč hudi! To si želi in vas pozdravlja

Prispevek

LIČKANJE

S staro mamo in babico smo ličkali koruzo. Midva z Alešem sva jo nosila s košarami v koruznjak. Ker podnevi nismo dokončali, smo ličkali še zvečer. Takrat so prišli tudi drugi. Med ličkanjem smo se pogovarjali in poslušali radio. Bilo je lepo.

Klaudija Zadravec, 2. a
OŠ Vinko Megla, Odraci

TRGATEV

Klopotec jesen nam naznanja,
v vinogradu grozdje zori.
Kmetič si sode pripravlja,
bogate irgateve se on veseli.

V goricah se čriček veselo oglaš,
kliče v irgatev nas vse.
Jesen nam darove bogate prinaša,
grozdje rumeno zrelo je že.

Z grozdem sladkim brente polni-
jo,
iz preše že sladek mošt se cedi.

Trgači pejo in kozarce si točijo,
vince rumeno greje jim kri.

Milena Režonja, 5. a
OŠ Štefan Kovač, Turnišče

Srečanje s Šifrerjem

Teden otroka je. Odrasli nas
hočejo razveseliti.

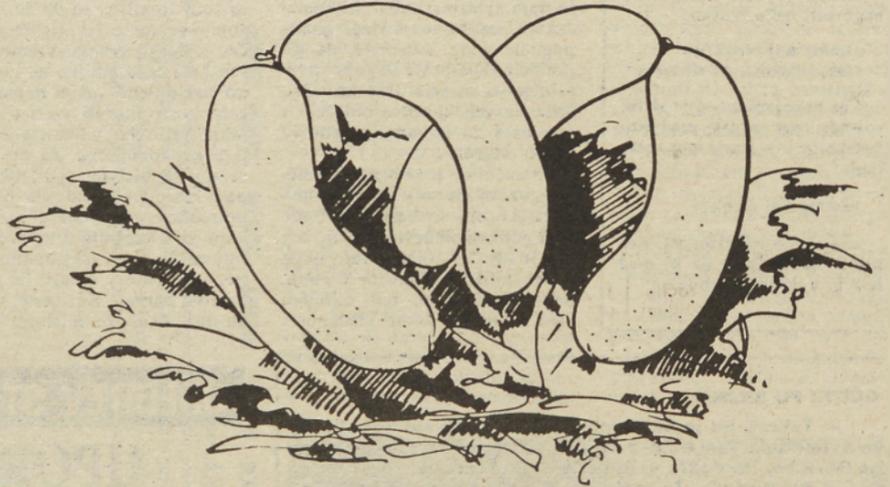
Iz šole smo šli v kino dvorano
na koncert Andreja Šifrerja. Bilo
je zelo zabavno. Na odru je pel in
nam pripovedoval šale. Mi smo
lahko peli z njim, ploskali in kriča-
li. Takrat smo bili še posebno vese-
li. Spraševal nas je, mi smo mu pa
odgovarjali. Vsi naenkrat, a je re-
kel, da je vse razumel. Najlepša je
bila pesem o Martinovem lučku.

Meni je bila predstava zelo všeč
in zadovoljna sem šla domov.

Dragica Bencik, 3. b
OŠ Prekmurske brigade
M. Sobota

NOVO – NOVO – NOVO – NOVO

PROSENA KLOBASA ZA KOLINE
AJDOVA KRVAVICA ZA KOLINE
AJDOVA KLOBASA ZA KOLINE

ŽE V VSEH MESNICAH ABC POMURKA –
MESNA INDUSTRIJA IN VSEH OSTALIH
PRODAJALNAH Z ŽIVILI PO POMURJU!

ABC POMURKA
MESNA INDUSTRIJA n.sol.o.
MURSKA SOBOTA

NOVO – NOVO – NOVO – NOVO – NOVO

VESELI TRGAČI

Včeraj smo brali grozdje. Pomagala nam je tudi teta iz Beltincev. Bili smo veseli trgači. Peli smo in si pripovedovali šale. Mlajša sestra je pobirala grozdne jagode. Eno izmed jagod sem skrivaj vrgla v sestro. Ona pa v mene nazaj. Začel se je prepir. Mama nama je zagrozila, da bova šli v sobo. Tega sva se bali. Nehali sva se prepirati in pridno sva delali naprej. Delo smo končali v temi.

Suzana Gabor, a. a OŠ Črenšovci

IZBRALI STE PRAVO OKNO!

KLI okna LOGATEC
KLOVENTALLES iz nadvse kakovostnega notranjskega lesa

- svetujemo
- izdelujemo po meri
- montiramo
- dostavljamo

741-711
ZAVRŽITE-NAROČITE

Radijski in televizijski spored od 25. do 31. oktobra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 25. oktobra (mladinska oddaja, Kam konec tedna, Najbolj iskane plošče tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 26. Oktobra (sobotna reportaža, Iz društev, Iskanje-znanje-ustvarjanje), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Minuta za varstvo okolja, kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domača, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 28. oktobra (šport, Priporočajo vam...), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 29. oktobra (gospodarska tema, Predstavljamo vam... iz krajevnih skupnosti), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 30. oktobra (pogovor v živo, iz delovnih kolektivov), 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz sveta resne glasbe, 16.30 — Aktualno v četrtek, 31. oktobra (kultura, iščemo odgovore na vaša vprašanja, pri-spevek s področja SLO in družbeno-samozaščitne), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.45 Tv v šoli: Tv kole-dar, Lutkovno gledališče, Živimo z glasbo, Francošci-na, Šime Vučetič, Poročila, 10.35 Tv v šoli: Velikani svetovne književnosti: Mo-lierovo gledališče, Risanka, Mali program, Prva Srbska vstaja, Risanka, Dubrovniški kmetje, Zadnje minute, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.30 Poročila. Spored za otroke: 17.35 Nepomembno in po-membno, 13. del nanizane Tv Zagreb, 17.50 Obisko-valci, 15. zadnji del češko-slovaško-zahodnonemške nadaljevanke, 18.25 Obzor-nik ljubljanskega območja, 18.40 Odpadek — Surovi-na, 2. del izobraževalne se-rije, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 20.05 Desetle-tje uničevanja: Mehanizem pragozda in nevihte nad Amazonko, 4. — zadnji del angleške dokumentarne se-rije, 21.05 Ne prezrite, 21.20 C. McCullough: Pe-sem ptic trnovk, 3. del av-stralske nadaljevanke, 22.15 Tv dnevnik II, 22.25 Zadnji valček, ameriški film.	TV LJUBLJANA 9.50 Periskop, 10.20 J. Zmavc: Norčije v gleda-lišču, 2. del predstave LG Celje, 10.50 Računalništvo II, 8. del angleške serije, 11.15 Desetletje uničeva-nja: Utriranje poti, ponovi-te 2. dela angleške serije, 12.05 Ljudje in zemlja — ponovitev, 12.45 Poročila (do 12.50), 13.25 Beograd: PJ v nogometu — OFK Beograd: Budućnost, prenos v odmoru... 15.25 Dežela mustangov, ameriški mla-dinski film, 16.55 Poročila, 17.00 Zadar: PJ v košarki (M), Zadar: Bosna, prenos v odmoru Propagandna od-daja, 18.35 Zgodbe iz življen-ja rastlin: Arhitekt in cvet, 4. del francoskega doku-mentarnega niza, 19.30 Tv dnevnik, 19.50 Vreme, 20.00 Umori v imenu drža-ve (del. n.), kanadsko-ang-leški film, 22.05 Zrcalo tedna, 22.30 Videogodba — 8. oddaja, 23.25 poročila.	TV LJUBLJANA 14.00 Prislunimo tišini, oddaja za slušno prizadete, 14.50 C. McCullough: PE-SEM PTIC TRNOVK, po-novitev 2. dela, 15.40 Zdravniki plemena Bono, ameriški film, 16.45 Poročila, 16.50 »Nima Splita do Splita«, zabavnoglasbena oddaja, 17.35 Springfiel-dovka, ameriški film, 20.00 G. Mihič: Varljivo poletje, 1. del nadaljevanke TV Beograd, 20.50 Športni pre-gled, 21.35 Beseda da besedo, pogovor s prof. dr. Mi-lanom Dimitrijevičem, 22.05 Kronika Borštnikovoga srečanja, 22.50 Poročila. ODDAJNIKI II. TV MRE-ŽE: 14.30 Glasbeno popold-ne, 16.00 PJ v bokuš Pula—Slavija, posnetek, 17.00 Zrenjanin: PJ v rokome-tu—(M), Proleter nafta-gas—CZ, prenos (slov. kom.).	TV LJUBLJANA 8.50 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.40 Poročila, 17.35 O-o-o-okroglo, 17.50 Pesmi in zgodbe za vas, 18.10 Kostja, portret ilustratorja Kostje Gatnika, 18.25 Po-dravski obzorik, 18.45 Mlada upi, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik I, 19.55 Vreme, 20.10 R. Marshall: Vedno na poti, 5. del, 21.05 Aktualno, 21.45 Glasbeni večer: 30 let sim-fonikov RTV Ljubljana, 22.40 Tv dnevnik II.	TV LJUBLJANA 9.00 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila, 16.40 Šolska tv: Športna gimna-stika II, Gradbeništvo — začetna dela, 17.40 Poročila, 17.45 Poletni festival '85: Landini Consort, 2. od-daja, 18.05 Miti in legende, 18.25 Obalnokraški obzor-ik, 18.40 Po dolini Soče, oddaja TV Zagreb, 20.05 E. Korytko: Korespondenca z družino, predstava Male Drame SNG Ljubljana, 22.10 Tv dnevnik II, 22.25 Kronika Borštnikovega sre-čanja.	TV LJUBLJANA 8.50 Test, 9.15 Tv v šoli: Pripovedujemo, Izbrali smo za vas, Makedonščina, Iz-brali smo za vas, Ladje na Jadranu, Poročila, 10.35 Tv v šoli: Gozd, Risanka, Tele-sna vzgoja, Vojne zvezd, Ri-sanka, Beograd, nasmejni se; Zadnje minute, 12.30 Poročila (12.35), 17.25 Po-ročila, 17.30 Prigisice prilju-bljenih pravljic: Zlata ribi-ca, 5. del lutkovne nanizan-ke, 17.50 J. Zmavc: Norčije v gledališču, 3. del predsta-ve, 18.25 Notranjski obzor-nik, 18.40 Ščepec širnega sveta: Gorčica, 3. del angle-škega izobraževalnega niza, 20.05 Življenje na pločniku, dokumentarna oddaja TV Skopje, 20.55 Film tedna: Pot, turško—švicarski film, 22.45 Tv dnevnik II.	TV LJUBLJANA 9.00 Tv v šoli: Pripovedu-jemo, Od oljke do olja, Fi-zika v ladjedelnici, Odmor, Portret znanstvenika Vlaho Cvijič, Poročila, 10.35 Tv v šoli: Materiali: Plastične mase: Risanka, Dijaški časopis št. 11, Zadnje minute, 12.00 Poročila, 16.35 Šolska Tv: Športna gimnastika II, Gradbeništvo — začetna dela, 17.35 Poročila, 17.40 Mati, 18.00 Sonata z jakopi-čem, 18.25 Koroški obzor-nik, 18.40 Otraba in sa-mozaščita: Varnost na naših cestah, 20.10 Tednik, 21.20 C. P. Snow: Tuji in bratje, 1. del angleške nada-ljevanke, 22.15 Tv dnevnik II.
TV ZAGREB 8.45 Tv v šoli, 16.30 Tv v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 Tv kole-dar, 17.45 Pravljice, 18.15 Izobraževalna odda-ja, 18.45 Domovina se brani z lepoto, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pearl, 21.00 Zabavna oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.00 Kulturni magazin	TV ZAGREB 8.50 Tv v šoli, 13.25 No-gomet: OFK Beograd: Bu-dućnost, 15.15 Sedem Tv dni, 15.45 Narodna glasba, 16.15 Dok. oddaja, 16.45 Poročila, 16.50 Tv kole-dar, 17.00 Košarka: Zadar—Bosna, 18.30 To je to, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vsemirska postaja I (film), 22.00 Dnevnik, 22.15 Koncem tedna	TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Ne-deljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Ju-goslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Obale, 15.25 Sestanek brez dnevnega reda, 17.35 Muca (film), 19.30 Dnevnik, 20.00 Varljivo poletje (dramska serija), 20.50 Športni pre-gled, 21.40 Morje, ljudje, obale, 22.10 Dnevnik	TV ZAGREB 8.50 Tv v šoli, 16.30 Tv v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 Tv kole-dar, 17.45 Podvigi družine Petpetelinčkov, 18.15 Izobraževalna odda-ja, 18.45 Mlada upi, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 20.55 Izbrani trenutek, 21.00 Meridijani, 21.30 Dnevnik, 21.50 Ple-tenice — dok. film	TV ZAGREB 9.00 Tv v šoli, 13.25 No-gomet, 16.10 Tv v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 Tv kole-dar, 17.45 Kaj otroci vedo o domu, 18.15 Knjige in ideje, 18.45 Naj te vprašam, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Signal, 21.55 Na častno besedo (film), 22.35 Dnevnik	TV ZAGREB 9.05 Tv v šoli, 17.30 Poro-čila, 17.35 Tv kole-dar, 17.45 Flipper, 18.15 Izobraževal-na oddaja, 18.45 Narodna glasba, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Filmskop, 22.30 Dnevnik	TV ZAGREB 9.05 Tv v šoli, 16.25 Tv v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 Tv kole-dar, 17.45 Lutkome-dija, 18.15 Znanost, 18.45 Jazz v Beogradu, 19.15 Ri-sanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Pot v sre-dišče znanja, 22.05 Dnevnik
TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladi-no, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrija II, 21.45 Modna revija, 21.50 Moda, 22.35 Umetni-ne	TV AVSTRIJA 12.30 Avstrija II, 14.00 Čr-ni labod (film), 15.20 Samo-postrežba, 15.30 Električna babica, 16.15 Koroške po-sebnosti, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Tedenski Tv spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da... 22.00 Očetnjava in materinske šale, 23.00 Zapa-ščina in stvarih	TV AVSTRIJA 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Vzgojna oddaja, 14.30 Mozart (film), 16.05 Spored za otroke in mladino, 17.35 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kam in nazaj, 22.20 Tesniške promenade, Drugi program 9.00 Matineja, 15.00 Športno popoldne, 17.00 Kviz, 17.45 Veljkih 10, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Operete, ki ostaja-jo, 22.05 Chicago 1930, 22.55 Šport.	TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladi-no, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hong kong — rumena mafija, 21.15 Dallas, 22.00 Iz film-skega sveta, Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Bill Cos-by, 18.30 Družina Merian, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrijski kviz, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2	TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladi-no, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hong kong — rumena mafija, 21.15 Dallas, 22.00 Iz film-skega sveta, Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Bill Cos-by, 18.30 Družina Merian, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrijski kviz, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2	TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladi-no, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hong kong — rumena mafija, 21.15 Dallas, 22.00 Iz film-skega sveta, Drugi program 16.45 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.30 Družina Merian, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ju-trišnji cirkus, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Imenovali so ga Ko-ba, 22.30 Kralj Ojdp — (film),	TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Spored za otroke in mladi-no, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ja, tako pojemo, 21.50 Pot na zahod (film), Drugi program 16.55 Takrat, 17.00 Šport, 17.30 Računalniški tečaj, 18.00 Tv kuhinja, 18.30 Religija, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitični raport, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.50 Klub 2
TV MADŽARSKA 9.00 in 15.15 Šolska TV, 9.55 Kratki filmi, 16.25 Letni časi, bolgarski glasbeni film, 16.45 Spored za 3 dni, 16.50 Izbor športnih filmov, 18.00 Novi Reflektor, ma-gazin, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Teta Betti, 2. del češke serije, 21.30 Varstvo mest, 22.05 Srečanje v pe-tek: Počutje na poročni-skem dopustu, 2. del, 23.05 Magelan, mladinska na-gradna igra, 23.15 Tv dne-vnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.2 5 Ponovitve do 13.30, 14.35 Lej, za otroke, 15.05 Studio Szeged o Odesi, 15.40 Mednarodna Tv ku-harska knjiga, 15.55 Želeli ste, spored po želji gozdnih delavcev, 17.35 Telerama, 18.25 Parabola, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Nedolžne igrice, amer. Tv film, 21.35 Glasbeni mozaik iz Bazla, 22.10 Sodnik in rabelj, nemški film, 23.40 Tv dne-vnik, himna.	TV MADŽARSKA 8.20 Spored za otroke, 10.55 Ženski rokomet, 12.15 Beethoven, pon. 14.35 Napoved sporeda, 15.05 Li-liomfi, madžarski film, 17.05 Podkarpate, reporta-ža, 18.00 Delta, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Var-šavska melodija, Tv igra, 21.25 Športna poročila, 21.35 Mexiko '86, razgovor z zveznim kapetanom, 22.00 Družabna igra, 22.40 Poročila, himna.	TV MADŽARSKA 17.20 Poročila, 17.25 Ma-li Balaton, film regijskega studia Peos, 17.55 Očka se bo vrnil, sovjetski film, 19.10 Tv telovadba, 19.15 Večerna pravljica, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Vključujemo Opero: KVSE, Kulturni for-um Budimpešta 1985, mednarodni gala — večer Madžarske televizije, v od-moru ob 21.00 Stare ure, kratki film, 22.20 Tv dne-vnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska TV, 9.50 Lut-ka, pon. 7. dela poljske se-rije, 15.30 Šolska TV, 16.30 Svet Bušmanov, kratki film, 16.55 Videokasetariji, po-zor! 17.30 Sotrpini, studio Pecs, 18.05 Tv univerza; Staroveški Hellas, pon. 2. dela, 18.45 Spored za 3 dni, 19.05 Mini studio '85, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Teta Bet-ti, 3. del češkega filma, 21.25 Studio '85, 22.25 Knjižnica naroda, 22.55 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska TV, 9.55 Po-novitve: Delta; Lutka, 8. del, 14.55 Šolska TV, 16.05 Meschin vnuč, nemški Tv film, 18.10 Naša pota; Las-zlo Timofy, 19.30 Tv dne-vnik, 20.00 Pravni primeri, 20.40 Umetnina tedna; Go-ya: Dekle z vrčem; Brusač, 20.50 J. S. Bach, 2. del Tv filma z naslovom: Če si pri meni, 22.20 Še vnuki bodo videli, varstvo mest, 23.00 Tv dnevnik, himna.	TV MADŽARSKA 9.00 Šolska TV, 9.55 Lu-tka, pon. 9. dela, 10.50 Brahms: Koncert za klavir v d-molu, 16.30 Doku-mentarni film, 17.00 100 moj-strovin, 17.15 Računalnik na dnevnem redu, pon., 17.40 Tv borza, 17.50 Peda-goški forum, 18.30 Tele-šport, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Karateist Kobra se vrača, japonska kriminalka, 21.20 Panorama, svetovno-politični magazin, 22.35 So-dobniki A. Jozsefa, 23.00 Tv dnevnik, himna
TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Nasilna Amerika, igrajo Stephen Sandro, Rokne Taakinston, režija Daniel J. Vance, 16.35 Risanke, 17.00 Košarka: Jugoslovanska prvenstvo, 18.30 Velike nesreče, 18.55 Tv novice, 19.00 Ca-pitan Luckner, Tf., 19.30 TVD stičišče, 19.50 Helza-comik, humoristična odda-ja, 20.30 Ballo al Savoy, opereta, 22.10 TVD vseda-nes, 22.20 Tih Don, Tf., 22.45 Glasbena oddaja, 23.10 Zdravnik in pacient, medicinska oddaja	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Skria-tni rabelj, 16.35 Risanke, 17.00 Risanke, 17.30 Šport, 18.00 Skrivnostna »Mapa«, Tf., 18.30 Pacific interna-tional airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odrpta meja, inf. oddaja v slov. jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odbojka, 20.30 Športni pregled, 21.00 Film: Vrag v telesu, prvi del, Igrajo Gerard Philipe, Micheline Presle, rež. C. Autant—Lara, 22.00 TVD vsedan-es, 22.10 Film: Vrag v telesu, drugi del, 22.45 33. festival filmov o gorah.	TV KOPER 12.15 »Primomercato«, prireditve in prodaja, tržni-ca, 15.00 Pomorske zgodbe, Tf., 16.00 Dokumentarna oddaja, 16.30 Risanke, 17.00 Risanke, 17.30 Šport, 18.00 Skrivnostna »Mapa«, Tf., 18.30 Velike nesreče, 19.00 Nepokorjeno mesto, tv nadaljevanke, 20.30 Kita-jec C Scotland Yardu, Tf., 22.00 10 italijanskih režiser-jev — 10 italijanskih zgodb, 23.00 Pivski manastir, do-kumentarna oddaja	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Vrag v telesu, 16.40 Glasbena oddaja, 16.30 Risanke, 17.00 Risan-ke, 17.30 Šport, 18.00 Zdravnik in otrok, nasveti pediatrov, oddaja v živo, 18.55 Tv novice, 19.00 Odrpta meja, inform. odda-ja v slov. jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odbojka, 20.30 Športni pregled, 21.00 Film: Vrag v telesu, prvi del, Igrajo Gerard Philipe, Micheline Presle, rež. C. Autant—Lara, 22.00 TVD vsedan-es, 22.10 Film: Vrag v telesu, drugi del, 22.45 33. festival filmov o gorah.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Vrag v telesu, 16.40 Glasbena oddaja, 16.30 Risanke, 17.00 Risan-ke, 17.30 Šport, 18.00 Zdravnik in otrok, nasveti pediatrov, oddaja v živo, 18.55 Tv novice, 19.00 Odrpta meja, inform. odda-ja v slov. jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odbojka, 20.30 Športni pregled, 21.00 Film: Vrag v telesu, prvi del, Igrajo Gerard Philipe, Micheline Presle, rež. C. Autant—Lara, 22.00 TVD vsedan-es, 22.10 Film: Vrag v telesu, drugi del, 22.45 33. festival filmov o gorah.	TV KOPER 14.15 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Skria-tni rabelj, 16.35 Risanke, 17.00 Risanke, 17.30 Šport, 18.00 Skrivnostna »Mapa«, Tf., 18.30 Pacific interna-tional airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odrpta meja, inf. oddaja v slov. jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Odbojka, 20.30 Športni pregled, 21.00 Film: Vrag v telesu, prvi del, Igrajo Gerard Philipe, Micheline Presle, rež. C. Autant—Lara, 22.00 TVD vsedan-es, 22.10 Film: Vrag v telesu, drugi del, 22.45 33. festival filmov o gorah.	TV KOPER 14.14 Tv novice, 14.20 Capitan Luckner, Tf., 14.45 Zanimivosti sveta, glasbena oddaja, 15.00 Film: Skria-tni rabelj, 16.35 Risanke, 17.00 Risanke, 17.30 Šport, 18.00 Skrivnostna »Mapa«, Tf., 18.30 Pacific interna-tional airport, Tf., 18.55 Tv novice, 19.00 Odrpta meja, inf. oddaja v slov. jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Velike razstave: Modigliani v Pariz, 20.30 Dekle z rdeči-mi škornji, film, Igrajo: Catherine Deneuve, Fer-nando Rey, rež.: Jaun Bu-nuel, 22.15 TVD vsedan-es, 22.35 Ta nori šport, doku-mentarna oddaja, 23.05 V raj, variete.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XX

Murska Sobota, dne 24. 10. 1985

Št.: 23

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

202. Odlok o splošni prepovedi gradnje in delitve obstoječih parcel v Črešnjevcih zapadno od ceste G. Radgona—Črešnjevci—Zbigovci
203. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o poslovnem času v občini Gornja Radgona
204. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Murska Sobota za leto 1985
205. Elementi za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota za obdobje 1986—1990

206. Sklep o povišanju cen prečiščevanja in odvajanja odplak (kanalizacije) v občini G. Radgona
207. Sklep o javni razgrnitvi ureditvenega načrta za melioracijsko območje Apaško polje
208. Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota
209. Sklep o javni razgrnitvi ureditvenih načrtov melioracijskih območij ABC »Pomurka« Kmetijsko gospodarstvo Rakičan

202

Na podlagi 1. odstavka 49. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84) in 206. člena Statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je Skupščina občine Gor. Radgona na seji zboru združenega in zboru krajevnih skupnosti dne 30. 9. 1985 sprejela

ODLOK

o splošni prepovedi gradnje in delitve obstoječih parcel v Črešnjevcih zapadno od ceste Gor. Radgona—Črešnjevci—Zbigovci

1. člen

Da se zagotovi nemotena izdelava prostorsko izvedbenih načrtov, je s tem odlokom razglašena splošna prepoved gradnje in delitve parcel v naselju Črešnjevci od lokalne ceste Gor. Radgona—Črešnjevci—Zbigovci, ki zajema naslednje parcele:

238/1, 326/1, 334/1, 348/1, 241/3, 326/2, 334/2, 195, 326/3, 334/3, 348/2, 348/3, 253/2, 326/4, 335/1 del, 348/4, 253/3, 326/5, 335/2, 349/1, 276/5, 327/1, 335/5, 349/2, 276/6, 327/2, 335/6, 350/1, 276/7, 327/3, 335/7, 350/2, 321/1, 327/4, 335/8, 350/4, 321/2, 327/5, 335/9, 350/5, 321/3, 327/6, 339/3, 350/6, 322, 327/7, 340, 350/7, 122, 327/8, 341/1, 350/8, 192, 215, 341/2, 351, 212, 216, 341/3, 352/2, 324/1, 218, 342/1, 352/3, 324/2, 329/1, 342/2, 352/4, 324/3, 329/2, 342/3, 353, 324/4, 329/3, 342/4, 354/2, 124, 329/4, 342/5, 354/3, 125, 329/5, 345/1, 354/4, 126, 329/6, 345/2, 354/5, 325/1, 332/3, 129, 525/2 del, 325/2, 332/4, 173, 526/2, 325/3, 332/5, 190, 526/3, 325/4, 206, 949/1, 949/2 del, 949/3 del.

Splošna prepoved velja za vse nadzemne in podzemne objekte.

2. člen

V času prepovedi graditve in delitve parcel se lahko opravljajo dela iz 3. in 4. odstavka 49. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84).

3. člen

Meje območja prepovedi gradnje je vrisana in prikazana na kopijah družbenega plana občine Gor. Radgona za obdobje 1981/85 v merilu 1:500. Načrte hrani in vzdržuje geodetska uprava občine Gornja Radgona in upravni organ pristojen za urejanje prostora občine Gor. Radgona in so na vpogled občanom, organom in organizacijam.

4. člen

Splošna prepoved gradnje in delitve parcel velja do konca srednjeročnega obdobja 1981—1985.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja.

Številka: 350—9/85—10
G. Radgona, 30. 9. 1985

Predsednik
Skupščine občine Gor. Radgona
Jože Kolbl

203

Na osnovi 185. člena zakona o združenem delu (Ur. list SFRJ, št. 53/76), 69. člena zakona o delovnih razmerjih (Ur. list SRS, št. 24/77 in 30/79), 18. člena zakona o blagovnem prometu (Ur. list SRS, št. 12/77) in 206. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave št. 41/81)

sta zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti na svojih sejah dne 30. 9. 1985 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o poslovnem času

1. člen

Doda se novi 10. a člen in glasi:

10. a člen

Letni čas in zimski čas po tem odloku se šteje čas, ki ga za vsako koledarsko leto določi Zvezni izvršni svet z odlokom o dnevu in trenutku prehoda na poletno računanje časa.

2. člen

11. člen se spremeni in glasi:

11. člen

Prodajalne z dopoldanskim neprekinjenim delovnim časom poslujejo vsak dan v tednu razen sobote in nedelje najmanj med 8. in 15. uro, v zimskem in letnem času.

Ob sobotah poslujejo prodajalne z dopoldanskim neprekinjenim delovnim časom najmanj med 8. in 12. uro v zimskem in letnem času.

3. člen

12. člen se spremeni in glasi:

12. člen

Prodajalne z deljenim poslovnim časom poslujejo vsak dan v tednu razen sobote in nedelje dopoldan najmanj med 8. in 12. uro v zimskem in letnem času in popoldan najmanj med 15. in 19. uro v letnem času in najmanj med 15. in 18. uro v zimskem času.

Ob sobotah poslujejo prodajalne z deljenim poslovnim časom samo dopoldan najmanj med 8. in 12. uro, v zimskem in letnem času.

4. člen

13. člen se spremeni in glasi:

13. člen

Prodajalne s celodnevni neprekinjenim poslovnim časom poslujejo najmanj med 8. in 19. uro v letnem času in med 8. in 18. uro v zimskem času. Ob sobotah poslujejo prodajalne najmanj med 8. in 12. uro v zimskem in letnem času.

5. člen

14. člen se spremeni in glasi:

14. člen

Prodajalne v mestu G. Radgona in Radenci poslujejo:
— z deljenim poslovnim časom v skladu z 12. členom tega odloka

— s celodnevni neprekinjenim poslovnim časom v skladu s 13. členom tega odloka

— z dopoldanskim neprekinjenim delovnim časom, v skladu z 11. členom tega odloka pa le izjemoma specializirane prodajalne in je blago, ki ga prodajajo manjšega pomena za osnovno preskrbo prebivalstva ali pa je na voljo tudi v drugih prodajalnah.

Prodajalne v mestu G. Radgona in Radenci si morajo za poslovanje v skladu s tretjo alinejo tega člena pridobiti soglasje pristojnega občinskega upravnega organa, ki velja za posamezne prodajalne določi tudi daljši poslovni čas, kot je predvideno v 11. členu tega odloka, če to narekujejo potrebe.

Prodajalna spominkov in drugega blaga v hotelu Radin v Radencih posluje vse dneve v tednu vključno s prazniki, razen nedelje z deljenim poslovnim časom od 8. do 12. ure in popoldan od 17. do 20. ure v zimskem in letnem času, ob nedeljah pa samo popoldan od 14. do 18. ure.

6. člen

Spremenita se prvi in drugi odstavek 15. člena in glasi:
Prodajalne naftnih derivatov (bencinski servisi) poslujejo najmanj med 6. in 20. uro v zimskem in letnem času.

Bencinski servis v Gor. Radgoni posluje vse dneve v tednu vključno praznike z istim poslovnim časom.

V času od 15. junija do 15. septembra mora poslovati bencinski servis v Gor. Radgoni najmanj od 22. ure vse dneve v tednu, bencinski servis v Radencih pa v tem času posluje tudi ob nedeljah in praznikih in sicer med 8. in 12. uro.

7. člen

22. člen — doda se novi tretji odstavek:

Gostinski obrati so lahko zaradi kolektivnega dopusta zaprti samo v času izven turistične sezone, ki se po tem odloku računa od 15. junija do vključno 30. avgusta, in le ob predhodnem soglasju pristojnega občinskega upravnega organa.

8. člen

26. člen se spremeni in glasi:

Organizacije združenega dela in obratovalnice samostojnih obrtnikov, ki nudijo storitve občanom, poslujejo:

— z neprekinjenim dopoldanskim poslovnim časom, najmanj med 8. in 16. uro, ob sobotah med 8. in 12. uro v letnem in zimskem času

— z deljenim poslovnim časom dopoldan najmanj med 8. in 11. uro in popoldan najmanj med 15. in 18. uro v letnem in zimskem času, ob sobotah lahko poslujejo samo dopoldan najmanj med 8. in 12. uro

— v celodnevem neprekinjenem poslovnem času najmanj med 8. in 18. uro in ob sobotah najmanj med 8. in 12. uro.

9. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 14-2/83-IS

G. Radgona, dne 30. 9. 1985

PREDSEDNIK
Skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

204

Na podlagi določila 23. člena zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS, št. 39/74 in 4/78), 114. člena zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih in 160. člena statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80) je skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela dne 10. 10. 1985 in zbora krajevnih skupnosti dne 17. 10. 1985 sprejela

ODLOK

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O PRORAČUNU OBČINE MURSKA SOBOTA ZA LETO 1985

1. člen

Odlok o proračunu občine Murska Sobota za leto 1985 (Ur. objave, št. 4/85) se v 2. členu spremeni in glasi:

»Skupni prihodki občinskega proračuna znašajo 539.215.883 din in se razporedijo:

- za splošno porabo v občini 502.203.000 din
- odstopljene prihodke 35.488.883 din.
- sredstva za posebne namene 1.524.000 din«

2. člen

Spremeni se 3. člen tako, da glasi:

»Prihodki iz prejšnjega člena se v višini 5.030.340 dinarjev izločijo v rezervni sklad občine Murska Sobota. Poleg tega se v rezervni sklad izločijo sredstva v višini 1.943.660 dinarjev za leto 1984.«

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. januarja 1985.

Številka: 400-5/85-2

M. Sobota, 17. 10. 1985

Predsednik
skupščine občine M. Sobota
Martin HORVAT, l. r.

REBALANS PRORAČUNSKIH PRIHODKOV IN ODHODKOV
ZA LETO 1985

Zap. št.	Vrsta prihodka	Plan 1985	Plan po rebalansu
PRIHODKI			
I.	Davki iz OD in na dohodek	160.705.000	213.998.000
II.	Prometni davek, davek na premoženje in na dohodek od premoženja	171.877.000	231.404.000
III.	Davek na prihodek od premoženja in premoženjskih pravic ter prihodki od drugih davkov	15.223.000	11.276.000
IV.	Takse	45.075.000	51.814.000
V.	Prihodki po posebnih predpisih	26.739.000	22.205.000
SKUPAJ IZVIRNI PRIHODKI		419.619.000	530.697.000
	Prenos presežka 84 (pristojbine za mleko)	—	370.883
	Sredstva za leto 1984	—	8.148.000
SKUPAJ PRIHODKI		419.619.000	539.215.883
ODHODKI			
A.	Sredstva za delo uprav. organov	141.620.000	191.890.000
I.	Sredstva za dohodek del. skup.	19.460.000	29.252.000
II.	Sredstva za OD funkcionarjev	16.335.000	17.000.000
III.	Sredstva za mat. stroške	7.872.000	8.700.000
IV.	Sredstva za sodnika za prekrške	—	—
V.	Sredstva za OD funkcionar. delavcev OŠTO	7.560.000	9.442.000
VI.	Sredstva za amortizacijo in vzdr. zgradb	5.200.000	3.200.000
		1.477.000	2.678.000
B.	Sredstva za posebne namene	3.015.000	3.755.000
C.	Negospodarske investicije	19.732.000	17.901.000
D.	Sredstva za LO in DS	6.470.000	4.470.000
I.	Ljudska obramba in DS	3.040.000	3.040.000
II.	OŠTO — mat. stroški	8.608.000	8.608.000
III.	Pokrajinski štab TO	1.614.000	1.783.000
IV.	Pokrajinski odbor TO	7.665.000	9.069.883
E.	Sredstva za interv. v gospodarstvu	—	—
F.	Sredstva za delo skupnih upravnih organov	96.508.000	136.301.000
I.	Temeljno sodišče	56.953.000	81.705.000
II.	Temeljno javno tožilstvo	8.970.000	12.550.000
III.	Sodišče združenega dela	3.008.000	2.840.000
IV.	Družbeni pravobranilec samouprav.	2.314.000	3.431.000
V.	Občinsko javno pravobranilstvo	1.442.000	2.070.000
VI.	Medobčinske inšpekcijske službe	23.821.000	33.705.000
G.	Prenesena sredstva	22.520.000	27.953.000
H.	Sredstva za družbene dejavnosti	3.218.000	4.557.000
I.	Sredstva za druge splošne družbene potrebe	60.062.000	63.727.000
I.	Izvajanje delegatskega sistema	12.433.000	12.433.000
II.	Sredstva za DPO in društva	19.069.000	24.350.000
III.	Sredstva za splošno kom. porabo	10.654.000	7.373.000
IV.	Druge splošne družbene potrebe	17.906.000	19.571.000
J.	Izločena sredstva rezerv	7.175.000	13.590.000
K.	Drugi odhodki	200.000	200.000
SKUPAJ ODHODKI		419.619.000	539.215.883

205

Na podlagi 23. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS št. 1/80) in opredelitev iz 20. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota sta zbor uporabnikov in zbor izvajalcev na skupni seji skupščine dne 18. 6. 1985

sprejela

ELEMENTE ZA SKLEPANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJH PLANA OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1986—1990

I.

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota s sprejetjem teh elementov opredelujeta podlage za:

— sporazumevanje o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti M. Sobota, ki so skupnega pomena za občino M. Sobota in za vskladitev skupne razvojne politike in ciljev zdravstvenega varstva v letih 1986—1990,

— uresničevanje drugih nalog, ki jih Občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota uresničuje v Medobčinski zdravstveni skupnosti Pomurja oz. v Zdravstveni skupnosti Slovenije.

2.

V letih 1986—1990 si bomo prizadevali ohraniti doseženo raven zdravstvenega varstva, upoštevali in dosledneje bomo uresničevali že sprejete naloge in ukrepe za:

- povečano odgovornost in motiviranost občanov za lastno zdravje,
- boljšo strokovno povezavo ter doslednejšo izpeljavo delitve dela,
- učinkovitejše in boljše zdravstveno varstvo prebivalstva z izboljšanjem dostopnosti predvsem preventivnih in specialistično-ambulantnih storitev.

3.

V Občinski zdravstveni skupnosti M. Sobota si bomo uporabniki po načelih solidarnosti zagotavljali zdravstvene storitve, ki so potrebne za preprečevanje, odkrivanje, zdravljenje in rehabilitacijo bolni in poškodovanih izven dela, izjema so preventivne storitve, ki si jih po posebnih predpisih zagotavljamo bodisi v organizacijah združenega dela ali sami.

Ker prihaja na področju zdravstvenega varstva do vse večjega razhajanja med zagotovljenimi pravicami uporabnikov in razpoložljivimi sredstvi, se morajo objektivno oceniti vse oblike porabe, dogovoriti prioritete na področju družbenih dejavnosti v občini in zagotoviti zdravstvu tako udeležbo v družbenem proizvodu in skupni porabi, da ne bo potrebno zmanjševati obsega in kvalitete zdravstvenih storitev.

4.

Pri uresničevanju zdravstvenega varstva za naslednje srednjeročno obdobje bomo v naši občini opredelili kot prednostne naloge:

- širitev zdravstveno vzgojne dejavnosti,
- ukrepe in aktivnosti za večjo samozaščitno in zaščitno dejavnost občanov predvsem na področju kroničnih obolenj in poškodb,
- večjo zdravstveno skrb v zdravstvenem varstvu otrok in žensk: zgodnje odkrivanje in zdravljenje raka na roditeljih in dojkah, zmanjševanje rizičnih nosečnosti, zmanjševanje umrljivosti otrok,
- hitrejši razvoj preventivnih in dispanzerskih metod dela pri preprečevanju, odkrivanju, zdravljenju in rehabilitaciji bolni srca in ožilja, ter duševnih motenj in bolezni,
- nadaljnjo širitev obsega zdravljenja in nege na domu,
- pospešen obseg kvalitete dela v enotah: splošne medicine, medicine dela, preventivnega zobozdravstva,
- okrepiti, razširiti in poglobiti strokovno in raziskovalno delo ter nadzor zaradi čedalje večjih ekoloških problemov v higiensko-epidemiološki dejavnosti,
- ob zaostrenih kriterijih za hospitalno zdravljenje, upošteva delitev dela, bo nujno povečati obseg dela in okrepiti nekatere specialistično ambulantne dejavnosti (reanimacija, internistične dejavnosti, ortopedija, urologija).

5.

Nadaljnji razvoj zdravstvenih dejavnosti in zmogljivosti bo temeljil na njihovi večji strokovni povezanosti in dogovorjeni delitvi dela. Ob tem bomo v letih 1986—1990 opredelili normative, s katerimi bomo:

- v osnovni zdravstveni dejavnosti ustvarjali možnosti za širjenje obsega dela splošne medicine, medicine dela, preventivnega zobozdravstva, dejavnosti zdravljenja in nege bolnika na domu ter dispanzersko obravnavo mladostnikov in odraslih s področja mentalne higiene.

Z dosledno izpeljavo delitve dela bo osnovna zdravstvena služba povzela pripadajoči delež zdravstvenih storitev iz specialističnih ambulant.

- vlogo specialističnega zdravstvenega varstva bomo preusmerili v strokovno in funkcionalno dopolnitev osnovnega ambulantnega zdravljenja. Strokovno bomo okrepili tiste dejavnosti, ki najbolj odgovarjajo množičnemu obolevanju na našem področju. V ta namen bomo v skladu z delitvijo dela organizirali oz. usposobili še nekatere dejavnosti:

- ambulanto za zdravljenje bolečin,
- dispanzer za raka,
- dermatovenerološki dispanzer,
- nuklearna medicina — radioizotopna diagnostika,
- patologija s citologijo,
- nevrološka ambulanta z konziliarno službo,
- pri bolnišničnem zdravstvenem varstvu bomo še nadalje skrbeli za upravičeno zniževanje hospitalnega zdravljenja in s tem zniževanje ležalne dobe. Število postelj bomo razporedili v skladu s povprečno zasedenostjo in sporazumom o delitvi dela v SRS,
- pri predpisovanju zdravil moramo doseči smotnejšo porabo,
- za zdraviliško zdravljenje degenerativnih in postrevmatskih stanj bomo zagotavljali zdravstvene storitve v pomurskih zdraviliščih,

za ostale oblike zdravljenja bomo zagotavljali le medicinski del zdravstvenih storitev.

6.

Na področju zaposlovanja bo občinska zdravstvena skupnost omogočila hitrejši dotok strokovnega kadra na deficitarna področja v osnovni zdravstveni dejavnosti, bolnišnični in lekarniški dejavnosti ob upoštevanju kadrovskih normativov: zdravnike v splošni medicini in medicini dela, zobne zdravnike v preventivnem zobozdravstvu in zobotehniki, zdravnike specialiste v reanimaciji in internistični dejavnosti ter dipl. farmacevte v lekarniških postajah.

7.

Za doseganje zastavljenih ciljev in prednostnih nalog bo nujno v letih 1986—1990 zagotoviti še naslednje investicije:

- dokončati in funkcionalno usposobiti kirurški blok pri Splošni bolnišnici M. Sobota ter dograditi bolnišnico (transfuzijsko in radioizotopno postajo ter patologijo),
- izgraditi prostore za potrebe nujne medicinske pomoči in reševalne službe,
- posodobiti medicinsko opremo,
- adaptirati prostore sedanje bolnišnične lekarne za potrebe Zavoda za socialno medicino in higieno,
- adaptirati sedanji oddelek ORL v M. Soboti za potrebe dispanzerskih dejavnosti regije,
- rekonstruirati in dograditi obstoječe prostore lekarne M. Sobota,
- zagotoviti ustrezno opremo AOP v skladu s predvidenim razvojem.

8.

S samoupravnim sporazumom o temeljih plana OZS M. Sobota bomo načrtovali ukrepe za izboljšanje možnosti in materialnih pogojev poslovanja zdravstvenih organizacij.

To bomo dosegli z:

- racionalnejšim poslovanjem v zdravstvenih organizacijah in nadaljnjim prestrukturiranjem dejavnosti,
- oblikovanjem sredstev minimalne amortizacije, ki bo omogočala vsaj enostavno reprodukcijo medicinske opreme,
- pospešeno amortizacijo,
- ukrepi za približevanje in izenačevanje ravni osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe delavcev zdravstvenih organizacij združenega dela ravni, ki jo v povprečju dosegajo drugi delavci v združenem delu,
- dogovarjanjem v Zdravstveni skupnosti Slovenije o solidarnostnem financiranju zdravstvenega varstva kmetov.

9.

Za uresničevanje programov zdravstvenega varstva v okviru zdravstvene skupnosti, bomo delavci in drugi delovni ljudje združevali sredstva iz dohodka OZD, osebnih dohodkov delavcev, katasterskega dohodka kmetov in drugih dohodkov.

Občinska zdravstvena skupnost bo z združenimi sredstvi zagotavljala:

- dogovorjene pravice do zdravstvenih storitev in socialne varnosti,
- uresničevanje nalog pri usposabljanju in opremljanju zdravstvenih organizacij za delovanje v izjemnih razmerah in pogojih splošnega ljudskega odpora,
- vzpostavitev računalniškega zdravstveno-informacijskega sistema v občinski oz. medobčinski zdravstveni skupnosti,
- solidarnostne naloge v okviru medobčinske in republiške zdravstvene skupnosti.

Delež sredstev participacij uporabnikov za zdravstvene storitve bo ostal na ravni, ki je bila dosežena v sedanjem srednjeročnem obdobju.

10.

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bomo razvili nov sistem solidarnosti med zdravstvenimi skupnostmi na republiški ravni in dopolnili sistem vzajemnosti med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi v regiji.

11.

Elementi za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota so veljavni z dnem, ko jih potrdita oba zbora skupščine.

Številka: 470/1985-1-1/1
Datum: 18. 6. 1985

Predsednik skupščine
OZS M. Sobota:
HORVAT Evgen
Horvat Evgen, l. r.

Na podlagi 1. člena dogovora o skupnih izhodiščih za odločanje stanoarin, cen komunalnih storitev ter mestnega in primestnega prometa v letu 1985 in aneksa št. 1 (Uradni list SRS, št. 3/85) ter 270. člena statuta občine G. Radgona (Uradne objave, št. 41/81) je izvršni svet skupščine občine G. Radgona na seji, dne 11/10-1985, sprejel

SKLEP**o povišanju cen prečiščevanja in odvajanja odplak (kanalizacije)**

1. Cene prečiščevanja in odvajanja odplak se povišajo za 25 %.
2. Cene prečiščevanja in odvajanja odplak znašajo:
  - prečiščevanje in odvajanje odplak za gospodinjstva, komunalno dejavnost ter za delovne organizacije s področja vzgoje in izobraževanja znaša 5,40 din/m³,
  - prečiščevanje in odvajanje odplak za delovne organizacije in ostalo porabo znaša 7,60 din/m³,
  - prečiščevanje in odvajanje odplak za individualne uporabnike, ki niso priključeni na javni vodovod, znaša 16,10 din za 3 m³ na družinskega člana mesečno.
3. Nove cene prečiščevanja in odvajanja odplak veljajo od 1/11-1985. S tem dnem preneha veljati 3. točka sklepa o višini stanoarin in cen komunalnih storitev v občini G. Radgona (Uradne objave, št. 3/85).

4. Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 38-2/85

G. Radgona, dne 11/10-1985

Predsednica
izvršnega sveta SO G. Radgona
Dana Sukič

207

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84) ter 254. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je izvršni svet SO Gornja Radgona na seji, dne 3/10-1985, sprejel

SKLEP**o javni razgrnitvi ureditvenega načrta za melioracijsko območje Apaško polje**

1. Izvršni svet ugotavlja, da je osnutek ureditvenega načrta za melioracijsko območje Apaško polje v skladu s srednjeročnim družbenim planom občine G. Radgona za obdobje 1981—1985 in v skladu z določili zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84).

2. Javno se razgrne osnutek ureditvenega načrta za melioracijsko območje Apaško polje, ki ga je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v M. Soboti pod št. 23/85-UN/R.

3. Osnutek ureditvenega načrta se javno razgrne v prostorih skupščine občine G. Radgona, Partizanska c. 13 in v prostorih krajevne skupnosti Apače in Stogovci za dobo 30 dni.

4. Organizacije združenega dela, druge organizacije in skupnosti, organi ter društva, delovni ljudje in občani lahko do poteka tega roka razgrnitve podajo pismene pripombe na kraju razgrnitve ali pa pripombe pošljejo na oddelek za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine G. Radgona ali Zavodu za ekonomiko in urbanizem v M. Soboti.

5. Ta sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 350-11/85

G. Radgona, 3/10-1985

Predsednica
izvršnega sveta SO G. Radgona
Dana Sukič

Na podlagi 2. odstavka 95. člena zakona o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih (Ur. list SRS, št. 24/79 in 12/82) ter odloka o razporeditvi delovnega časa v upravnih organih (Ur. list SRS, št. 7/80, 38/82 in 10/83) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji dne 8. 10. 1985 sprejel

ODREDBO**O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ODREDBE O DELOVNEM ČASU V UPRAVNIH ORGANIH OBČINE MURSKA SOBOTA**

1. člen

V Odredbi o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota (Uradne objave občinskih skupščin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota, št. 16/82) se spremeni 3. člen in se glasi tako:

»Dnevni delovni čas v upravnih organih občine Murska Sobota je razporejen tako:

1. v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure in v sredo od 7. do 17. ure,
2. za snažilke upravnih prostorov v ponedeljek, torek, sredo, četrtek in petek od 14. do 22. ure in vsako prvo soboto v mesecu od 7. do 15. ure.«

2. člen

4. člen citirane odredbe se spremeni tako, da se glasi:
»Uradne ure za poslovanje upravnih organov z delovnimi ljudmi in občani, organizacijami združenega dela, drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi v vseh upravnih organih so:
— v ponedeljek in petek od 7. do 15. ure in v sredo od 7. do 17. ure.«

3. člen

Ta odredba začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 11. 1985.

Številka: 14-6/85-2

Datum: 8/10-1985

Predsednik
izvršnega sveta
Pavel Pongrac

209

Na podlagi 37. in 38. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. objave, št. 18/84) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 10. 9. 1985, sprejel

SKLEP**o javni razgrnitvi ureditvenih načrtov melioracijskih območij ABC »Pomurka« Kmetijsko gospodarstvo Rakičan**

1. Javno se razgrnejo osnutki ureditvenih načrtov za melioracijska območja v k. o. Rakičan (Plesa in Budinski mlin), v k. o. Vaneča (Borovje II), v k. o. Šalamenci (Mlačine) in za melioracijsko območje v k. o. Bodonci.

II.

Osnutki ureditvenih načrtov melioracijskih območij bodo razgrnjeni v posameznih krajevnih skupnostih navedenih k. o. in na sedežu SO Murska Sobota.

Javna razgrnitev bo trajala 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

III.

V času trajanja javne razgrnitve lahko dajo občani, organizacije, skupnosti in organi pismene pripombe k osnutkom ureditvenih načrtov Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-2/85-4

M. Sobota, dne 13. 9. 85

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Pavel Pongrac, l. r.

Prodaj

KLAVIRSKO HARMONIKO MELODIJA, 80-basno, dobro ohranjeno, prodaj. Bračko, Paričjak 7a, p. Radenci. M-4662

POSESTVO, 2,275 ha vseh kultur, s staro hišo v Radencih prodaj. Naslov v upravi lista. M-4663

OSEBNI AVTO RENAULT 12 in **BAS OJAČEVALEC ACOUTIC-120** z zvoničnikom ugodno prodaj. Ludvik Bojnec, PTT M. Sobota, telefon od 7. do 15. ure 23-24, int. 21. M-4666

ČISTOKRVNE BERNARDINCE prodaj. Telefon: 062 512-322. M-4667

PRAŠIČA, 120 kg, prodaj. Janez Budja, Rakičan, Stefana Kovčiča 25. M-4668

DRVA, 10 m³, prodaj. Ivanovci 15, p. Fokovci. M-4669

PUJSKE PRODAM. Skakovci 44. M-4671

ŠKODO 110 L, 1977, nujno poceni prodaj. Markišavci 30. M-4672

MEŠANI GOZD, 70 arov, prodaj. Telefon: 77-805. M-4673

MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 42. M-4675

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 220 l, prodaj. Celec, Čermelavci, Gorička 45. M-4676

FIAT 126 P, dobro ohranjen, ugodno prodaj. Slavica Žekš-Zečević, Lendavska 25 b, telefon: 24-867. M-4677

MOPED APN 6 prodaj. Lipa 80. M-4679

BREJO KRAVO, kontrola A, prodaj. Prasi, Domajinci 31. M-4682

KORUZO NA STORŽIH prodaj. Radoslavci 38, p. Bučkovi. IN-595

JUGO 45, star 22 mesecev, 21.000 km, prodaj. Pertinač, Ljutomer, Užiška 5, telefon: 81-795. IN-592

TOČILNO MIZO, aparat za točenje piva, delovne elemente in aparat za kuhanje kave prodaj. Gostilna Sabo, Črenšovci 141. M-4650

NOVE REZERVNE DELE ZA RENAULT 12; dva prednja in dva zadnja amortizerja, prednja luč in polosovino prodaj. Belintinci, Partizanska 7, ali telefon: (069) 71-400. M-4651

38 AROV ZEMLJE S TIPIČNO KMEČKO HIŠICO V SOVJAKU, PRIMERNO ZA POČITNIŠKO HIŠO prodaj. Informacije: Tibaut, Sovjak 84 a, p. Videm ob Ščavnici. M-4652

BOROVE PLOHE, debeline 5 in 8 cm, prodaj. Novak, Lendavska 10, telefon: 23-930. M-4653

TRAKTOR STEYR 188, 28 KS, prodaj. Jože Sukič, Motovilci 79. M-4654

LADO SL, letnik 1978, prodaj. Boris Banfi, Murska Sobota, Okt. revolucije 10. M-4655

BARVNI TELEVIZOR GORENJE prodaj. Gomboc, Pečarovi 42. M-4657

FORD TAUNUS 16 GL, karamboliran, prodaj po delih. Gomboc, Predanovci 24. M-4658

„HLEVSKI GNOJ IN REŠETKE ZA HLEV, nove, ter **MOTOR TOMOS 14 TL** prodaj. Črenšovci 19. M-4659

ZASTAVO 750 prodaj. Gomilice 70. M-4661

RENAULT 4 GTL, letnik 1983, prodaj. Benko, Sotina 51. M-4667

ŠKODO, letnik 1974, prodaj. Janez Slamar, Murska Sobota, Lendavska 4. M-4668

FIAT 750, letnik 1974, prodaj. Pivar, Alija Karđoša 6. M-4699

STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopjem, takoj vseljivo, ugodno prodaj. V hiši je elektrika in vodovod. Naprodaj tudi 3 ha zemlje z lepim gozdom. Informacije: Raduha, Cezanjenci 8 a. M-4700

TRABANT KARAVAN, urejen in na novo registriran, prodaj. Jurij Vrtarič, Murska Sobota, Lendavska 17 c. M-4701

DVOOSNO PRIKOLICO, malo rabljeno, lažje konstrukcije, poceni prodaj. Potočnik, Vadarci 31. M-4702

LADO 1300 S, letnik 1982, registrirano do avgusta 1986, prodaj. Mikloš Kuzmič 9. M-4703

STRUŽNICO ZA FLES, HONDO 400 S KOSILNICO, PEVSKO OZVOČENJE, 6-kanalno, IN GLASBENI STOLP, 2 x 90 W, prodaj. Telefon: (069) 70 436. M-4706

MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 3 a. M-4683

KUHINJSKE ELEMENTE prodaj. Jurša, Lendavska 45 a. M-4685

TELICO, brejo sedem mesecev, kontrola A, prodaj. Špilak, Križevci 10 v Premurju. M-4686

TELEVIZOR, črno-beli, prodaj za 15.000 din. Horvat, Murska Sobota, Vrtna 8. M-4687

TRAKTOR URSUS 35, v dobrem stanju, prodaj. Lipa 150. M-4688

VELIKOCVETNE CVETOČE MAČEHE (40 do 50 din kos) prodaj. Vrtnarstvo Györfi — nasproti avtobusne postaje. M-4666

AVTO SUMBEAM 1600 SUPER, letnik 1977, in tridelne brane za traktor STEYR, 15—18 KS prodaj. Ivan Mutvar, Vidonci 144, p. Grad. M-4618

VISOKOPRITLIČNO HIŠO in 1600 kosov opeke M 6 prodaj. Telefon: 22 700 ali Veščica 36. M-4641

ZASTAVO 101 prodaj. Dobrovnik 38. M-4642

PRIKOLICO ZA AVTO (1500 x 1000), ugodno prodaj. Mate, Murska Sobota, Finžgarjeva 8. M-4643

KRAVO, staro 11 let, brejo 8 mesecev, vozno, prodaj. Beltinci, Gregorčičeva 47. M-4644

OPEL KADETT CARAVAN, letnik 1967, in peč za centralno kurjavo, na trda goriva, prodaj. Štefanec, Zvezna 1, telefon 23 077. M-4646

RAZNE DELE ZA ZASTAVO 101 (izpušno cev, bencinske črpalke, zadnje gume s platišči vrata) in zajce različnih pasem, ugodno prodaj. Telefon popoldne: 77 117 ali Pečarovi 42. M-4647

ZASTAVO 101 GTL 55, letnik 1983, prevoženih 19.000 km, prodaj. Makari, Šercerjevo naselje 26, telefon 22 107 po 15. uri. M-4648

AUDI 100 S, letnik 1979, prodaj. Klement, Turnišče. M-4649

GOLF, letnik 1978, prodaj. Lutar, Andrejci 56. M-4691

FIAT 126 P, letnik 1979, prodaj. Bukvič, Strukovci 28. M-4540

OPEL KADETT KUPE, letnik 1979, in 200 salonitnih lošč ugodno prodaj. Banfi, Černelavci, Gorička 53. M-4692

MERCEDES 2000 UGODNO prodaj. Igor Hanžekovič, Sp. Kamenščak 65, p. Ljutomer. IN-591

WARTBURG, registriran do avgusta 1986, (za 80.000 din) in **PRALNI STROJ GORENJE** prodaj. Informacije: telefon 75 978. Le-435

HIŠO PRODAMO NA JAVNI DRAŽBI 2. NOVEMBRA. ZAČETEK OB 13. uri. Lendava, Kolodvorska 34, telefon: 75 911. Le-434

PSIČKO BERNARDINKO Z RODOVNIKOM, staro enajst tednov, ugodno prodaj. Telefon: (062) 711 043. M-OP

ŠKODO 110 R COUPE, letnik oktober 1980, prevoženih 43.000 km, prodaj. Jarc, Maribor, Framska 7, telefon: (062) 35 426. M-4695

TRAKTOR STEYR, 28 KS, prodaj. Lipovci 89. M-4696

MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan, Tomšičeva 8. M-4697

TRAKTOR STEYR 288, 42 KM, prodaj. Ogled po 14. uri: Šinko, Rogašovci 32. M-4707

V skladu z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81), družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajevanje gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS, št. 15/81), samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. list SRS, št. 26/84) in pravilnika Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti, in stanovanj nad katerimi ima razpolagalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota in za delno nadomeščanje stanarin in po sklepu zbora uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota

RAZPISUJE

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota

XII. NATEČAJ

za pridobitev stanovanj kupljenih s sredstvi solidarnosti
Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, ki živijo v težkih materialnih razmerah:

1. delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter pri občanih, ki samostojno z lastnimi sredstvi opravljajo kot poklic obrtno ali drugo dejavnost,
2. občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih,
3. občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega problema: upokojenci, invalidi, borci NOV, kmetje borci NOV.

ki izpolnjujejo naslednje splošne pogoje:

- da prosilec stanovanja ni imetnik stanovanjske pravice v primerenem stanovanju ali lastnik primerne vsehlijeve stanovanja, prav tako tudi ne osebe, ki z njim stalno stanujejo,
- da ima prosilec za stanovanje stalno bivališče na območju občine M. Sobota,
- da prosilec oz. njegova družina doslej še niso imele ustreznega rešenega stanovanjskega problema,
- da si prosilec oz. njegova družina ne more rešiti stanovanjskega problema pri ožjih članih družine (zakoncu, starših, otrocih), ki so lastniki ali imetniki stanovanjske pravice večstanovanjske hiše, stanovanj ali stanovanj, ki presega stanovanjske norme v smislu družbenega dogovora,
- da prosilec, ki se je na lastno željo vselil v manjše ali neprimeren stanovanje, že najmanj dve leti pred natečajem stanuje v tem stanovanju,
- da se upošteva socialno stanje prosilca, oz. članov njegove družine po merilih, ki veljajo za vse druge oblike pomoči, upoštevaje stališče, da vrednost premoženja ne presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja, ki bi mu pripadalo po merilih družbenega dogovora (Ur. list SRS št. 15/81),
- da občan ali za delo sposoben član družine ni neupravičeno nezaposlen;

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo: Zakonec in oseba, s katero živi imetnik stanovanjske pravice oz. prosilec stanovanja v življenjski skupnosti najmanj dve leti, otroci, posvojenici, starši imetnika stanovanjske pravice in njegovega zakonca, tisti, ki jih je imetnik stanovanjske pravice oz. prosilec stanovanja dolžan vzdrževati po zakonu in živijo v skupnem gospodinjstvu.

Pristojni občinski center za socialno delo preverja podatke o članih družine oz. osebah, ki živijo z imetnikom stanovanjske pravice oz. prosilcem stanovanja v življenjski skupnosti in daje za te ustrežno mnenje.)

in naslednje posebne pogoje:

delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združe-

nega dela in delovnih skupnostih so upravičeni do pridobitve solidarnostnega stanovanja če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da znesek skupnega stvarnega mesečnega dohodka na člana družine ne presega 50 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1984,
- da samski upravičenec ali upravičenec samohranilec s skupnim stvarnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 65 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Slovenije v letu 1984,
- da mlada družina s stvarnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 70 % povprečnega mesečnega OD delavcev v gospodarstvu SR Sloveniji v letu 1984 (za mlado družino se šteje družina, ki ima vsaj enega otroka in v kateri noben od staršev ni starejši od 30 let).

Za občane in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih veljajo enaki pogoji, kot za delavce v prvem odstavku.

Za borce NOV in kmete borce NOV ter vdove in za delo nesposobne otroke padlih in po vojni umrlih borcev NOV ne veljajo omejitve pri višini dohodka, kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja.

Prosilci solidarnostnega stanovanja morajo v svoji vlogi podrobneje opisati svoje družinske razmere in priložiti naslednja dokazila:

- potrdilo o premoženjskem stanju,
- potrdilo o dohodku prosilca in za delo sposobnih članov družine v letu 1984,
- potrdilo o številu družinskih članov,
- potrdilo o stalnem prebivališču, iz katerega mora biti razvidno, koliko časa stanuje v zadnjem stanovanju,
- morebitna zdravniška potrdila o trajnih obolenj prosilca ali članov njegove družine,
- potrdilo o prijavi morebitne brezposelnosti za delo sposobnih prosilcev članov družine (pride v poštev samo za upravičeno brezposelnost),
- potrdilo o skupni delovni dobi zakoncev (izpis iz delovne knjižice),
- mnenje upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga podajo:
  - a) za zaposlene organizacije združenega dela,
  - b) za upokojence društvo upokojencev,
  - c) za invalide društvo invalidov,
  - d) za borce NOV in kmete borce NOV občinska organizacija ZB NOV,
  - e) za zaposlene pri zasebnih delodajalcih občinska sindikalna organizacija,
  - f) vsi prosilci morajo predložiti mnenje krajevne skupnosti.

Vloga mora biti podana na obrazcu 8,40 SPN-1.

Vloga z vsemi dokazili je potrebno poslati na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4/I, Murska Sobota z oznako »za natečaj«, do 14. 11. 1985.

Nepopolne vloge in vloge prispelle po tem datumu ne bodo obravnavane!

O rezultatu natečaja bodo udeleženci obveščeni v roku 7 dni od sprejema prednostne liste.

MONTAŽNO GARAŽO V MURSKI SOBOTO prodaj. Telefon popoldne: 21 869. M-4709

LADO 1200, letnik 1974, registrirana (za 100.000 din), in traktor STEYR 28 (žaba), prodaj. Telefon zvečer: 74 313. M-4710

ZAMRZOVALNO OMARO, staro eno leto, prodaj. Temlin, Moščanci 61. M-4711

SPEKTRUM 2 X PRODAM. Telefon popoldne: 23 237. M-4712

HIŠO S POSESTVOM V OKOLICI LJUTOMERA prodaj. Ferdo Pušenjak, Ljutomer, Miklošičev trg 1. In-600

STANOVANJSKO HIŠO z vinogradom in nasad črnega ribeza v okolici Ljutomera prodaj. Naslov v upravi lista. IN-598

KASETNI AVTORADIO PHILIPS IN OKRASNI GRAD ZA VRT prodaj. Janko Satler, Stara Nova vas 65. IN-597

NEMŠKEGA OVČARJA Z RODOVNIKOM prodaj. Jelen Silvester, Lukavci 48 p. Križevci pri Ljutomeru. IN-601

RENAULT 4, garaziran, v dobrem stanju, in rezervne dele za R 4 prodaj. OŠ, Stara cesta 49, Ljutomer.

STANOVANJSKO HIŠO V RADENCIH UGODNO prodaj. M-SS

FERGUSONOV PLUG, 12-colni, prodaj. Ključarovi 30, p. Križevci. IN-602

BOROVE IN SMREKOVE PLOHE, 5 cm, prodaj. Žekš, Vidonci 99. M-4713

NAPRODAJ EMBERŠIČEVA DOMAČIJA PRI GRADU. Informacije pri foto Juhnov, Grad. M-4713

TELEVIZOR, črno-beli, prodaj. Štof, Murska Sobota, Stara 14. M-4715

MEŠANI GOZD V LONČAROVCIH, 1 ha, prodaj. Moščanci 33. M-4716

KRAVO PO IZBIRI prodaj. Radovci 2. M-4717

TRAKTOR DEUTZ 3006 s kabino prodaj. Turnišče, Rožna 14. M-4718

KRIZANTEME VSEH VRST ZA 1. NOVEMBER, prodaj. IVANČIČ EMA, NORŠINCI 12, MARTJANCI M-MM

Kupim

JEKLENKO ZA KISIK KUPIM. Žabot, Gornja Bistrica 188, p. Črenšovci. M-4681

Zaposlitve

STRUGARIA ZAPOSILIM. Mota 30, p. Ljutomer. IN-599

DEKLE ZA DELO V STREŽBI ZAPOSILIM. Gostilna Klement, Turnišče, telefon: 70 227. M-4649

DEKLE ZA DEŽELE ZAPOSILIM V GOSTILNI. Telefon: 062 512 322. M-4667

VARSTVO ZA DVE LETI STAREGA OTROKA V DOPOLNANSKEM ČASU (vsak drugi teden). Naslov v upravi lista. M-4690

KV ALI PRIUČENO NATAKARICO SPREJMEM V DELOVNO RAZMERJE. Gostilna Gjergjek, Tišina. M-4693

KUHARJA ALI KUHARICO — LAHKO PRIUČENO, ZAPOSILIM TAKOJ. Ponudbe na naslov: Franc Svetlin, Podgorica, Soteška pot 73, 61231 Ljubljana Črnuče. M-MM

Razno

PREKLICIJEM VELJAVNOST SERVISNE KNJIŽICE št. 054758, izdane 25. 2. 1985. Koloman Šiftar, Zenkovi 2. M-4645

PREKLIC!
Podpisani izjavljam, da nisem nameraval zaliti Marjana Vogrince z Rožičkega vrha št. 23, ampak sem prišel k hiši iskat kolo hčerke po napotkih organov Postaje milice Gornja Radgona, oddelček Radenci. Imenovanemu se tudi zahvaljujem, da odstopa od tožbe. Janez Muler, Kocjan 4, p. Videm ob Ščavnici. M-4678

1 HA NJIVE V VUČJI GOMILI (ena parceli) dam v najem. Talijan, Vučja gomila 124. M-4708

PREKLIC!

Preključujem veljavnost spričevala za 1., 2. in 3. letnik ter zaključnega spričevala o končani poklicni kovinarski šoli v Lendavi za šolska leta 1971/72, 72/73 in 73/74. Štefan Kančal, Lendava, Tomšičeva 6. M-4665

GOSTILNA ŽELEZEN BEZNOVCI vabi v petek in soboto, 1. in 2. NOVEMBRA, NA DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO VLJUDNO VABLJENI!

Razpisna komisija pri Upravi za inšpekcijske službe občin Gor. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota v Murski Soboti

RAZPISUJE

prosta dela in naloge
1. Kmetijskega inšpektorja za enoto Murska Sobota,
2. Veterinarskega inšpektorja za enoto M. Sobota,
3. Požarnega inšpektorja za enoto Ljutomer in Lendava.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- Pod števil. 1: visoka izobrazba agronomske smeri, opravljen strokovni izpit, 5 let delovnih izkušenj;
- pod števil. 2: visoka izobrazba veterinarske smeri, opravljen strokovni izpit, 5 let delovnih izkušenj;
- pod števil. 3: višja šola požarnarstvene smeri, opravljen strokovni izpit, 5 let delovnih izkušenj;

Za opravljanje del in nalog navedenih pod števil. 1., 2 in 3 se kot posebni pogoj zahteva znanje madžarskega jezika.

Delovno razmerje za vsa razpisana dela in naloge se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne prijave pošljite v roku 15 dni po objavi razpisa razpisni komisiji delovne skupnosti Uprave za inšpekcijske službe občin Gor. Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota v Murski Soboti.

Kolkovani prijavi za 20,00 din priložite dokazilo o izpolnjevanju pogojev, navedenih v razpisu in življenjepis.

Kandidati bodo o izidu izbire pisno obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za prijavo.

CERTUS MARIBOR, n. sol. o., turistično gostinsko in prometno podjetje TOZD

AVTOBUSNI PROMET

CERTUS Maribor TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA
Odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge:

- 1 sprevodnika za Dobrovnik in okolico**
  - 1 sprevodnika za Lendavo in okolico**
- Pogoji:
— končna osnovna šola,
— sposobnost vljudnega obnašanja,
— enomesečno poskusno deolo.
- Prijave sprejema osem dni od dneva objave tajništvo tozda Baskovska 29, Murska Sobota.

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kováč, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zupenc, Gontjer Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/A — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelček, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.600 din. polletna 800 din; letna naročnina za tujino 318 ASch. 45 DM, 19 Can dol., 13 USA dol., SFR 39; letna naročnina za delovne organizacije 2.000 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke je 40 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

MALE OGLASE IN ZAHVALE SPREJEMAMO DO SOBOTE — ZA OBJAVO V NASLEDNJEM TEDNU. DELOVNI ČAS OD 7. DO 15. URE, V SOBOTO PA OD 8. DO 12. URE.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega najdražjega

Evgena Železna

iz Murske Sobotne

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli pisno ali ustno sožalje, pospremili pokojnika na njegovi zadnji poti, darovali vence, šopke in nakazali denar za gradnjo bolnišnice. Posebno se zahvaljujemo g. duhovniku Jošarju iz Bodonec za pogrebni obred, dr. Kocjančiču za poslovilne besede ob odprtem grobu, njegovim dragim lovskim tovarišem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, lovskim rogistom, godbi na pihala, pevskemu zboru društva upokojencev, predvsem pa Heli in Štefanu Sreševima, ki sta mu med boleznijo vedno stala ob strani.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

*Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prerano,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

Tragično nas je v komaj 65. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož oče, dedek in brat

Ludvik Hüll

iz Kruplivnika

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in dobrim sosedom, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Lepa hvala g. župniku Gumilarju in našemu župniku od Grada za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Iskrena hvala predstavniku KS tov. Grahu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Emilija, hčerke Agica, Zorka, Micka in Milica z družinami

V SPOMIN

14. oktobra so minila tri leta, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Bela Železen

iz Lemerja

Boleča je resnica, da te ni več, toda v naših srcih živiš in boš živel do konca dni.

ŽALUJOČI: VSI TVOJI

ZAHVALA

5. oktobra nas je tragično zapustil dragi mož, očka, sin, brat in zet

Karel Pozvek

iz Kobilja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti ter mu darovali vence in šopke. Posebno se zahvaljujemo EE Tešanovci, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in tov. Gjereku za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: žena Jožica, hčerka Martina in drugo sorodstvo

*Dve leti grob prerani
s cvetjem ti krasim,
na tvojem zadnjem domu
nešteto krat stojim.*

V SPOMIN

Andreju Pintariču

iz Hrastje—Mote

Odšel si mlad in brez slovesa, poln načrtov in želja. Ostali so lepi spomini in žalostna resničnost, da te je kruta usoda odtrgala od nas. Tvoj lik je vedno z nami in z ljubeznijo izgovarjamo tvoje ime. Za teboj sta ostala neizmerna bolečina in spoznanje, da se nikoli več ne vrneš. Dragi sin, za nas živiš in boš živ, dokler živimo mi. Hvala vsem, ki postojite ob grobu in počastite njegov spomin.

Z bolečino v srcu — vsi njegovi!

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so spremljali na zadnji poti našo drago mamo, taščo in babico

Katarino Kardoš-Kruševčanić

Hvala darovalcem cvetja, hvala vsem, ki so sočustvovali z nami in izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in bolniškemu osebju soboške bolnišnice, ki so ji pomagali med njeno težko boleznijo. Najlepša hvala č. duhovniku Novaku za njegove poslovilne besede in pevskemu zboru.

HČERKA MIRJANA Z DRUŽINO

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta in starega očeta

Ludvika Banfija

iz Puconec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem tistim, ki ste dragega pokojnika pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za poslovilne besede. Posebna hvala medicinskemu in strežnemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice za lajšanje bolečin.

Puconci, 5. oktobra 1985

ŽALUJOČI: HČERKI IN VNUK

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 63. letu starosti zapustil dragi mož, oče in stari oče

Janez Žohar

iz Doliča

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, ki so nam priskočili na pomoč, nas tolažili in nam pomagali. Hvala vsem sorodnikom, znancem, vsem gasilskim društvom, društvu upokojencev, g. župnikoma za lep pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivu Konstruktorja, Ignacevim in Janezovim sodelavcem za darovane vence in govornikoma za besede slovesa. Hvala vsem, ki so ga med boleznijo obiskovali doma in v bolnici ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovi prerani zadnji poti ter mu darovali toliko lepega cvetja in vencev, nam pa izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Dolič, 30. septembra 1985

ŽALUJOČI: žena Cecilija ter sinovi Jože z družino, Ignac in Janez

*Kje si ljuba mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas?*

ZAHVALA

V 57. letu starosti nas je nepričakovano zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marta Horvat

roj. Terboča
iz Turnišča

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter jo v tako velikem številu pospremili nanjeni zadnji poti.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, oktetu Planika, cerkvenim pevkam za odpete žalostinke in govornici Mariji Gjerkeš za ganljive besede ob slovesu.

Turnišče, 15. oktobra 1985

Žalujoči: mož Alojz, sin Alojz, hčerke Marija, Vida in Marta z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

14. oktobra nas je v 67. letu starosti po dolgi bolezni zapustil ljubljeni mož, opa, brat, stric in svak

Štefan Bežan

upokojeni mehanikar
iz Rogoševca

Iskrena hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala dr. Peričevi in zdravstvenemu osebju za lajšanje bolečin med njegovo boleznijo, duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS za poslovilne besede in društvu upokojencev.

Žalujoči: žena Justina, sin Jožef, Štefan z družino, Bogomir z družino, sestre Agnes, Terezija in Cilka, mali Vojko in drugo sorodstvo

